

КЛАЙВ СТЕЙПЪЛС ЛУИС БРИЙ И НЕГОВОТО МОМЧЕ

Част 5 от „Хрониките на Нарния“

Превод от английски: Ивайла Божанова, 2005

chitanka.info

На Дейвид и Дъглас Грешам

ГЛАВА ПЪРВА

КАК ШАСТА ТРЪГНА ДА ПЪТЕШЕСТВА

Историята на това приключение се случи през Златния век в Нарния, Калормен и земите между тях, когато Върховен крал беше Питър, а заедно с него управляваха брат му и сестрите му.

В онези дни, далече на юг в Калормен, край морето, живееше бедният рибар Аршийш заедно с едно момче, което го наричаше *татко*. Момчето се казваше Шаства. Почти всяка сутрин Аршийш излизаше в морето за риба, а следобед впрягаше магаренцето и подкарваше натоварената каручка на юг, за да продаде рибата в близкото селце. Когато търговията вървеше, той се прибираще в относително добро настроение и не закачаше Шаства, ала не успееше ли да я продаде, все намираще за какво да му се скара, дори да го натупа. А какво по-лесно от това Шаства да излезе виновен! Та той имаше толкова работа: да закърпи и изпере мрежите, да приготви вечерята, да изчисти колибата, в която живееха.

Шаства не се интересуваше от земите, намиращи се на юг от дома. Веднъж-дваж ходи с Аршийш до малкото село и знаеше, че там няма нищо кой знае колко интересно — само мъже, които приличаха на баща му: с дълги мръсни роби, извити на върховете дървени обуца, тюрбани на главите и дълги бради. Те разговаряха бавно и протяжно за скучни неща. По друг начин стояха нещата със северните земи — изгаряше от любопитство да разбере какво има там, но там никой никога не ходеше, а и на него не му позволяваха. Често, докато седеше сам навън и кърпеше мрежите, жадно поглеждаше на север, но виждаше само обрасъл с трева склон, който се спускаше от рида, а отвъд — само небето и някоя и друга птица.

Понякога, ако се случеше Аршийш да си е вкъщи, Шаства плахо питаше:

— Татко, какво има зад хълма?

А рибарят отговаряше според настроението си: или дръпваше ухото на Шаства и го пращаше да си гледа работата, или в мигове на

благоразположение го наставляваше:

— Сине мой, пропъждай безполезните въпроси от мислите си.
Както е казал поетът:

*Усърдно своите дела следи,
за да благоденстваш ти,
а грижа ли те е за чуждите дела,
вървиш направо ти към бедността.*

Шаства си мислеше, че зад хълма има някаква тайна, но баща му я крие от него. А истината беше друга — рибарят говореше така, защото сам нямаше представа какво е северът. А и не се интересуваше. Той предпочиташе да се занимава с практични неща.

Един ден от юг се появи странник, какъвто Шаства виждаше за първи път. Яздеше голям петнист кон с развята грива, а сребърните стремена и юзди блестяха. В средата на копринения му тюрбан се издигаше острие на шлем, а самият той бе с метална ризница, на хълбока му се поклащаше извит ятаган, на гърба му висеше кръгъл щит с бронзов обков, а в дясната си ръка стискаше копие. Имаше смугло лице, но Шаства не се изненада, защото всички жители на Калормен бяха мургани. Друго го смая — брадата на странника: боядисана в червено, накъдрена и лъсната от благоуханни помади. Голите му ръце подсказваха, че е господар от земите Таркаан. Затова Аршийш коленичи пред него, при което брадата му опря земята, и направи знак на Шаства да стори същото.

Странникът поиска подслон за през нощта и рибарят, естествено, не посмя да му откаже. За вечеря поднесоха на таркаанеца най-доброто, с което разполагаха (но той не му обърна особено внимание), и както винаги, когато рибарят имаше гости, Шаства получи комат хляб и трябваше да напусне колибата. В такива случаи обикновено спеше с магаренцето в малката покрита със слама барака. Ала този път беше много рано за лягане и понеже никой никога не беше казал на Шаства колко е лошо да се подслушва, той се настани до един процепа и прилепи ухо да чуе какво приказват възрастните.

— Е, стопанино — подхвана таркаанецът, — възнамерявам да купя момчето от теб.

— О, господарю — отвърна рибарят (по интонацията Шаста се досети, че лицето му вече е придобило алчен израз), — каква цена би убедила вашия покорен слуга независимо от бедността да продаде единственото си дете, плът от плътта му? Та нали поетът казва, че посилна от нуждата за храна е привързаността към сина?

— Това е така — отвърна гостът суховато. — Но поетът казва също, че който пожелае да измами човек на закона, все едно за ударите на камшика гърба си оголва. Не позволявай на устата си да изрича неистини! Това момче в никакъв случай не е твой син. Виж, кожата ти е мургава като моята, а то е бяло и русо като красивите, но проклети варвари, които обитават далечния север.

— Както е казано — отвърна рибарят, — от щитовете на враговете ни пази мечът, ала на мъдростта окоето прекрачва всякакви прегради! Да ви призная, любезни ми гостенино, толкова съм беден, че не се ожених и с деца не се сдобих. Но през същата година, когато Тисрок (жив и здрав да е вовеки!) започна великото си и благословено царуване, в нощ с кръгла като пита луна на боговете бе угодно да ми отнемат съня. Та надигнах се аз от постелята и отидох на брега да се освежа, да погледам водата, да се насладя на хладния въздух. И дочух наблизом шум от гребла, а после тих вик. След малко приливът докара на брега лодка, а в нея имаше изпосталял от глад и жажда мъж, умрял току-що (още беше топъл), празен мех за вода и едно живо дете. „Явно — помислих си — тези окаяни хора са претърпели корабкрушение и боговете са пожелали мъжът да умре от глад, но детето да оцелее.“ И понеже знам колко щедри са боговете към онези, които помагат на изпадналите в беда, и към изпълнените със състрадание, а вашият покорен слуга е с жалостиво сърце, аз...

— Стига си се хвалил! — прекъсна го таркаанецът. — Ясно. Взел си детето, а с работата, която върши, десетократно си спечелил в замяна на хляба, който е изял. Това е очевидно. А сега кажи каква цена искаш за него, защото твоята бърливост ме измори.

— Вие сам мъдро споменахте — отвърна Аршийш — колко ценен е за мен трудът на момчето. Нека и това влезе в цената. Продам ли го, трябва да купя или да наема друго. Иначе кой ще върши неговата работа?

— Давам ти петнадесет жълтици.

— Петнадесет! — възкликна Аршийш, но не стана ясно дали стене или вика. — Петнадесет! За опората на старите ми години и радостта на очите ми? Не се подигравайте с побелялата ми брада, макар да сте таркаанец! Аз казвам седемдесет.

Шаства се надигна и се отдалечи на пръсти. Чу всичко, което го интересуваше. Много често беше слушал как мъжете в селото се пазарят и знаеше какво се случва. Накрая Аршийш със сигурност щеше да го продаде за много повече от петнадесет, но и за доста по-малко от седемдесет жълтици, ала на Аршийш и на таркаанеца им трябваха часове, докато се споразумеят.

Не си мисли, че Шаства се чувстваше като теб и мен, ако току-що сме чули, че родителите ни се готвят да ни продадат в робство. От една страна, той живееше изключително тежко, а доколкото разбираше, величественият странник вероятно щеше да се отнася по-добре с него. От друга — изпита вълнение и облекчение от историята как е бил намерен в лодката. Досега се тревожеше, защото, колкото и да се стараеше, никога не обикна рибаря, а знаеше, че децата трябва да обичат родителите си. А какво излизаше сега? Той не е никакъв роднина на Аршийш. Огромно бреме се смъкна от плещите му. „Може би съм таркаанец — помисли си той. — А защо не дори син на самия Тисрок (жив и здрав да е вовеки!) или на някой бог.“

Шаства седеше на обраслата с трева поляна пред колибата и размишляваше. Здрачът бавно се спускаше, вече се показаха и няколко звезди, но слънцето още не беше се скрило зад хоризонта на запад. Наблизо пасеше конят на странника. Юздите му бяха вързани за металната халка, забита в стената на магарешката барака. Шаства отиде при него и го погали по врата. Животното продължи да пасе, без да му обръща внимание.

Нова мисъл премина през главата на Шаства.

— Що ли за човек е таркаанецът? Чудесно би било, ако е добър — изрече той на глас. — Някои роби в господарските къщи не правят почти нищо. Имат красиви дрехи и ядат месо всеки ден. А ако ме вземе със себе си, когато отиде на война, и аз му спася живота, тогава ще ме освободи, ще ме осинови, ще ми даде палат и колесница, и доспехи, разбира се. Дали пък не е ужасно жесток и няма да ме изпрати да работя на нивите, окован във вериги? Но как бих могъл да разбера? Обзалагам се, че конят знае, но не може да ми го каже.

Конят вдигна глава. Шаста погали кадифената му муцуна и продължи:

— Как ми се иска да можеш да говориш, приятелю.

В следващия миг реши, че сънува, защото съвсем отчетливо, макар и тихо, чу конят да отговаря:

— Аз мога да говоря.

Шаста се взря в огромните му очи, а неговите се разшириха от изненада.

— Ти къде си се научил да говориш? — попита той.

— Ш-ш-ш-т... Не толкова високо! — смъмри го конят. — Там, откъдето идвам, почти всички животни говорят.

— А къде е това? — недоумяваше Шаста.

— Нарния — отвърна конят. — Щастливата страна Нарния... Нарния, където по склоновете на планините растат пирен и мащерка. Там има многобройни реки, мочурливи долчинки, обрасли с мъх пещери и гъсти гори, в които непрестанно кънтят чуковете на джуджетата. О, колко е сладък въздухът на Нарния! Един час живот там е много по-добър от хиляда години живот в Калормен — завърши той и изцвили или по-скоро въздъхна.

— А как се озова тук? — продължи с въпросите си Шаста.

— Отвякоха ме. Или ме откраднаха, или плениха... както искаш го кажи. Бях още жребче. Мама ме предупреждаваше да не бродя по южните склонове към Арченланд и по-нататък, но кой да я чуе. И, в името на Лъвската грива, скъпо заплатих за неразумните си постъпки. През всичките тези години слугувам на човеците, крия истинската си природа и се преструвам, че съм безмозъчен и тъп като техните коне.

— Защо не им каза какъв си?

— Не съм толкова глупав, затова. Ако знаеха, че говоря, щяха да ме развеждат по панаирите и да ме пазят още по-зорко. И последната ми надежда да се спася би се стопила.

— Но защо... — подхвана Шаста, ала конят го прекъсна:

— Виж, да не губим време в празни приказки. Интересуваш се що за човек е моят господар — таркаанецът Анрадин. С две думи — лош е. С мен се държи поносимо, защото един боен кон струва прекалено скъпо, за да се отнасяш зле към него. Но за теб е по-добре да умреш, отколкото утре да осъмнеш роб в къщата му.

— Тогава ще избягам — прошепна Шаста пребледнял.

— Добре, но защо не го сториш с мен?

— И ти ли искаш да избягаш? — изненада се Шаства.

— Да, стига да ме придружиш. Ще бъде добре и за двама ни, защото, ако избягам сам, без ездач, първият, който ме зърне, ще си каже: „Конят се е изгубил“, и ще хукне да ме гони. А с ездач ще успея да се измъкна. Така ще ми помогнеш. От друга страна, ти няма да стигнеш кой знае колко далече с тези два твои крака, които не приличат на нищо (колко смешни са ви краката на вас, хората!) и лесно ще те догонят. А с мен ще надбягаш който и да било кон в тази страна. Така аз ще ти помогна. Между другото, предполагам, че можеш да яздиш?

— О, да, разбира се — увери го Шаства. — Яздил съм магарето.

— Какво си яздил? — възмути се конят. (Поне искаше така да прозвучи, но по-скоро се чу нещо от рода на „Ка-а-а-а-а-к’во“ и леко напомни цвилене. Говорещите коне винаги малко променят акцента си, щом се ядосат!) — С други думи — продължи той, — не можеш да яздиш. Това ще се окаже пречка. Налага се да те уча по пътя. Е, добре, да яздиш не знаеш, знаеш ли поне да падаш?

— О, че кой не знае!

— Имам предвид, като паднеш — да станеш, без да плачеш, пак да ме яхнеш и вероятно отново да паднеш, но да не те е страх от това.

— Ще... ще се опитам — обеща Шаства.

— Клетият! — рече конят вече по-нежно. — Забравих, че си все още малък. След време от теб ще излезе чудесен ездач. А сега слушай! Не бива да тръгваме, преди онези двамата в колибата да заспят. Междувременно ще съставим план. Моят таркаанец е тръгнал на север, към великия град Ташбаан и към двора на Тисрок, където...

— Не трябва ли — обади се Шаства — да добавиш „жив и здрав да е вовеки!“?

— Защо? — възнегодува конят. — Аз съм свободен нарниец. Защо да повтарям думите на робите и глупаците? Не желая той да е жив цели векове, а и няма да го стори, независимо дали искам или не. А доколкото забелязвам, и ти си от свободния север. Така че без такива южняшки приказки, разбра ли? А сега да съставим план. Както казах, моят таркаанец е тръгнал към Ташбаан.

— Значи е по-добре ние да тръгнем на юг.

— Според мен не е — възрази конят. — Той ме мисли за безмозъчен и тъп, каквито са другите коне. Ако наистина бях такъв, щом стана свободен, бих се прибрал в конюшната при пасбището си. Щях да съм в двореца му след два дни, защото е на два дни път на юг. Той ще ме търси там. И през ум няма да му мине как така на своя глава ще тръгна на север. Но най-вероятно е да си помисли, че някой от последното село, през което минахме, ме е видял, проследил ни е дотук и ме е откраднал.

— Ура! — възкликна Шаста. — Значи отиваме на север. Цял живот мечтая да отида на север.

— Вярвам ти — кимна конят, — защото кръвта ти е оттам. Ти си истински северняк, сигурен съм. Но не викай толкова! Те положително скоро ще заспят.

— Май най-добре е да се промъкна и да видя — предложи Шаста.

— Чудесна идея — съгласи се конят. — Само внимавай да не те хванат!

Вече бе доста по-тъмно и по-тихо, ако не се смята шумът от плискането на вълните в брега, но Шаста почти не го чуваше, защото, откакто се помнеше, той го съпътстваше денем и нощем. Приближи колибата. Вътре не се виждаше светлина. Заслуша се, ала не чу никакъв звук. Заобиколи до единственото прозорче и долови познатото похъркване на рибаря. „Странно — помисли си той със затаен дъх и с известно съжаление, но с много повече радост, — ако планът успее, никога повече няма да го чуя.“ Шаста прекоси поляната и отиде до магарешката барака, потърси ключа в тайника, отключи вратата и извади прибраните за през нощта стремена и седло на коня. Наведе се и целуна магарето по носа.

— Съжалявам, но е невъзможно да вземем и теб — прошепна той.

— Ето те най-последно! — обади се конят. — Започнах да се безпокоя да не ти се е случило нещо.

— Взех такъмите от барачката — обясни Шаста. — А сега ще ми кажеш ли как да те оседлая?

През следващите няколко минути Шаста се захвана здравата за работа, но много внимаваше да не вдига шум. Конят го напътстваше:

„Стегни още колана“ или „Малко по-долу има катарама“, или „Закачил си доста високо стремената“. Най-сетне всичко беше готово и той каза:

— Ще държиш юздите, та да изглежда, че всичко е нормално, но няма да ги използваш. Дори по-добре ги вържи за седлото, но хлабаво, та да имам възможност да движа главата си, както искам. А ти запомни — няма да ги дърпаш!

— Тогава те за какво са?

— Обикновено ги използват да ме насочват накъде да вървя — обясни конят. — Но понеже по време на това пътуване възнамерявам сам да определям накъде да се движа, ти няма да ги пипаш. А и още нещо: да не си посмял да ме сграбчваш за гривата!

— Но — възрази Шаста — ако не мога да дърпам юздите и да се хващам за гривата, как ще се задържа на гърба ти?

— Ще притискаш колене към хълбоците ми — отвърна конят. — Това е тайната на добрата езда. Ще стискаш тялото ми между коленете си с все сила и ще седиш изправен. Съвсем изправен и с прибрани лакти. Между другото, какво направи с шпорите?

— Сложих си ги на петите, разбира се — отвърна Шаста. — Това поне знам.

— Свали ги и ги мушни в торбата! Ще се опитаме да ги продадем, когато стигнем Ташбаан. Готов ли си? Хайде, качвай се!

— О! Но ти си твърде висок — констатира Шаста след първия неуспешен опит.

— Аз съм кон, това е всичко — последва отговорът. — Като те гледам как се мъчиш да ме възседнеш, човек ще си помисли, че съм купа сено! Да, сега е по-добре. Изправи се и не забравяй какво ти казах за коленете! Смешно ми е да си помисля, че аз, който съм предвождал в атака по време на битки и съм печелил състезания, сега нося торба с картофи на гърба си — отбеляза той с насмешка, но не заядливо. — Както и да е, да тръгваме!

Конят се отправи на нощното си пътешествие доста предпазливо. Отначало пое на юг край рибарската колиба към реката, която се влива в морето, и се погрижи да остави в калта няколко ясни следи от копитата си, сякаш е тръгнал на юг. Ала щом стигнаха брод, той нагази във водата и обърна срещу течението. Отдалечи се на стотина метра от рибарската колиба, внимателно огледа за каменисто място по брега, където няма да останат следи, и излезе на северния

бряг на реката. Отправи се на север, все още без да препуска. Колибата, дървото, магарешката барака и поточето — всъщност всичко, което Шаста познаваше, изчезна в сивкавата лятна тъма. Вървяха нагоре и стигнаха хребета — тук свършваше познатият на Шаста свят. Момчето не виждаше какво има пред тях, само смътно различаваше, че са сред широко, обрасло с трева пространство. Изглеждаше безкрайно, диво, пусто и свободно.

— Леле! — зарадва се конят. — Какво прекрасно място за галоп!

— О, недей веднага! — обади се Шаста. — Не знам как... Моля те, конче! Та, аз дори не знам името ти.

— Брий-хи-и-брий-хи-и — обади се конят.

— Никога няма да успея да го произнеса — призна Шаста. — Позволяваш ли да те наричам просто Брий?

— Е, щом можеш само толкова, добре — съгласи се конят. — А аз как да те наричам?

— Името ми е Шаста.

— Хм! — изсумтя Брий. — Това вече е име, което наистина трудно се произнася. Е, сега ще премина в галоп. Ще ти бъде много по-лесно, защото няма да се вдигаш и спускаш непрекъснато. Стисни ме с колене и гледай напред право между ушите ми! Не поглеждай към земята! Ако усетиш, че ще паднеш, стисни ме по-силно и седни още по-изправен! Готов ли си? Към Нарния и севера!

ГЛАВА ВТОРА

ПОПЪТНО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Почти по пладне на следващия ден Шаста се събуди от нещо топло и меко, което го галеше по лицето. Отвори очи и видя дълга конска глава. Носът и устните на животното почти докосваха неговите. Сети се за вълнуващите събития през нощта и седна, но тутакси простена.

— О, Брий — едва проговори той. — Целият съм натъртен. Целият. Едва се движа.

— Добро утро, мъниче! — поздрави Брий. — Опасявах се, че ще се чувстваш малко скован. Не е от паданията. Та ти тупна не повече от десетина пъти, и то все върху прекрасен, мек, пружиниращ торф. Сигурно е истинско удоволствие да се стовариш върху такова нещо. А онзи храст прецип омокоти единственото падане, което имаше опасност да се окаже по-лошо. Цялата работа е в язденето. В началото обикновено е така. Е, ще закусваш ли? Аз вече хапнах.

— О, не искам закуска. Нищо не искам — простена Шаста. — Казвам ти, не мога да мръдна...

Но конят го побутна с глава, после с копито и в крайна сметка трябваше да стане. Тогава се огледа и забеляза къде са: зад тях имаше шубрак, а отпред торфено поле, осеяно с бели цветя, се спускаше до ръба на скала. Далече под тях се разстиляше морето, а шумът от разбиващите се в брега вълни едва се долавяше. Шаста никога не го беше виждал от такава височина, погледът му не бе обхващал толкова голяма част от него и никога не си бе представял колко разнообразни са цветовете му. На места бялата пяна обливаше камъните безшумно. Бяха много далече, за да чуват морския тътен. Над главите им прелитаха чайки, а от земята се надигаше горещина. Беше зноен ден, ала най-голямо впечатление на Шаста направи въздухът. Не се сети веднага какво липсва, но най-после си даде сметка, че не мирише на риба. Защото тази миризма го бе съпровождала през всичките му дни — било в колибата, било сред мрежите. Новият въздух ухаеше така

приятно, а предишният му живот сега изглеждаше толкова далечен, че за миг забрави болките по натъртеното си тяло и в скованите мускули и подвижна:

— Ей, Брий, не спомена ли нещо за закуска?

— Точно така — отвърна Брий. — Сигурно ще намериш нещо в дисагите на дървото. Нали там ги окачи снощи, или по-скоро рано сутринта.

Провериха какво има в дисагите. Резултатите се оказаха добри: пирог с месо, шепа сушени смокини, парче сирене и малка бутилка вино, както и пари — около четиридесет жълтици. Толкова Шаста не бе виждал през живота си.

Той седна (предпазливо, защото всичко го болеше), опря гръб в дървото и започна да яде. Брий хапна още малко трева за компания.

— Не е ли кражба, ако използваме парите? — попита по едно време Шаста.

— О?! — възкликна конят с щръкнала от устата трева. — За това не бях помислил. Свободен Говорещ кон не бива да краде, разбира се, но мисля, че можем да ги харчим. Ние сме заложници и пленници във вражеска страна. Тези пари са нашата плячка. А и как без тях ще ти набавим храна? Предполагам, че и ти като другите човеци не ядеш естествена храна, каквито са тревата и овесът.

— Прав си.

— Опитвал ли си?

— Да. Не успявам да ги преглътна. На мое място и ти нямаше да можеш.

— Странни същества сте вие, хората — отбеляза Брий.

Брий изчака Шаста да свърши със закуската (най-вкусната, която бе ял досега) и заяви:

— Смятам да се овъргаям хубаво, преди отново да ми сложиш седлото. — И пристъпи към действие. — О, колко е прекрасно! Невероятно приятно! — повтаряше той, докато търкаше гърба си в торфа и риташе с четирите си крака във въздуха. — Опитай и ти! — посъветва той момчето. — Много е освежаващо.

Шаста прихна да се смее:

— Много си смешен по гръб!

— Не съм смешен — възрази Брий. Изведнъж обаче се извъртя настрана, вдигна глава и погледна Шаста втренчено. — Наистина ли

изглеждам смешно? — попита той напрегнато.

— Да — отвърна Шаста. — Но какво от това?

— Ти изобщо не мислиш! — сопна се Брий. — Та това е нещо, което един Говорещ кон вероятно никога не прави! Да не би да е някой глупав шутовски номер, който съм възприел от тъпаците? Ще бъде ужасно да открия, когато се върна в Нарния, че съм придобил някои долни, лоши навици. Как мислиш, Шаста? Каж ми честно, без да ме лъжеш! Дали истинските, свободните коне, които при това говорят, се въргалат?

— Откъде да знам? Но на твоето място не бих се измъчвал. Преди всичко трябва да стигнем там. Знаеш ли пътя?

— Знам пътя до Ташбаан. Оттам нататък е пустинята. О, ще я прекосим някак, не се бой! И тогава ще видим в далечината Северните планини и... Помисли си само! Към Нарния и севера! Там вече нищо няма да ни спре. Ще бъда доволен, когато прекосим Ташбаан. И за теб и мен е по-добре да не се навъртаме из градовете.

— Има ли начин да го избегнем?

— Ако навлезем дълбоко в сушата, ще попаднем на обработваеми земи и главни пътища. А и не знам пътя оттам. Не, ще се придвижваме по брега. Тук ще срещнем само овце, зайци, чайки и някой и друг пастир. Между другото, какво ще кажеш да тръгваме?

Докато оседлаваше Брий, Шаста изпитваше ужасни болки в краката и доста трудно се качи на гърба му. Конят реши да го пощади — целия следобед вървя кротко. С настъпването на вечерния здрач се спуснаха по стръмна пътека към долината и видяха малко селище. Шаста отиде пеша дотам да купи хляб, лук и ряпа. Конят заобиколи през нивите и на смрачаване двамата се срещнаха в другия край на селището. Започнаха да правят така всяка вечер.

Славни дни преживя Шаста. И всеки следващ се оказваше похубав от предишния. Мускулите му укрепнаха, а вече падаше и порядко. Ала дори и след като се научи да се крепи добре, Брий твърдеше, че седи на гърба му като чувал е брашно. „Може да е безопасно, мъниче, но по главните пътища ще ме е срам да ме гледат как ме яздиш“, повтаряше конят. Ала независимо от грубите думи Брий се оказа търпелив учител. Никой не е в състояние така добре да те научи да яздиш, както един кон. Шаста усвои уменията да препуска, да галопира, да язди в тръс и да скача, без да пада, дори когато Брий

внезапно свиваше наляво или надясно (а това, обясни Брий, правиш непрекъснато в разгара на битка). И, естествено, Шаста непрестанно молеше да чуе за всички битки и войни, в които Брий е участвал с таркаанеца. Брий разказваше за форсиране на мочурища и бързотечни реки, за атаки и свирепи схватки между кавалеристи, където наравно с хората се сражават и бойни коне — свирепи жребци, обучени да хапят, ритат и в подходящ момент да се изправят на задните си крака, за да се стоварят с цялата си сила върху врага. На Брий обаче не му се разказваше толкова често за войните, колкото на Шаста му се искаше.

— Да не говорим за това — казваше той. — Това са все войни на Тисрок и аз участвах като роб и глупаво животно. За мен са сраженията на Нарния, в тях искам да участвам като свободен кон заедно с моя народ! За тези войни ще си заслужава да се приказва. Към Нарния и севера!

Шаста скоро установи, че заговори ли Брий така, следва галоп.

Пътуваха няколко седмици. Пресякоха повече заливи, носове, реки и села, отколкото Шаста бе в състояние да запомни. И настъпи чудна лунна нощ. Щяха да тръгнат на път под лунната светлина, защото спаха през целия ден. Хълмовете останаха зад гърбовете им. Сега пресичаха широка равнина, а на триста-четирисотин стъпки вляво зеленееше гора. На почти същото разстояние вдясно морето се криеше зад дюни. Пътуваха около час (ту в тръс, ту по-бавно) и Брий неочаквано спря.

— Какво има? — озадачи се Шаста.

— Ш-ш-ш-т... — Брий източи врат, а ушите му щръкнаха. — Чу ли нещо? Слушай!

— Прилича ми на друг кон... Между нас и гората — отвърна Шаста и се заслуша.

— Това е друг кон — увери го Брий — и тъкмо този факт не ми харесва.

— Може би е някой закъснял селянин — рече Шаста с прозявка.

— Не говори врели-некипели! — срязва го Брий. — Селянин не язди така! Нито пък конят му! Не различаваш ли по звука? Това е расов кон, с качества. И го язди умел ездач. Ще ти кажа какво е, Шаста. Там, в края на гората, има таркаанец. Не е на боен кон, по-скоро породиста кобила според мен.

— Е, каквото и да е, сега вече не се чува — отбеляза Шаста.

— Прав си — съгласи се Брий. — Но защо спря точно когато и ние спряхме? Ша̀ста, момчето ми, опасявам се, че някой вече ни следи.

— Какво ще правим? — попита този път шепнешком Ша̀ста. — Дали ни вижда и чува?

— Не и при тази светлина и особено ако не се движим — прецени Брий. — Но погледни! Задава се облак. Ще изчакаме да скрие луната, а после ще поемем надясно към брега, колкото е възможно тихо. В краен случай там ще се скрием между дюните.

Изчакаха облакът да скрие луната и отначало бавно, а след това в лек тръс се насочиха към брега.

Облакът се оказа по-голям и по-плътен, отколкото предполагаша, и нощта стана доста тъмна. Точно Ша̀ста си помисли: „Вече трябва да сме стигнали дюните“, и сърцето му подскочи, защото отпред се чу смразяващ кръвта звук, някакъв рев — тъжен и съвсем див. Брий смени посоката начаса и препусна към сушата.

— Какво беше това? — едва си поемаше дъх Ша̀ста.

— Льво̀ве! — отвърна Брий, без да намалява ход и да извъръща глава.

Известно време се носеха в галоп. Най-после нагазиха широк плитък поток и Брий се спря от другата му страна. Ша̀ста забеляза, че конят трепери и целият е потен.

— Водата май отклони звяра от дирята ни — задъхано проговори Брий. — Сега вече ще се движим по-бавно.

Поеха полека и Брий подхвана:

— Ша̀ста, срамувам се от себе си. Изплашен съм като обикновен, глупав кон от Калормен. Наистина. Изобщо не се чувствам като Говорещ кон. Нямам нищо против мечове, копия или стрели, но не понасям... тези същества. Май ще мина в тръс за малко.

Но само след минута от тръс отново премина в галоп и нищо чудно — ревят пак долетя, този път отляво, откъм гората.

— Два са — почти проплака Брий.

Продължиха така няколко минути и тъй като льво̀вете повече не се чува, Ша̀ста се обади:

— Ха! Другият кон тича почти до нас. На един хвърлей е.

— Още по-добре — задъхано отбеляза Брий. — Нали го язди таркаанец? Значи има меч, ще предпази всички ни.

— Но, Брий — простена Шаста, — по-добре да ни изядат лъвовете, отколкото да ни хване таркаанец! Или поне да хване мен. Ще ме обесят като конекрадец.

Той не се страхуваше от лъвовете колкото Брий, защото никога не ги беше виждал. А Брий беше.

В отговор Брий само изсумтя, но се измести малко надясно. Странно, другият кон сякаш се измести наляво и след малко разстоянието помежду им доста се увеличи. Но почти веднага се чу лъвски рев, по-точно два — един отдясно и един отляво — и то едновременно. Двата коня пак започнаха да се приближават. Същото очевидно направиха и лъвовете. Ревът на зверовете от двете страни прозвуча ужасно близко — хищниците изглежда не срещаха никакви затруднения да следват галопиращите коне. В този миг облакът се отмести. Луната, изненадващо ярка, освети всичко като ден. Двата коня и двамата ездаци яздеха един до друг, сякаш се състезаваха. И наистина Брий каза (по-късно), че подобно надбягване не е виждал в Калормен.

Шаста, вече отчаян, се питаше дали лъвовете убиват веднага, или си играят с теб, както котката с мишка, и колко ли боли. В същото време той видя всичко (както се случва в най-ужасяващите моменти на човек). Видя, че другият ездач е дребен и слаб, с ризница (луната се отразяваше в нея) и язди великолепно. Нямаше брада.

Нещо плоско и блестящо се проточи пред тях. Преди Шаста да осъзнае какво е то, се чу силен плясък и в устата си усети вкус на солена вода. Блестящото нещо се оказа широк морски разлив. И двата коня плуваха, а водата стигаше до коленете на Шаста. Зад гърба им се чу гневен рев. Шаста се извърна и видя огромен, ужасяващ на вид силует, клекнал до водата. Но само един. „Вероятно сме надбягали другия“ — мина му през ума.

Лъвът явно реши, че не си заслужава да се мокри заради плячката. Поне не направи опит да продължи преследването във водата. Двата коня, все още един до друг, бяха стигнали средата на разлива. Отсрещният бряг се виждаше ясно. До този момент таркаанецът не бе отронил и дума. „Но ще го стори — помисли си Шаста — веднага щом стигнем сушата. Какво ще обясня? Най-добре да започна да съчинявам някаква история!“

Изведнъж до него прозвучаха два гласа.

— О, толкова съм уморена — различи той единия.

— Млъкни, Хуин! — обади се вторият.

„Явно сънувам — реши Шаста. — Готов съм да се закълна, че и другият кон говори.“

Скоро конете вече не плуваха, а вървяха. Когато излязоха на другия бряг, се чуваше как водата се стича от телата и опашките им, а под осемте копита хрущят камъчета. Таркаанецът за изненада на Шаста не прояви никакво желание да задава въпроси. Дори не погледна към Шаста. Напротив — сякаш гореше от нетърпение да подкара коня си напред. Брий обаче ловко му препречи пътя.

— Брр-р-р... — изсумтя той. — Спри за малко! Чух те! Няма какво да се преструваш. Аз те чух. Ти си Говорещ кон, кон от Нарния, точно като мен.

— Дори да е така, какво те засяга? — попита странният ездач свирепо и хвана дръжката на сабята.

Гласът обаче, с който бяха казани последните думи, даде възможност на Шаста да разбере много неща.

— Ха, та това е само някакво момиче! — възкликна той.

— И какво те засяга теб, дори да съм някакво момиче? — срязва го гласът. — Ти пък най-вероятно си само някакво момче. Невъзпитано, обикновено момче... Сигурно роб, откраднал коня на господаря си.

— Ти пък какво знаеш? — не се въздържа Шаста.

— Той не е крадец, малка таркаанке — обади се Брий. — Ако става въпрос за кражба, може да се каже, че аз го откраднах. А дали ме засяга или не, то не бих си позволил да отмина дама от моята раса в тази непозната страна, без да поговоря с нея. Според мен е естествено.

— И според мен е естествено — обади се кобилата.

— Ох, защо не си държиш езика зад зъбите, Хуин! — възмути се момичето. — Така само ни навличаш неприятности.

— Никакви неприятности няма да ви навлечем — увери я Шаста. — Може да си поемате по пътя веднага. Няма да ви задържахме.

— И ние няма да ви задържахме! — сопна се момичето.

— Какви кавгаджии са това хората — обърна се Брий към кобилата. — Същински мулета. Хайде да се опитаме да ги вразумим! Предполагам, мадам, твоята история е същата като моята: заловена си като малка и прекарваш години в робство в Калормен.

— Съвсем точно — изцвили кобилата малко тъжно.

— А сега бягаш ли?

— Кажу ми да си гледа работата, Хуин! — намеси се момичето.

— Нищо подобно няма да сторя, Аравис! — обяви кобилата и ушите ѝ се стрелнаха назад. — Това бягство е точно толкова твое, колкото и мое. И съм сигурна, че благороден боен кон като него няма да ни предаде. Опитваме се да избягаме, да стигнем до Нарния — завърши тя.

— Ние също — увери я Брий. — Ти, естествено, си се досетила веднага. Малко момче, облечено в дрипи, да язди (или поне да се опитва да язди) боен кон посред нощ. Не може да е нищо друго освен бягство. И ако мога да добавя, благородна таркаанка, облечена в доспехите на брат си, да язди сама посред нощ, да настоява всеки да си гледа работата и да не желае никакви въпроси... Ами то си е направо подозрително.

— Признавам — намеси се отново Аравис, — отгатна. Хуин и аз бягаме. Искаме да стигнем до Нарния.

— Тогава — възкликна Брий — какво ни пречи да вървим заедно? Предполагам, мадам Хуин, ще приемеш всякаква помощ и защита, каквито мога да ти окажа по пътя.

— Защо постоянно говориш на коня ми, а не на мен? — попита момичето.

— Извинявай, таркаанке — отвърна Брий, като съвсем леко изправи уши назад, — но като теб говорят в Калормен. Ние, Хуин и аз, сме свободни нарнийци. Предполагам, щом си тръгнала за Нарния, и ти искаш да си такава. В такъв случай Хуин не е твой кон. Със същия успех може да се каже, че ти си нейната човечка!

Момичето отвори уста да възрази, но спря. Очевидно не бе разсъждавало по въпроса от тази гледна точка.

— И все пак — обади се тя след малко, — не знам дали е добре да вървим заедно. Така няма ли по-лесно да ни забележат?

— Напротив, вероятността е по-малка — отвърна Брий.

А кобилата предложи:

— Нека направим така! Ще се чувствам много по-спокойна. Та ние дори не сме съвсем сигурни къде е пътят. А положително такъв славен боен кон знае много повече от нас.

— О, хайде, Брий! — обади се Шаста. — Остави ги да си вървят. Не ни искат, не виждаш ли?

— Напротив — възрази Хуин.

— Ето какво — обади се момичето. — Нямам нищо против да вървя с теб, господин Боен кон, но какво ще правим с момчето? Откъде да знам, че не е шпионин?

— Да не си въобразяваш, че не струвам колкото теб? — възмути се Шаста.

— Млъкни, Шаста! — сръза го Брий. — Въпросът на момичето от Таркаан е напълно уместен. Аз гарантирам за момчето, таркаанке. Той ми е верен и добър приятел. И определено е или от Нарния, или от Арченланд.

— Добре. Тогава да вървим заедно — прие тя, но не каза нищо на Шаста и очевидно предпочиташе Брий пред него.

— Чудесно! — зарадва се Брий. — А сега, когато между нас и онези отвратителни зверове е водата, какво ще кажете, вие, двамата човеци, да свалите седлата ни. Да си починем заедно и да чуем историите си.

Двете деца разседлаха конете. Те хапнаха малко трева, а Аравис извади доста съблазнителни неща за ядене от дисагите си. Шаста обаче се нацупи и, благодарейки, отказа — не бил гладен. Опита се да се държи, както си въобразяваше — гордо и недостъпно, но понеже рибарската колиба не е най-подходящото място да се научат изтънчени обноски, резултатът се оказа плачевен. Донякъде и сам се досети, че няма успех, и се нацупи още повече. Междувременно двата коня се разбираха чудесно. Спомняха си едни и същи места в Нарния — поляните с трева над Бивърсдам — и откриха, че са едва ли не втори братовчеди. Двамата човеци очевидно се чувстваха все по-неловко от взаимната си компания и накрая Брий предложи:

— А сега, таркаанке, защо не ни разкажеш историята си?

Аравис не чака да я подканят. Седна и начаса подхвана с тон, доста по-различен от досегашния. Защото в Калормен те учат да разказваш истории (независимо дали са истински или измислени) точно както английските момчета и момичета ги учат да пишат есета. Има една разлика — всеки иска да чуе разказите на таркаанците, докато аз не познавам някой, който да е поискал да прочете есетата.

ГЛАВА ТРЕТА

ПРЕД ПОРТИТЕ НА ТАШБААН

— Името ми — подхвана веднага момичето — е Аравис Таркхина и съм единствената дъщеря на Кидраш Таркаан, син на Ришти Таркаан, син на Кидраш Таркаан, син на Исломбрех Тисрок, син на Ардееб Тисрок, който произхожда по пряка линия от бог Таш. Баща ми е господар на провинция Калавар и е от тези, които имат право да стоят прави и с обувки пред самия Тисрок (жив и здрав да е веќе!). Майка ми — тя вече е на спокойствие сред боговете — почина и баща ми се ожени за друга жена. Единият ми брат загина в битка при усмиряване на размирници в далечния запад, а другият е още дете. Как се случи, не знам, но с времето жената на баща ми — моята мащеха — ме намрази и докато живеех в дома на баща си, очите ѝ тъмнееха от гняв. Убеди баща ми да ме обещае за жена на Ахошта Таркаан. Той не е от благородно потекло, макар през последните години да си спечели благоразположението на Тисрок (жив и здрав да е веќе!) чрез ласкателства и пъклени съвети. Сега е таркаанец и господар на много градове. Има вероятност дори да го изберат за Велик везир след смъртта на сегашния. Освен това е поне шестдесетгодишен, има гърбица, а в лицето прилича на маймуна. И въпреки това баща ми, съблазнен от богатството и властта на Ахошта и придуман от жена си, изпрати вестоносци да ме предложат за жена. Ахошта прие с готовност и даде дума да се ожени за мен още тази година в разгара на лятото.

Новината стигна и до мен и слънцето мигом загуби блясъка си. Хвърлих се на леглото и плаках цял ден. Но на втория станах, измих си лицето и наредих да оседлаят кобилата ми Хуин. Взех острата кама на брат ми — той я бе носил в западните войни — и излязох сама. Яздих дълго — дворецът на баща ми вече не се виждаше и аз се намирах на зелено, обрасло с трева празно място в една гора, където не живеят хора. Слязох от Хуин и извадих камата. Разтворих дрехата си там, където ми се струва, че е сърцето, и се помолих на всички богове

веднага щом като умра, да се озова при брат си. Затворих очи, стиснах зъби и тъкмо да забия камата, кобилата проговори с гласа на човешките дъщери: „О, господарке, не се самоунищожавай! Ако живееш, може и да те споходи добър късмет, а всички мъртви са еднакво мъртви.“

— Не го казах чак толкова изискано — промърмори Хуин.

— Ш-ш-ш-т... — смъмри я Брий, захласнат от историята. — Тя разказва великолепно, както го правят само в Калормен и никой разказвач от двора на Тисрок не би го направил по-добре. Умолявам те, таркаанке, не спирай!

— Когато чух кобилата да заговаря на човешки език — продължи Аравис, — си рекох: „Явно страхът от смъртта е размътил мислите ми и имам видения.“ Доста се засрамах, защото в моя род никой не бива да се страхува от смъртта повече от ухапване на комар. И повторно се наках да пробода сърцето си, но Хуин се приближи, пъкна глава между мен и камата и започна да привежда най-различни доводи защо не бива да го правя. Упрекваше ме, както майка упреква дъщеря. Изненадата ми растеше и в един момент забравих, че исках да се самоубия, забравих за Ахошта и я попитах: „Е, кобилке, къде си се научила да говориш като човешките дъщери?“ И Хуин ми разказа онова, което вече цялата ни компания знае: за Говорещите зверове в Нарния и как я откраднали, когато била малка, за горите и водите на Нарния, за палатите и големите кораби. Накрая възкликнах: „В името на Таш и Азарот, и Зарденах — Дамата на нощта, имам необяснимо желание да бъда в тази страна, Нарния.“ „О, господарке — отвърна кобилата, — ако си в Нарния, ще бъдеш щастлива, защото там не принуждават никоя девица да се омъжи против волята си.“

Говорихме си надълго и нашироко и у мен се възвърна надеждата. Бях благодарна, че не се самоубих. Уговорихме се с Хуин взаимно да се откраднем и съставихме план. Върнахме се в двореца на баща ми, облякох най-хубавите си дрехи, пях и танцувах пред него, като се преструвах на очарована от предстоящата женитба. Казах му:

— О, татко, о, радост за моите очи, позволи ми да ида за три дни само в гората, като ме съпровожда само една от моите прислужници, за да извърша тайните ритуали пред Зарденах — Дамата на нощта, та да се подготвя за сватбата, както обичаят изисква девойката да се прости със службата си към Зарденах и да се подготви за женитба.

А той ми отвърна:

— О, дъще, о, радост за моите очи, така да бъде.

Щом се разделих с баща си, веднага се отправих към най-стария ни слуга — секретаря му, който ме е държал като бебе на коленете си и ме обичаше повече от въздуха и светлината. Заклех го в тайната и го помолих да ми напише едно писмо. Той се разплака и започна да ме увещава да променя решението си, но накрая склони и изпълни волята ми с думите: „Смятайте заповедта ви за изпълнена!“ Запечатах писмото с восък и го скрих в пазвата си.

— А какво пишеше в писмото? — не се стърпя Шаста.

— Мълчи, момченце! — смъмри го Брий. — Разваляш историята. Тя ще ни каже за писмото, когато му дойде времето. Продължавай, таркаанке!

— Извиках прислужницата, която щеше да ме придружи до гората за ритуала пред Зарденах, и ѝ наредих да ме събуди рано сутринта. Престорих се на много весела и ѝ дадох да пие вино, но в чашата бях сложила отвара от треви, та да спи не само цяла нощ, но и на другия ден. Веднага след като всички в дома на баща ми си легнаха, станах, надянах доспехите на брат ми — държах ги в покоите си като скъп спомен от него, взех всичките си пари, избрах някои бижута и си набавих храна. После оседлах сама кобилата и поех в нощта след смяната на вторите стражи. Тръгнах не към гората, както бях казала на баща ми, а на север и после — на изток към Ташбаан.

Знаех, че в продължение най-малко на три дни баща ми няма да ме търси, подведен от думите ми. На четвъртия ден пристигнахме в град Азим Балда. При Азим Балда се пресичат много пътища и оттам на бързи коне към всички краища на империята поемат войниците на Тисрок (жив и здрав да е вовеки!). Право и привилегия на знатните таркаанци е да изпращат съобщения по тях. Затова отидох при началника на вестоносците в Азим Балда и му казах: „О, разпределителю на вестоносци, ето писмо от моя чичо Ахошта Таркаан до Кидраш Таркаан — господар на Калавар. Вземи тези пет жълтици и разпорежи да замине!“

А той отвърна: „Смятайте заповедта си за изпълнена!“

Подправеното писмо, все едно писано от Ахошта, в общи линии гласеше: „От Ахошта Таркаан до Кидраш Таркаан, поздрав и мир. В името на Таш неустоимия, неповторимия, нека стане знайно! На път

към твоя дом, за да изпълня сватбените ритуали между мен и дъщеря ти Аравис Таркхина, по добрата воля на боговете се срещнах с нея в гората, където тя привършваше ритуала и жертвоприношението пред Зарденах според обичая на девойките. Щом узнах коя е, омаян от красотата и скромността ѝ, в мен пламна неизразима любов. Струваше ми се, че слънцето ще потъмнее, не се ли ожения веднага за нея. Направих нужните приготовления и се ожених за дъщеря ти начаса, а после се върнахме в моя дворец. И двамата те умоляваме и настояваме да дойдеш колкото е възможно по-бързо на гости, за да ни зарадваш с присъствието си, а също да донесеш зестрата на съпругата ми, която поради големите ми разходи ми е необходима веднага. И понеже ти и аз сме братя, убеден съм, няма да се разгневиш от прибързаната ни женитба, защото е предизвикана от неизразимата ми любов към дъщеря ти. Нека всички богове те закрилят!“

Щом изпратих писмото, напуснах бързо Азим Балда не защото се страхувах от преследвачи, а защото баща ми, като го получише, или сам щеше да отиде при Ахошта, или щеше да му изпрати вестonosци. Искях да съм далече от Ташбаан, преди всичко да се разкрие. Това е цялата ми история до тази вечер, когато ме преследваха лъвовете и ви срещнах в солените води.

— А какво стана с момичето... Онова, което упои? — попита Шаства.

— Сигурно са я налагали с камшик, защото се е успала — отвърна Аравис с безразличие. — Но тя беше шпионка на мащехата ми. Доволна съм, че така стана.

— Не ми се вижда много справедливо — възрази Шаства.

— Не съм направила тези неща, за да си доволен ти — сръза го Аравис.

— А и още нещо не ми е ясно в тази история — продължи Шаства. — Ти не си голяма. Едва ли на години си повече от мен. Как така ще се омъжиш на такава възраст?

Аравис не отговори нищо, но Брий се обади:

— Шаства, не показвай колко си невеж! Във великите таркаански семейства винаги се женят на такава възраст.

Шаства силно се изчерви (макар да не бе достатъчно светло да го видят останалите) и се почувства подигран. Аравис попита Брий за неговата история. Той я разказа и според Шаства малко се увлече в

описанията как е падал и колко лошо язди. Брий очевидно се забавляваше, но Аравис като че ли не видя нищо смешно. После всички заспаха.

На следващия ден четиримата — двата коня и двете деца — продължиха пътуването заедно. Шаста си мислеше колко по-приятно си прекарваше, когато бяха само двамата с Брий. Защото сега почти през цялото време Брий разговаряше с Аравис. Брий отдавна живееше в Калормен и винаги е бил сред таркааните и техните коне. Познаваше много от хората и местата, които и Аравис знаеше. Тя постоянно подхвърляше думи като: „Ако си участвал в битката при Залиндрех, си видял братовчед ми Алимаш“, а Брий отвърщаше: „О, да. Но Алимаш бе капитан на колесниците, а аз нямам много общо с колесниците или конете, които ги теглят. Те не са истинската кавалерия. Но той е достоен благородник. След падането на Тийбет ми напълни торбата със захар.“ Или Брий подмяташе: „Същото лято бях долу при езерото Мезрийл“, а Аравис възкликваше: „О, Мезрийл! Имам приятелка там — таркаанката Лазаралийн. Какво очарователно място. А и какви градини, и Долината на хилядите аромати.“

Брий не искаше да оставя Шаста извън разговора, макар от време на време момчето да си мислеше, че прави точно това. Някои хора, които познават едни и същи места, често нямат насита да говорят за тях, а ако ти си там, се чувстваш някак изолиран.

Кобилата Хуин доста се притесняваше от присъствието на велик боен кон като Брий и не каза почти нищо. А Аравис не заговаряше Шаста, ако не се налагаше.

Съвсем скоро обаче трябваше да се замислят за по-важни неща. Наближаваха Ташбаан. Вече по-често виждаха по-големи селища, а и хората по пътищата станаха повече. Започнаха да пътуват предимно нощем, а денем се криеха, доколкото можеха. И при всяко спиране дълго спореха какво да предприемат, когато влязат в Ташбаан. Всички се опитваха да не мислят за това, но въпросът не търпеше отлагане. По време на тези обсъждания Аравис стана малко (ама съвсем малко) по-дружелюбна към Шаста: човек започва да се разбира по-добре с хората, когато градят съвместни планове, а не когато нямат какво да обсъждат.

Брий настояваше най-напред да се уговорят къде точно в другия край на Ташбаан ще се срещнат, ако за зла участ се изгубят, докато

прекосяват града. Убеждаваше ги колко е добре да изберат Гробниците на древните крале, на границата с пустинята. „Приличат на големи пчелни кошери — обясни той. — Няма начин да не ги забележите. А най-хубавото е, че никой от Калормен не смее да ги приближи, защото смятат, че духове обитават мястото и се страхуват.“ Аравис се притесни да не би там наистина да се навъртат духове, но Брий напомни, че е свободен нарнийски кон и не вярва на подобни калорменски измишльотини. А и Шаста го подкрепи, че не се чувства калорменец и хич не го е грижа за някакви си небивалици за духове и други подобни. Това не отговаряше съвсем на истината. Затова пък доста впечатли Аравис (макар в първия момент да я раздразни) и, естествено, тя също обяви, че няма нищо против духовете. Уговориха се Гробниците да бъдат мястото за срещата им в другия край на Ташбаан и всички сметнаха, че са се справили доста добре. И точно тогава Хуин отбеляза, макар и плахо, че истинският проблем не е къде ще се открият, след като прекосят Ташбаан, а по-скоро — как ще го прекосят.

— Ще уточним утре, мадам — увери я Брий. — Сега е време всички да поспим.

Ала не се оказа толкова лесно за уточняване. Първоначално Аравис предложи да преплуват реката там, където вече излиза от града, и по този начин изобщо да не влизат в Ташбаан. Брий отхвърли идеята по две причини: първо — реката е прекалено широка и Хуин едва ли ще успее да се справи, особено с ездач на гърба. (Самият той смяташе, че ще е прекалено трудно и за него, но не го спомена.) И второ, ще гъмжи от кораби и лодки — така всеки, който види двата коня, плуващи във водата, ще прояви любопитство.

Шаста попита защо да не отидат над града, към извора на реката и да прекосят, където е по-тясно. Но Брий възрази, защото в продължение на километри от двете страни на реката имало толкова градини и летни къщурки, че било изключено да не попаднат на таркаанци и таркаанки, дошли на разходка или увеселение по брега. Всъщност това било най-вероятното място на света да попаднат на някого, който познава Аравис или дори него.

— Ще се предрешим — предложи Шаста.

Хуин плахо подметна, че е най-добре направо да прекосят града от порта до порта, защото най-незабележим си сред тълпата. Но и тя

подкрепи идеята да се предрешат. Дори продължи:

— Двете човешки същества ще се облекат в дрипи, за да приличат на селяни или роби. Доспехите на Аравис, нашите седла и такъми ще поставим във вързопи, които ще носим на гръб, а децата ще се правят, че ни водят, и така хората ще ни вземат за прости товарни коне.

— Скъпа ми Хуин — взмути се Аравис, — сякаш е възможно някой да се подведе и да помисли Брий за нещо друго, освен за боен кон, както и да го дегизираме!

— Напълно съм съгласен с Аравис — обади се Брий и леко изправи назад уши.

— Знам, че не е много добър план — съгласи се Хуин, — но според мен това са възможностите ни. А и не сме разчесвани от толкова време, че не приличаме съвсем на себе си, поне аз. Например, ако добре се оплескаме с кал и вървим с наведени глави, сякаш сме изморени и мързеливи, и не вдигаме много високо копита, може и да не ни забележат. А и опашките ни трябва да се подстрижат по-късо, но не спретнато и равно, а някак раздърпано.

— Скъпа мадам! — прекъсна я Брий. — Представяш ли си колко ще ти е неприятно да пристигнеш в подобен вид в Нарния?

— Да — отвърна скромно Хуин (понеже беше много разумна кобила), — но по-важното е да стигнем там.

Никой не хареса особено това предложение, ала в крайна сметка възприеха именно плана на Хуин. Възникнаха и известни неприятности и се наложи да направят онова, което Шаста нарече „кражба“, а Брий — „набег“. Същата нощ взеха от един чифлик наблизко няколко чувала, а на следващата съседен на него остана с по-малко въжета. Стари момчешки дрехи за Аравис купиха честно в едно селце. Шаста се завърна с тях триумфално точно когато се спускаше нощта. Останалите го чакаха сред дърветата в подножието на обрасли с гори хълмове. Всички се чувстваха възбудени — това беше последният хълм по пътя им. От билото му щяха да зърнат Ташбаан.

— Ще ми се вече да сме го прекосили и да сме в безопасност — прошепна Шаста на Хуин.

— О, и на мен — призна кобилата разпалено.

Същата нощ се изкачиха до билото по дърварска пътека. Когато излязоха от гората на върха, пред тях в долината блеснаха хиляди

светлини. Шаста нямаше представа как изглежда голям град и се поуплаши. Вечеряха и децата легнаха да поспят, а конете ги събудиха доста рано сутринта.

Още се виждаха звезди, тревата беше студена и мокра, но откъм морето вече се зазоряваше. Аравис се скри за малко в гората и се върна твърде странна на вид в изпокъсаните дрехи — своите бе увила на вързоп. Доспехите ѝ, щита, камата и двете седла, както и останалите такъми на конете поставиха в чувалите. Брий и Хуин вече се бяха нацапали колкото могат. Оставаше само да им подрежат опашките. Можеха да го направят единствено с камата на Аравис — наложи се да развържат един от чувалите. Работата се оказа по-продължителна, отколкото предполагаха, а и конете доста ги заболя.

— Честна дума — обади се Брий, — ако не бях Говорещ кон, с удоволствие щях да те ритна в лицето! Нали се договорихме да я отрежеш, а не да я скубеш? Имам чувството, че дърпаш косъм по косъм.

Но независимо от все още стелещата се тъмнина и вкочанените пръсти най-сетне приключиха. Чувалите отново бяха върху гърбовете на конете, а децата здраво стискаха в ръце въжетата, които сега заместваха юздите. И пътешествието започна.

— Запомнете! — повтаряше Брий. — Трябва да се движим колкото е възможно по-близо един до друг. Ако нещо ни раздели — среща при Гробниците на древните крале. Който стигне там пръв, чака останалите.

— И запомнете! — допълни Шаста и се обърна към конете. — Вие двамата да не се отнесете и да започнете да приказвате. Мълчете си, каквото и да стане.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ШАСТА ПОПАДА В СВИТАТА НА НАРНИЙЦИТЕ

Отначало Шапта не виждаше нищо в долината под себе си — само море от мъгла и няколко купола с островърхи кули над тях. Но с настъпването на светлината и разсейването на мъглата той започна да различава все повече неща. Широка река се раздвояваше и на образувания между ръкавите остров се издигаше Ташбаан — едно от чудесата на света. По самия край на острова (водите се разбиваха направо в камъните) се издигаха високи яки стени с толкова бойници, че скоро се отказа да ги брое. Островът се издигаше зад заграждението като хълм, осеян с постройки: тераса над тераса, улица над улица, криволичещи пътеки, по които растяха портокалови и лимониви дървета, градини по покривите на къщите, балкони, дълги аркади, колони, кули, бойници и минарета. Когато слънцето най-последно изплува над морето и лъчите му започнаха да се отразяват в сребърния купол на огромния храм на бог Таш, Шапта беше почти заслепен.

— Хайде, Шапта! — подканваше го постоянно Брий.

И двата бряга на реката към долината на пръв поглед приличаха на гора, тъй нагъсто бяха кичестите градини, но с приближаването ясно започнаха да се различават многобройните бели къщурки, сгушени сред дърветата. Шапта долови прекрасен аромат на цветя и плодове. След не повече от четвърт час вече крачеха по равен път между бели стени, над които преливаха короните на дърветата.

— Ха! — възкликна Шапта. — Та това е великолепно място!

— Прав си — съгласи се Брий. — Но ще се почувствам по-добре, когато го прекосим безопасно и стигнем до другия край. Към Нарния и севера!

В този момент долетя слаб шум. Постепенно започна да се усилива и по едно време сякаш се носеше над цялата долина.

Приличаше на музика, но мощта и тържественото ѝ звучене някак плашеше.

— Това са роговете. Свирят, за да известят отварянето на градските порти — обясни Брий. — Ще бъдем там след минута. Аравис, отпусни си малко раменете, стъпвай по-тежко и се опитай да не приличаш толкова на принцеса! Представяй си, че цял живот са те ритали, налагали, ругали и наричали с какви ли не обидни имена!

— Щом ще си говорим за това, ти защо не си поотпуснеш малко главата. Не си извивай врата високо, за да не приличаш толкова на боен кон!

— Ш-ш-ш-т... — прекъсна я Брий. — Стигнахме.

И наистина пристигнаха. Стояха на речния бряг, а пътят продължаваше по мост с множество арки. Водата танцуваше на ярката сутрешна светлина. Надясно, към устието на реката, проблесна мачта на кораб. Пред моста чакаха няколко други пътници — предимно селяни с натоварени магарета и мулета, а някои носеха кошниците на главите си. Децата и конете се вляха в тази група.

— Нещо не е наред ли? — прошепна Шаста на Аравис, чието лице придоби странно изражение.

— А, не се и съмнявам, че за теб всичко е наред! — прошепна в отговор Аравис доста гневно. — Какво значение има за теб, че си в Ташбаан? За мен обаче е редно да вляза на богато украсена носилка, да ме съпровождат множество войници отпред и роби отзад, да съм се отправила например на пир в двореца на Тисрок (жив и здрав да е веќе!), а не да се промъквам така крадешком. Но за теб е по-различно.

Всичките тези приказки се сториха доста нелепи на Шаста.

Високите градски стени се издигаха величествено на отсрещния край на моста. Бронзовите порти стояха разтворени при портала — твърде широк впрочем, но голямата му височина създаваше илюзията, че е по-тесен. От двете страни стояха по шестима войници, облежнати на копията си. Аравис си помисли: „Ако знаеха чия дъщеря съм, щяха да застанат мирно и да ме приемат с почести.“ Другарите ѝ обаче се притесняваха единствено как да се промъкнат и се молеха войниците да не им задават въпроси. За щастие стана точно така — не им обърнаха внимание, ако не броим, че един от стражите измъкна морков

от кошницата на някакъв селянин и, замеряйки Шаста, подхвърли подигравателно:

— Ей, конярче! Ще си отнесеш боя, ако господарят ти разбере как използваш ездитния му кон за товарен.

— Правя го по нареждане на господаря си — отвърна бързо Шаста, но щеше да е по-добре да беше премълчал, защото войникът така го плесна по тила, че почти го събори.

— Изпроси си го, отрепка такава, за да се научиш как се разговаря със свободни хора.

Все пак успяха да влязат в града, без да ги спрат. Шаста поплака съвсем малко — беше свикнал да го налагат.

Сега Ташбаан не изглеждаше толкова разкошен както отдалече. Най-напред попаднаха в тясна улица, по стените от двете страни почти нямаше прозорци, затова пък гъмжеше от хора много повече, отколкото Шаста беше очаквал. Тълпяха се предимно селяни (на път за пазара), които влязоха заедно с тях, но се виждаха и продавачи на вода и сладкиши, носачи, войници, просяци, деца в окъсани дрехи, кокошки, улични псета и босоноги роби. Онова, което най-напред щеше да ти направи впечатление, ако беше попаднал там, е вонята на некъпани хора, мръсни кучета, чесън, лук и търкалящите се в краката ти на всяка стъпка боклуци.

Шаста се преструваше, че води колоната им, а всъщност Брий, който познаваше пътя, го насочваше с леки побутвания на главата. Скоро свиха наляво и поеха по стръмен хълм — място, много по-приятно и леко за дишане, защото от двете страни на пътя се издигаха дървета, а къщи се виждаха само отдясно. Отляво се различаваха единствено покривите от долната част на града, а в далечината се мяркаше реката. При следващата теснина свиха пак надясно и продължиха изкачването. Криволичиха в сърцевината на Ташбаан. Скоро стигнаха до по-хубави улици. Големи статуи на боговете и героите на Калормен — по-скоро внушителни, отколкото приятни за гледане — се издигаха на пиедестали. Палми и колони, увенчани с арки, хвърляха сенки по нагорещената каменна настилка на пътя. А през портите на някои от палатите, край които минаваха, Шаста зърна зелени клонки, прохладни фонтани и гладки морави. „Сигурно е доста приятно вътре“ — мина му през ума.

При всеки завой Шапта напразно се надяваше да се измъкнат от тълпата. Напредваха съвсем бавно, а от време на време се налагаше дори да спрат. Най-често това се случваше, когато чуваха силен глас: „Дай път! Дай път за таркаанеца“ или „за таркаанката“, или „за петнадесетия Везир“, или „за посланика“ и цялата тълпа бързо-бързо се притискаше към стените. Някъде далече над главата си Шапта зърваше понякога господаря или господарката, предизвикали такава врява, да се излежават на украсени носилки, които четирима или шестима роби носеха върху голите си рамене. Таркаанците имаха едно-единствено правило за движение по пътищата: всеки по-нисшестоящ отстъпва път на по-висшестоящия, иначе те чакаше или шибване с камшик, или ръгане с дръжката на копие.

Намираха се на разкошна улица недалече от върха на града (само дворецът на Тисрок се издигаше там), когато ги сполетя най-злочастното им спиране.

— Дай път! Път! — изкънтя гласът. — Път за Белия варварски крал, гост на Тисрок (жив и здрав да е вовеки!). Път за благородниците от Нарния!

Шапта се опита да се махне от пътя и да придърпа Брий. Но не е лесно да придърпаш Говорещ кон от Нарния. Някаква жена точно зад Шапта силно го сръга между раменете с кошницата си:

— Ей, какво се блъскаш!

Почти веднага друг го бутна и той изпусна повода на Брий. А тълпата зад него се люшна и всички плътно се притиснаха един към друг — нямаше никаква възможност да мръдне. Неизвестно как се озова в предната редица и видя свитата, която се задаваше по улицата.

До този ден Шапта не беше виждал нещо подобно. Най-отпред вървеше викач — единственият калорменец в шествието — и гръмко заповядваше: „Дай път! Път!“ Нямаше никаква носилка. Всички вървяха пеша — около половин дузина мъже, до един белолики като него и повечето — светлокоси. Облеклото им не беше като това на калорменските жители. Тези ходеха с голи до коленете крака, а туниките им бяха от красиви пъстри платове: гористозелени или веселожълти, или свежосини. На главите — никакви тюрбани, а метални или сребърни шапчици, някои украсени със скъпоценни камъни, а една дори с крилца от двете страни. Имаше и гологлави. Носеха дълги прави саби, а не извити ятагани като калормените. И

вместо да са сериозни и тайнствени като местните жители, те вървяха наперено, движеха свободно ръцете и раменете си, бърбеха и се смееха, а един дори си подсвиркуваше. Видът им подсказваше, че са готови да се сприятелят с всекиго и не се смуцават от онези, които ги гледат начумерено. Шаста си помисли, че никога през живота си не е виждал такава прекрасна гледка.

Не остана никакво време да ѝ се наслади обаче, защото внезапно се случи нещо наистина ужасно. Водачът на светлокосата група изведнъж посочи към Шаста и извика:

— Ето го! Ето го нашия беглец! — и го стисна за рамото. В следващия миг го тупна, но не болезнено, и разтреперан прибави: — Срамна е постъпката ви, милорд! Срамна! Кралица Сюзан си изплака очите. Да изчезнете за цяла нощ! Къде бяхте?

Шаста възнамеряваше да се шумугне под тялото на Брий и да изчезне в тълпата, стига да имаше и най-малка възможност за това, но русокосият мъж вече стоеше до него и здраво го държеше.

Първоначално инстинктът, разбира се, го тласкаше да обясни, че е син на бедния рибар Аршийш и чуждоземният благородник вероятно се е припознал. Но никак не му се искаше на това гъмжащо от хора място да обяснява кой е всъщност и какви ги върши. Подхване ли веднъж историята, неминуемо ще го попитат откъде има кон, коя е Аравис и... сбогом на всякакви надежди да прекосят Ташбаан. Следващият му порив бе да потърси помощ от Брий. Но конят нямаше никакво намерение да направи тълпата свидетел на умението си да говори и стоеше, гледайки съвсем безизразно, като всеки обикновен кон. А що се отнася до Аравис, Шаста дори не смееше да погледне към нея от страх да не привлече нечие внимание. А и нямаше време да мисли, защото най-висшият в свитата от Нарния нареди:

— Хвани Негова светлост за едната ръка, Перидан, а аз ще го хвана за другата. А сега да вървим! Сестра ни ще се успокои, като узнае, че малкият беглец е в покоите ни.

И така, преди да прекосят и половината от Ташбаан, всичките им планове пропаднаха. Без дори да има възможност да се сбогува с другарите си, Шаста се озова заобиколен от непознати, които го отвеждаха, и не се знаеше какво ще стане оттук нататък. Нарнийският крал — като гледаше как останалите се отнасят към него, Шаста започна да си мисли, че е такъв — непрекъснато му задаваше въпроси:

къде е бил, как е успял да излезе, какво е направил с дрехите си, дава ли си сметка колко непослушен е бил?

Шаста мълчеше, защото нямаше представа какво да каже, без да се изложи на опасност.

— Какво! На глухоням ли ще се правиш? — попита кралят. — Трябва да те осведомя, принце, че подобно упорито мълчание приляга още по-малко на особа с твоята кръв, отколкото бягството. Да изчезнеш може да се сметне за момчешка лудория, но е редно синът на краля на Арченланд да се разкае за постъпката си, а не да свежда глава като роб от Калормен.

Цялата история не отиваше на добре: този любезен възрастен мъж ставаше все по-симпатичен на Шаста и той през цялото време се чудеше как да му направи добро впечатление.

Непознатите, хванали го за ръце, го водеха по тясна улица, после по някакви стъпала, след това нагоре по други и накрая стигнаха пред широка врата в бяла стена с два тъмни кипариса отстрани. Минаха под арката и Шаста се озова във вътрешен двор, по-точно градина — в средата бистра вода бликаше в мраморен фонтан. Сред добре окосената трева наоколо растяха портокалови дървета, а четири бели стени, покрити от розови храсти, заобикаляха моравата. Шумът, прахолякът, хорското гъмжило по улиците изведнъж останаха далече. Викачът спря отвън. С бърза крачка прекосиха градината и преминаха през тъмни двери. Поведоха го по коридор, чийто каменен под приятно разхлаждаше разгорещените му стъпала. Изкачиха някакви стълби и в следващия момент той вече примигваше от ярката светлина, обляла голяма просторна стая с отворени прозорци, всички насочени на север. Краката му потънаха, сякаш стъпва по мек гъст мъх. О, килимът беше с великолепни шарки — нещо невиджано. Край стените имаше ниски дивани, отрупани с възглавнички, а стаята изглеждаше пълна с хора. Някои му се сториха доста странни, но Шаста нямаше време да се замисли, защото в следващия миг най-красивата жена, която си представяше, че може да живее на света, се надигна от мястото си, прегърна го, целуна го и каза:

— О, Корин, Корин! Защо го направи? А ти и аз уж сме добри приятели, откакто почина майка ти! И какво щях да кажа на баща ти, ако се бях върнала без теб? Та това дори можеше да предизвика война между Арченланд и Нарния, които са приятели от незапомнени

времена. Беше доста голяма пакост, друже, доста пакостливо да ни изиграеш така.

„Очевидно — помисли си Шаста — ме смятат за принц от Арченланд, където и да се намира тази страна. Та тези хора тук вероятно са нарнийци. Чудя се къде ли е истинският Корин?“

Но тези мисли не му помогнаха да съобрази какво да изрече на глас.

— Къде беше, Корин? — попита дамата, а ръцете ѝ продължаваха да лежат върху раменете му.

— Пред... представа нямам — обади се най-накрая Шаста.

— Ето, нали ти казвам, Сюзан. Не успях да изкопча нищо от него: нито истина, нито лъжа.

— Ваши величества! Кралице Сюзан! Крал Едмънд! — чу се нечий глас. Шаста се извърна по посока на говорещия и почти подскочи от изненада: видя един от странните хора, които мерна с крайчето на окото си при влизането в стаята. Съществото, почти колкото него на ръст, от кръста нагоре приличаше на мъж, но краката му, космати като на козел, бяха и оформени така — с копита, а имаше и опашка. Кожата му беше червендалеста, на главата стърчаха два малки заострени рога и къса заострена брада. Всъщност това бе фавън, но Шаста никога не беше чувал за тези същества. А ако ти си чел книгата „Лъвът, Вещицата и дрешникът“, трябва да спомена, че това е същият фавън — Тумнус, когото Луси — сестрата на кралица Сюзан, срещна още първия ден, щом се озова в Нарния. Но сега фавънът бе доста по-стар, защото Питър, Сюзан, Едмънд и Луси вече бяха крале и кралици на Нарния от няколко години.

— Ваши величества — говореше той, — Негова малка светлост очевидно е слънчасал. Погледнете го! Като замаян е. Дори не знае къде се намира.

След тези думи всички, естествено, престанаха да мъмрят Шаста и да му задават въпроси. Вместо това се засуетиха, настаниха го на диван, вдигнаха главата му на възглавничка, поднесоха му леден шербет в златна чаша и му пожелаха да лежи кротко.

Шаста никога не беше преживявал нещо подобно. Дори не си бе представял какво е да лежиш така удобно на мека постеля и да пиеш такава вкусотия. Продължаваше да се чуди какво ли е станало с другите, как ще успее да избяга, за да се срещнат при Гробниците,

какво ли ще последва при появата на истинския Корин. Ала в момента никоя от тези тревоги не му изглеждаше страшна — тъй добре се чувстваше. А кой знае, не е чудно след малко да поднесат нещо вкусно за ядене.

Междувременно с интерес разглеждаше хората в прохладната просторна стая. Освен фавъна имаше две джуджета (не бе виждал дотогава такива същества) и много едър гарван. Останалите бяха хора, все млади и всички — и мъжете и жените — с по-красиви лица и гласове, отколкото калормените. Скоро Шаста установи, че с интерес следи разговорите.

— А сега, мадам — казваше кралят на кралица Сюзан (дамата, която целуна Шаста), — как мислиш? В този град сме от три седмици. Реши ли дали ще се омъжиш за този твой смугъл поклонник, принц Рабадаш, или не?

Дамата поклати глава.

— Не, братко — отвърна тя. — Няма да го сторя за всички скъпоценности на Ташбаан.

„Ха — помисли си Шаста, — макар да са крал и кралица, те са брат и сестра, а не съпруг и съпруга.“

— Наистина, сестро — обади се отново кралят, — щях да те обичам малко по-малко, ако беше приела! Да ти призная, още при първото посещение на посланиците на Тисрок в Нарния, когато предложиха тази женитба, а и по-късно, при гостуването на принца в Каир Паравел, се учудвах как така сърцето ти изпитва благосклонност към него.

— Показах се глупава, Едмънд — разкайваше се кралица Сюзан, — и те моля да ми простиш. И все пак при нас, в Нарния, принцът наистина се държеше по друг начин, не както сега в Ташбаан. Припомни си всичките му великолепни подвизи по време на големия турнир, организиран от нашия брат, Върховния крал, за него. Колко скромно и благоприлично се държа през онези седем дни. А сега в своя град показва друга природа.

— Ха! — изграчи гарванът. — Има стара поговорка, която гласи: „Мечката ще опознаеш само в леговицето ѝ.“

— Истина е, Салоупад — подкрепи го едно от джуджетата. — А има и друга: „С мене поживей, за да ме опознаеш.“

— Да — съгласи се кралят. — Сега видяхме истинската му същност: горделив, кръвожаден, обичащ разкоша, жесток и самодоволен тиранин.

— Тогава, в името на Аслан — обади се Сюзан, — да си вървим от Ташбаан още днес!

— Тук именно сме възпрепятствани, сестро — отвърна Едмънд. — Защото сега ще ти разкрия какво мисля през последните два дни, а и повече. Перидан, ако обичаш, надникни през вратата, за да се уверим, че никой не ни шпионира. Всичко наред ли е? Добре. Сега се налага да бъдем потайни.

Всички станаха изключително сериозни. Кралица Сюзан скочи и се втурна към брат си.

— О, Едмънд — възкликна тя. — Какво има? Ако съдя по лицето ти, станало е нещо ужасно.

ГЛАВА ПЕТА

ПРИНЦ КОРИН

— Моя скъпа сестро и прекрасна дамо — подхвана крал Едмънд, — сега е моментът да покажеш своята храброст. Казвам ти откровенно, грози ни голяма опасност.

— Каква, Едмънд? — попита кралицата.

— Според мен няма да е лесно да напуснем Ташбаан. Докато принцът таеше надежда, че ще го приемеш за съпруг, бяхме почетни гости. Но, в името на Львската грива, мисля, че щом узнае за отказа ти, ние ще се превърнем в пленници.

Едното джудже тихо подсвирна.

— Предупреждавах ви, Ваши величества! Предупреждавах ви — изграчи Салоупад. — Лесно се влиза, трудно се излиза, както отбеляза ракът, преди да попадне в тенджерата!

— Тази сутрин посетих принца — продължи Едмънд. — Не е свикнал, което е жалко, някой да му противоречи. И е доста ядосан от уклончивите ти отговори. Настоя да чуе твоя отговор. Опитах се да го разсея и по този начин да поохладя надеждите му с шегички за женското непостоянство и капризи. Намекнах, че ухажването му може да не доведе до желанния резултат. Той направо се разгневи и стана опасен. Всяка негова дума, макар и под маската на добро държание, криеше заплаха.

— Да — потвърди Тумнус. — Докато снощи вечерях с Великия везир, забелязах същото. Попита ме дали харесвам Ташбаан. И аз, можех ли да му призная истината в очите, че ненавиждам всеки камък в града, му отвърнах как сега, с приближаването на летните горещини, сърцето ми копнее за хладните гори и покритите с роса склонове на Нарния. Погледна ме с усмивка, която не вещае нищо добро, и каза:

— Нищо няма да ви спре да танцувате там отново, Кози крак. Разбира се, ако ни оставите в замяна булка за нашия принц.

— Не намекваш, че ще ме вземе за жена насила — изненада се Сюзан.

— Страхувам се, че да, Сюзан — прошепна Едмънд. — За съпруга или робиня, което е още по-лошо.

— Но как си го представя? Нима Тисрок допуска, че нашият брат, Върховния крал, ще приеме подобно нещо?

— Кралю! — обади се Перидан. — И аз не вярвам да са толкова глупави. Да не би да смятат, че в Нарния няма мечове и копия?

— Уви — обади се отново Едмънд, — предполагам, че Тисрок не се страхува особено от Нарния. Нашата земя е малка. А господарите на империи винаги мразят малките земи по границите си и предпочитат да ги заличат, да ги погълнат. Не е изключено първото посещение на принца в Каир Паравел като твой ухажор, сестро, да е било по-скоро начин да го огледа. Най-вероятно се надява да глътне наведнъж и Арченланд, и Нарния.

— Само да посмее! — възнегодува второто джудже. — По море сме силни колкото него. А за да ни нападне по суша, трябва да прекоси пустинята.

— Вярно, приятелю — съгласи се Едмънд, — но дали пустинята е достатъчна защита? Какво ще кажеш, Салопад?

— Добре познавам пустинята — отвърна гарванът. — Прелитал съм над нея надлъж и нашир на младини. И едно е сигурно: ако Тисрок реши да мине край големия оазис, няма как да води многочислена армия срещу Арченланд. Ще стигнат оазиса след едnodневен преход, но изворът там е твърде малък да утоли жаждата и на войници, и на животни. Има обаче и друг път.

Шаста се заслуша внимателно.

— За да се мине по него, трябва да се тръгне от Гробниците на древните крале и при езда на северозапад двойният връх на планината Пайър да е винаги точно отпред. След ден или малко повече се стига до тясна камениста долина. А там не се вижда нито трева, нито вода. Но след още малко езда се показва река, а течението ѝ отвежда до Арченланд.

— Калормените знаят ли за този западен път? — попита кралицата.

— Приятели, приятели! — прекъсна ги Едмънд. — Каква е ползата от подобно обсъждане? Ние не се питаме дали Нарния или Калормен ще спечелят, ако избухне война помежду им. Въпросът е да спасим честта на кралицата и своя живот, като се измъкнем от този

дяволски град. Защото дори моят брат, Питър — Върховния крал, да победи Тисрок дванадесет пъти, много преди този ден ние ще бъдем с прерязани гърла, а кралицата — съпруга или по-вероятно робиня на този принц.

— Ние носим оръжията си, кралю — напомни първото джудже, — а и този палат е сравнително лесен за отбрана.

— Не се съмнявам — продължи Едмънд, — че всички с готовност ще дадем живота си и няма да допуснем да докоснат кралицата, освен ако не минат през труповете ни. И все пак ще бъдем просто като плъхове, които се бият в капан.

— Правилно — изграчи гарванът. — Много истории разказват как разни палати са се защитавали до последна капка кръв, но накрая не се е стигало до нищо добро. След първите отбити атаки врагът винаги подпалва убежището.

— Аз съм причината за всичките нещастия — избухна в сълзи Сюзан. — О, никога да не бях напускала Каир Паравел! Последните ни щастливи дни свършиха с пристигането на посланиците от Калормен. Къртиците точно засаждаха овощна градина... О...

Тя покри лице с ръцете си и изхлипа.

— Кураж, Сюзан, кураж! — насърчи я Едмънд. — Помни... Но какво става с теб, господин Тумнус?

Фавънът стискаше двата си рога, сякаш се опитваше да задържи главата си на тях и се гърчеше, като че ли нещо го болеше.

— Не ме разсейвайте, не ме разсейвайте! — промърмори Тумнус. — Мисля. Мисля толкова усилено, че едва дишам. Чакайте! Чакайте!

Всички мълчаха озадачени, а фавънът погледна нагоре, пое дълбоко дъх и като избърса потта от челото си, обяви:

— Единствената трудност е как да стигнем до нашия кораб, като вземем и провизии, естествено, без да ни видят или спрат.

— Да — обади се скептично джуджето, — и за бедняка най-голямата трудност е как да язди, като няма кон.

— Чакайте! Чакайте! — прекъсна го нетърпеливо фавънът. — Нужен ни е само някакъв предлог да се качим на кораба днес и да го натоварим с провизии.

— Да... — кимна Едмънд замислено.

— Какво ще стане, ако вие, Ваши величества — продължи господин Тумнус, — отправите покана към принца за голямо тържество, което да се състои на борда на „Великолепната Хайлийн“ утре вечер? И съобщението да се разпространи така, сякаш кралицата е склонна да се омъжи за принца, за да му дадем надежда, че тя е готова да отстъпи?

— Много мъдър съвет — изграчи гарванът.

— А после — не спираше Тумнус развълнуван — съвсем естествено ще бъде да се качваме на кораба и да слизаме от него цял ден, заети с приготвянето за гостите. Някои от нас ще отидат на пазарите и ще пръскат жълтици за плодове, сладкиши и вино, сякаш ще правим богато угощение. Ще поръчаме утре вечер на борда да дойдат фокусници и жонгльори, танцьорки и флейтисти.

— А, ясно — потърка ръце Едмънд.

— Така ще имаме повод да прекараме нощта на кораба — не спираше фавънът. — И веднага щом се стъмни...

— ... вдигаме платната и отплаваме — завърши вместо него кралят.

— Ще отплаваме в открито море! — възторжено извика Тумнус, скочи на крака и започна да танцува.

— Ще насочим носа на север — добави първото джудже.

— Ще се отправим към дома — обади се другото. — Ура! Към Нарния и севера!

— А принцът ще се събуди на сутринта и ще открие, че птичките са отлетели — заръкопляска Перидан.

— О, Тумнус, Тумнус — възкликна кралицата, хвана го за ръце и също се завъртя в танц. — Ти ни спаси!

— Принцът ще тръгне да ни преследва — обади се един от благородниците, чието име Шаста не знаеше.

— Това е най-малката ни грижа — увери го Едмънд. — Разгледах всички кораби в пристанището. Няма по-голям и по-бързоходен от нашия. Дори ми се иска да се впуснат да ни преследват, защото „Великолепната Хайлийн“ ще потопи всичко, което я последва... Ако въобще успеят да я приближат.

— Ваша светлост — обади се гарванът. — Няма да измислим подобър план от този на фавъна, дори да се съвещаваме още седем дни. А сега, както ние, птиците, казваме, да приготвим гнездото, преди да е

дошло яйцето, което ще рече да хапнем, а после да се залавяме за работа.

Вратите се отвориха и всички се отдръпнаха в страни, за да дадат път на краля и кралицата. Шаства се зачуди дали да ги последва, но господин Тумнус го посъветва:

— Лежете си тук, Ваша светлост, а след малко аз ще ви устроя истинско угощение. Няма защо да ставате, докато не сме напълно готови да отпътуваме.

Шаства се отпусна върху възглавниците и скоро остана съвсем сам в стаята. Колко ужасно се получи — мина му през ума. Дори не се сети да разкаже на нарнийците истината и да ги помоли за помощ. Отгледан от грубия и безчувствен Аршийш, той бе свикнал да не разкрива всичко пред възрастните. Те така и така само разваляха всичко или пречеха да направи, каквото си е наумил. А и вероятно, реши той, дори кралят на Нарния да се отнесе дружелюбно към двата коня, защото бяха Говорещи зверове от Нарния, положително нямаше да погледне с добро око на Аравис, понеже е от Калормен и или ще я продаде в робство, или ще я върне на баща ѝ. А за себе си помисли: „Аз просто вече не смея да им спомена, че не съм принц Корин. Нали чух всичките им планове. Узнаят ли, че не съм един от тях, никога няма да допуснат да изляза жив от този палат. Ще се опасяват да не ги издам на Тисрок. Ще ме убият. А ако се появи истинският Корин, всичко ще излезе наяве и тогава...“

Нали разбираш, че той нямаше никаква представа как постъпват благородните и свободни хора?

„Е, какво да правя? Какво да правя? — продължаваше да се пита Шаства. — А, ето, отново идва козелоподобното същество.“

Фавънът влезе с танцова стъпка. Носеше поднос, голям почти колкото него. Постави го на масичката до дивана на Шаства, а самият той се настани на постлания с килим под и кръстоса козите си крака.

— Хайде, мой малък принце — подкани той, — хапни добре! Това ще ти е последната вечеря в Ташбаан.

Беше изключително пиршество според представите в Калормен. Не знам дали на теб щеше да ти хареса или не, но Шаства остана доволен. Имаше раци, салати, печени пъдпъдъци, пълнени с бадеми и трюфели, апетитно блюдо от пилешки дробчета, ориз, стафиди и орехи, а за десерт — студен пъпеш с боровинки, малини, къпини и

други плодове. Имаше и бутилка вино, което фавънът определи като бяло, а на цвят то си беше всъщност жълто.

Докато Шапта се хранеше, добрият стар фавън, който смяташе, че момчето е още замаяно от слънчасването, не спираше да бърби какви славни времена ги чакат, само да се върнат вкъщи. Говореше и за добрия му стар баща — Лун, крал на Арченланд, и за двореца на южните склонове на прохода, където живее.

— И не забравяйте — напомни Тумнус, — за следващия рожден ден ви обещах първите доспехи и първия боен кон. И тогава Ваша светлост ще се научи на всякакви бойни изкуства. А след няколко години, ако всичко върви добре, крал Питър е обещал на баща ви, че лично ще ви провъзгласи за рицар на Каир Паравел. Междувременно многократно ще посещавате Нарния от другата страна на планините. Пък и нали обещахте да ми гостувате цяла седмица по време на Летния фестивал, когато ще има огньовете на открито, танци по цели ноци, фавни и горски нимфи. А кой знае, не е изключено да се появи и самият Аслан.

Шапта се нахрани, а фавънът отново посъветва момчето да си остане на дивана.

— И няма да ви навреди малко да поспите — добави Тумнус. — Ще ви извикам навреме за кораба. А после — към Нарния и севера!

Шапта изпита такова блаженство от храната и приказките на фавъна, че когато остана сам, мислите му поеха в съвършено различна посока. Надяваше се истинският принц Корин да се появи прекалено късно, за да се качи на кораба, когато той вече ще е на път за Нарния. За жалост Шапта изобщо не се замисли какво ще се случи с изоставения в Ташбаан Корин. Малко се обезпокои за Аравис и Брий, които щяха да го чакат при Гробниците, но после си помисли: „Е, какво да направя? След като Аравис смята, че не съм достоен да вървя с нея, да се оправя сама.“ И през цялото време си представяше колко по-приятно е да стигне до Нарния по море, вместо да се поти през пустинята.

Всички тези мисли минаха през главата му и Шапта направи онова, което смятам, че и ти би сторил, ако си станал рано сутринта, вървял си дълго, изпитал си големи вълнения, нахранил си се добре и лежиш на диван в прохладна стая, където единственият шум е

жуженето на пчела, проникнала през широко отворените прозорци. Той заспа.

Събуди го силен трясък. Скочи от дивана, огледа се и на мига съобрази — сега светлините и сенките бяха по-различни. Значи е спал няколко часа. А, ето какво е предизвикало трясъка: скъпата порцеланова ваза, която преди стоеше на перваза на прозореца, сега се търкаляше на най-малко тридесетина разбити парчета на пода. Но той почти не им обърна внимание, защото се загледа в нещо друго: две ръце, вкопчени в перваза на прозореца от външната страна, го стискаха все по-силно и по-силно (кокалчетата ставаха все по-бели и по-бели), после се подадоха глава и рамене. Едно момче, връстник на Шаста, седна направо на перваза.

Шаста никога не бе виждал отражението си в огледало. Но дори да му се беше случвало, едва ли щеше да се досети при нормални обстоятелства, че появилото се момче прилича на него. В момента обаче момчето не приличаше почти на нищо, защото имаше огромно насинено око, а и му липсваше един зъб. Дрехите му, очевидно разкошни, когато ги е обличало, сега висяха изпокъсани и мръсни, а лицето му беше изцапано с кръв и кал.

— Кой си ти? — попита момчето шепнешком.

— Ти принц Корин ли си? — попита на свой ред Шаста.

— Да, естествено — заяви момчето. — Но ти кой си?

— Ами аз съм никой. Или по-точно, някой без значение — обясни Шаста. — Крал Едмънд ме хвана на улицата вместо теб. Припозна се. Приличаме си, предполагам. Ще успея ли да се измъкна по пътя, по който ти пристигна?

— Да, стига да те бива в катеренето. Но какъде се разбърза такъв? Според мен ще се забавляваме чудесно, щом ни бъркат един с друг.

— Не, не — възрази Шаста. — Веднага трябва да си сменим ролите. Ще бъде ужасно господин Тумнус да влезе и да свари и двама ни тук. Налагаше се да се преструвам, че си ти. А тази нощ тръгвате... Тайно... Всъщност ти къде беше през цялото време?

— Някакво момче на улицата се подигра на кралица Сюзан — обясни принц Корин, — затова го ударих. То се разрева и се шмугна в близката къща, а оттам излезе по-големият му брат. Наложих се да ударя и него. После всички се втурнаха подире ми, нападаха ме трима

възрастни мъже с копия, които тук наричат стража. Сбих се и с тях, но те ме събориха. Вече се стъмваше. Стражата ме поведе да ме заключи. По пътя попитах дали не искат да пийнат вино и те приеха. Заведох ги във винарната и им поръчах. Седнаха и не спряха да се наливат, докато не заспаха. Реших, че е време да се омитам, и тихичко се измъкнах, но заварих първото момче — онова, заради което започна цялата дандания, да се навърта наоколо. Пак го ударих и бързо се покатерих по водосточната тръба до покрива на една къща. Там лежах, докато не започна да се развиделява. Оттогава все се опитвам да се прибера. Между другото, има ли нещо за пиене?

— Не, аз го изпих — призна си Шаста. — А сега ми покажи откъде влезе! Нямам време за губене. Най-добре е да се разположиш на дивана и да се престориш... Не, нищо няма да излезе, както си насинен и окалян. Просто ще им кажеш истината, но след като се измъкна оттук.

— А ти какво друго мислиш, че бих им казал? — осведоми се принцът доста разгневен. — Кой си ти все пак?

— Нямам никакво време — прошепна Шаста разтревожено. — Аз съм нарниец, повярвай ми, или поне от някаква северна страна. Но целия си живот съм прекарал в Калормен. А сега бягам през пустинята заедно с един Говорещ кон... Брий. Казвай бързо как да се измъкна?

— Спусни се от прозореца към покрива на онази сграда — посочи Корин. — Но тихо, на пръсти, иначе някой ще те чуе. Оттам тръгни наляво. Ако те бива да се катериш, ще стигнеш до горната страна на онази ограда. Тръгваш по нея, вървиш до чупката и там скачаш върху камарата боклуци. Това е всичко.

— Благодаря! — прошепна Шаста, вече седнал на перваза.

Двете момчета се загледаха за миг едно в друго и осъзнаха, че вече са приятели.

— Довиждане! — махна с ръка Корин. — И успех! Надявам се да се измъкнеш.

— Довиждане! — отвърна Шаста. — И ти си имал доста приключения.

— Нищо не са в сравнение с твоите — увери го принцът. — Хайде, спускай се... Тихо ти казах! — напомни той на Шаста. — Надявам се да се видим в Арченланд. Иди при баща ми Крал Лун и кажи, че сме приятели. Внимавай! Някой идва.

ГЛАВА ШЕСТА

ШАСТА ПРИ ГРОБНИЦИТЕ

Шаства притича по покрива на пръсти. С босите си крака усещаше колко е горещ. Само за няколко секунди се прехвърли на оградата, а при чупката видя под себе си тясна воняща улица. До оградата — точно според описанието на Корин — имаше купчина боклук. Преди да скочи, се огледа бързо, за да се ориентира. Очевидно вече бе прехвърлил върха на острова-хълм-град. Всичко пред него се спускаше надолу: плоските покриви, кулите, бойниците по северната градска стена. По-нататък се виждаха реката и бряг, покрит с градини. Но още по-нататък имаше нещо, което никога не бе виждал: огромно, жълтеникаво, плоско като море, ширнало се на километри. В далечния край се виждаха сини възвишения с бели върхове. „Това е пустинята, а в дъното са планините“ — досети се Шаства.

Скочи върху боклука и се спусна колкото се може по-бързо надолу по тясната алея. Оттам изприпка до по-широка улица, където имаше повече хора. Никой не обърна внимание на дрипавото момче, което тичаше босо. И все пак тревогата и напрежението не го напуснаха. Най-сетне се озова при градските порти. В навалицата го побутнаха, поудариха, но след като тълпата се изниза през портала към моста, хората вече вървяха по-скоро като бавна процесия. Тук, на открито, край спокойните води на реката, с наслада вдъхваше свежия въздух, особено след миризмите и шума в Ташбаан.

Шаства прекоси моста и видя как всеки поема по пътя си — кой наляво, кой надясно, край реката. Той тръгна право напред. Изглежда този път не беше много оживен — лъкатушеше между градините. След няколко крачки се оказа сам, а след още няколко се изкачи на билото. Поспря и се загледа. Все едно се намираше на края на света: само след няколко стъпки вече нямаше трева, започваха пясъците — безкрайни като море, но по-груби, защото не бяха мокри. Сега планините изглеждаха много по-далече. С огромно облекчение установи, че ако повърви пет минути наляво, ще стигне вероятно до Гробниците. Точно

така ги описа Брий: огромни купчини дялани камъни във формата на гигантски пчелни кошери, но някак по-тесни. Изглеждаха черни и мрачни — в момента слънцето ги огряваше отзад.

Обърна се на запад и побягна към Гробниците. През цялото време усилено се оглеждаше с надеждата, че ще зърне приятелите си, но залязващото слънце блестеше в очите му и той не виждаше почти нищо. „А и те — досети се — са зад най-далечния камък, а не откъм страната на града.“

Преброи дванадесет гробници, всяка с нисък сводест вход, който водеше към пълна тъмнина. Не бяха строени в определен ред. Отне му доста време да ги обиколи една по една, за да се увери, че е проверил около всичките. Не намери никого.

Тук, на ръба на пустинята, цареше тишина. Слънцето вече залязваше.

Изведнъж някъде зад него се чу ужасен шум. Сърцето на Шаста подскочи и той си прехапа езика, за да не извика. В следващия миг осъзна какво е: роговете на Ташбаан възвестяваха, че градските порти се затварят. „Не бъди страхлив малък глупак — упрекна се Шаста. — Нали чу същото и сутринта?“ Но съществуваше огромна разлика между сигнала, че ти предстои заедно с приятелите си да влезеш в града, както беше сутринта, и сигнала при залез слънце, че ще останеш извън него. Портите се затвориха. Нямаше начин другарите му да дойдат тук тази нощ. „Или са останали в Ташбаан за през нощта — помисли си той, — или са продължили без мен. Не очаквам Аравис да постъпи по друг начин. Но Брий би ме изчакал. Не, не би го сторил... Ами, ако все пак...“

Шаста си създаде много погрешна представа за Аравис. Тя беше горделива и дори непреклонна, но вярна и никога не би изоставила спътник, независимо дали го харесва или не.

Шаста осъзна, че му се налага да прекара нощта сам (с всяка изминала минута ставаше все по-тъмно). Мястото все по-малко му харесваше. Тези големи, мълчаливи камъни излъчваха нещо смуцаващо. От известно време се стараяше да не мисли за духове, но откри, че сега това е невъзможно.

— Олеле! Помощ! — изкрещя той внезапно, защото нещо докосна крака му. Не трябва да го виним, че изкрещя в момент, когато нещо се появи отзад и го докосна, особено на такова място, по такова

време и след като вече и без това е изплашен. Шаста нямаше сили дори да побегне. Всичко друго му се струваше по-добро от възможността да го преследват между Гробниците на древните крале, при това, без да смее да се обърне, та да види кой го преследва. И той направи възможно най-разумното: огледа се предпазливо. Сърцето му за малко не се пръсна. Испита огромно облекчение, когато установи, че до него се е докоснала котка.

Твърде слабата светлина попречи на Шаста да я огледа добре, но все пак различи, че е доста едра. Изглежда от дълги години живееше сред Гробниците, и то сама. Очите ѝ подсказваха, че знае тайни, които няма да сподели.

— Писи-писи... — обади се Шаста. — Предполагам, че не си Говорещата котка.

Котката се взря в него по-настойчиво. Обърна се и тръгна да се отдалечава. Шаста, естествено, я последва. Преведе го през Гробниците чак от другата страна — към пустинята. Седна, уви опашка около лапите си и извърна муцуна към пясъците, към Нарния и севера. Стоеше неподвижно, сякаш дебнеше. Шаста легна и допря гръб до котката, с лице към Гробниците, защото, ако човек е притеснен, най-добре е да се обърне с лице към опасността и да има нещо топло и успокояващо зад гърба си. На теб пясъкът може и да не ти се стори особено мек, но Шаста спеше на земята от години, затова не му направи особено впечатление. Скоро заспа, но и в съня си продължи да се чуди какво ли е станало с Брий, Аравис и Хуин.

Събуди го шум, какъвто не бе чувал досега. „Вероятно е кошмар“ — помисли си Шаста. В следващия миг забеляза отсъствието на котката, за което съжали. Остана да лежи неподвижно, дори не отвори очи, защото беше убеден, че ще се изплаши още повече, ако остане сам срещу Гробниците и цялата пустош наоколо. Също както ти или аз правим, когато лежим завити презглава. Но шумът долетя повторно: остър и пронизителен — зад него, откъм пустинята. Тогава вече се наложи да отвори очи и да седне.

Луната светеше ярко. Гробниците — много по-големи и по-наблизо, отколкото предполагаше — изглеждаха сиви. Всъщност ужасно напомняха огромни човешки фигури, чиито сиви роби покриват лицата и телата им. Не точно това ти се иска да те заобикаля, когато прекарваш нощта на непознато място. Шумът обаче долетя от

обратната страна, от пустинята, и Шаства трябваше да загърби Гробниците, което не му се хареса особено, и да се взре в пясъците. Отново дочу дивия вик.

„Дано не са лъво̀ве“ — мина му през ума. Но не приличаше на лъвския рев от нощта, когато срещна Хуин и Аравис. Това всъщност беше чакал, но Шаства, разбира се, не знаеше. А и дори да знаеше, едва ли би му се искало да срещне чакал.

Воят долиташе на пресекулки. „Каквото и да са, са повече от един — прецени Шаства. — И идват все по-близо.“

Едно по-разумно момче щеше да мине обратно между Гробниците и да иде по-близо до реката, където има къщи и е по-малко вероятно да скитат диви зверове. Но (поне той смяташе така) това бяха духове, а да прекоси отново Гробниците означаваше да се озове съвсем близо до тъмните им входи́ве. Кой знае какво можеше да се появи оттам? Дори да ти прозвучи глупаво, Шаства предпочете да се изправи лице в лице с дивите зверове. Ала когато воят се чу вече съвсем наблиз̀о, той съжали за решението си.

Понечи да побегне, но изведнъж между него и пустинята се изпречи огромен звя̀р и закри хоризонта. И понеже закри и луната, изглеждаше съвсем черен и Шаства не успя да различи какво е, освен че има грамадна глава и е с четири крака. Звя̀рът сякаш не забеляза Шаства, защото просто спря, извърна глава към пустинята и нададе рев, който се върна като ехо от Гробниците и буквално разтърси земята под краката на момчето. Воят на другите същества внезапно секна. Стори му се, че долавя шум от отдалечаващи се стъпки. Тогава едрият звя̀р се извърна към Шаства.

„Това е лъв! Зна̀м, че е лъв! — премина през съзнанието на Шаства. — Свършено е с мен! Дали ще ме боли много? Ох, как ми се ще всичко да е свършило! Какво ли става с хората, след като умрат? Олеле! Ето го, идва.“ Стисна здраво очи и зъби.

Но вместо зъби и нокти усети нещо топло да ляга в краката му, а когато се престраши да погледне, констатира: „Та той съвсем не е толкова голям, колкото си представях. Не, дори не е наполовина толкова голям. Ами, не е и на четвъртина. Ха, та това е просто котка! Вероятно съм сънувал, че звя̀рът е голям колкото кон.“

Дали беше сънувал или не, сега в краката му лежеше и го наблюдаваше със зелените си немигащи очи котка, макар и определено

една от най-едрите, които някога бе виждал.

— О, писи-писи... — обади се отново Шаста. — Толкова се радвам да те видя отново! Сънувах такива ужасни неща.

Той пак легна, прилепил гръб към котката, както в началото на нощта. Топлината се разля по цялото му тяло.

— Докато съм жив, никога повече няма да правя нищо лошо на котките — обеща Шаста и на котката, и на себе си. — Веднъж се отнесох зле с една твоя посестрима, така да знаеш. Замерях с камъни някаква измършавяла крастава котка. Ей! Спри! Недей така! — развика се той, защото котката се извърна и го одраска. — Да ги нямаме такива! — смъмри я Шаста. — Сякаш разбираш какво ти говоря.

И отново задряма.

Когато се събуди на следващото утро, котката я нямаше, слънцето припичаше, а пясъкът беше вече горещ. Шаста, доста жаден, седна и разтърка очи. Пустинята блестеше ослепително бяла и макар откъм града зад гърба му да долиташе хорска глъч, там, където се намираше, всичко беше спокойно. Погледна малко наляво и на запад, така че слънцето да не свети право в очите му, и различи планините в далечния край на пустинята така ясно очертани, сякаш бяха на един хвърлей разстояние. Разделен на две връх привлече вниманието му. Реши, че е планината Пайър. „Това вероятно е нашата посока, като имам предвид описанието на гарвана — рече си той. — Ей сега ще оставя знак, за да не губим време, като дойдат и другите.“

Очерта ясна дълбока следа с крака си право към Пайър.

Следващата задача очевидно бе да намери нещо за ядене и пиене. Шаста прекоси Гробниците — сега камъните изглеждаха съвсем обикновени и той се зачуди от какво се е страхувал. Спусна се към обработваемите земи до брега на реката. Наоколо имаше малко хора, защото градските порти бяха отворени и тълпата беше вече в града. Не се затрудни да предприеме няколко „набега“ (както ги наричаше Брий). Това включваше катерене през градинска стена, в резултат на което се сдоби с три портокала, пъпеш, няколко смокини и един нар. Оттам се спусна към реката, но не много близо до моста, и се напи с вода. Приятната прохлада го подмами — свали мръсните дрехи и се топна. Шаста, живял все край морето, плуваше, разбира се, още преди да проходи. После се изтегна върху тревата и се загледа към Ташбаан с цялото му великолепие, величие и мощ. И тутакси се сети за

опасностите, които градът крие. Изведнъж му хрумна, че останалите сигурно са се появили при Гробниците, докато се е къпал (и дори са продължили без него), затова се облече надве-натри и хукна обратно така бързо, че целият плувна в пот и прах. Когато пристигна, от къпането нямаше и следа.

Като повечето дни, когато си сам и чакаш нещо, и този му се стори много дълъг. Шаста имаше много неща да премисля, разбира се, но само да седиш и да мислиш, е бавна работа. Мисли дълго за нарнийците и особено за Корин. Питаше се какво ли е станало, когато са открили, че момчето, което лежеше на дивана и слушаше всичките им тайни планове, всъщност не е Корин. Стана му неприятно при мисълта, че всички онези симпатични хора ще го помислят за предател.

Но докато слънцето бавно-бавно се изкачваше по небето и после бавно-бавно се спускаше на запад, а никой не идваше и нищо не се случваше, той започна да става все по-напрегнат. И най-после осъзна, че когато се уговориха да се чакат при Гробниците, никой не спомена докога. Не можеше да чака тук до края на живота си! А скоро отново щеше да се стъмни и му предстоеше да прекара още една кошмарна нощ. През ума му преминаха десетина плана, кой от кой по-лоши, и накрая той избра най-неподходящия. Реши да изчака падането на мрака, за да се върне при реката и да открадне пъпеши (колкото може да носи) и сам да поеме към планината Пайър. Разчиташе на следата, която направи сутринта в пясъка, за да не обърка посоката. Идеята беше налудничава. Ако беше прочел поне толкова книги за пътешествия през пустините, колкото и ти, в никой случай нямаше да се реши на подобна постъпка. Но Шаста не бе чел нито една книга през живота си. Преди залез слънце все пак нещо се случи. Шаста седеше в сянката на една Гробница и когато вдигна глава, видя два коня да се приближават към него. В следващия миг сърцето му подскочи от радост, защото разпозна Брий и Хуин. Но след това тревожно трепна: нямаше и следа от Аравис. Някакъв непознат водеше конете — въоръжен и сравнително добре облечен, като по-доверен роб на знатно семейство. Брий и Хуин вече не приличаха на товарни коне, а имаха седла и юзди. Какво означаваше всичко това? „Някакъв капан — мярна се в главата на Шаста. — Заловили са Аравис. Ами ако са я измъчвали, за да изтръгнат цялата история? Сега очакват и аз да

изскоча, да се затичам натам, за да поговоря с Брий, след което ще заловят и мен! А ако не се покажа, може да пропусна единствената възможност да се срещна с приятелите си. Ох, само да знаех какво е станало!“ Той се сви зад един камък и час по час надничаше, като през цялото време се чудеше как е най-безопасно да постъпи.

ГЛАВА СЕДМА

АРАВИС В ТАШБААН

Ето какво всъщност се случи.

Аравис видя как нарнийците отвеждат Шаства. Оказа се сама с двата коня, които (изключително предвидливо) не пророниха и думичка, ала дори за миг не загуби ясната си мисъл. Грабна поводите на Брий и продължи да стои неподвижно, хванала и двата коня. Макар сърцето ѝ да биеше лудо, с нищо не се издаде. Когато благородниците от Нарния отминаха, тя се опита да се придвижи. Но преди да направи и крачка, друг викач („Ужасни са!“ — помисли си Аравис.) извести: „Дай път! Път! Път за таркаанката Лазаралийн!“ И мигом по петите на викача се появиха четирима въоръжени роби, а след тях — четирима носачи, нарамили украсена с копринени завески и сребърни звънчета носилка, която изпълни цялата улица с аромат на парфюми и цветя. След носилката, облечени в красиви дрехи, крачеха робини, няколко пажа и какви ли не още прислужници. Тогава Аравис направи първата си грешка.

Познаваше много добре Лазаралийн — сякаш бяха съученички. Често гостуваха в едни и същи палати, канеха ги на едни и същи балове. И Аравис не се стърпя да погледне как изглежда Лазаралийн сега, вече омъжена и наистина знатна персона.

Оказа се фатално. Очите на двете момичета се срещнаха. Лазаралийн на мига се надигна в носилката и извика с цяло гърло:

— Аравис! Какво правиш тук? Баща ти...

Нямаше време за губене. Аравис пусна конете, хвана се за ръба на носилката, качи се при Лазаралийн и свирепо прошепна в ухото и:

— Млъкни! Чуваш ли? Млъкни! Трябва да ме скриеш! Нареди на хората си...

— Но, скъпа... — подхвана Лазаралийн все така на висок глас. (Нямаше нищо против да я зяпат, напротив — харесваше ѝ.)

— Прави каквото ти казвам, иначе никога няма да ти проговоря — просъска Аравис. — И, моля те, по-бързо, момиче! Ужасно е важно.

Кажете на слугите си да вземат онези два коня! Пуснете завесите на носилката и ме закарайте някъде, където няма да ме открият! И най-важното: направи го бързо!

— Добре, скъпа — съгласи се Лазаралийн и бавно рече: — Хей, вие двамата! Погрижете се за конете на таркаанката! (Тези думи бяха отправени към робите.) И пак се обърна към приятелката си: — А сега — към вкъщи, но наистина ли смяташ, мила, че трябва да спуснем завесите в ден като днешния. Имам предвид...

Но Аравис вече ги бе пуснала и бе затворила Лазаралийн и себе си в богато украсената и парфюмирана, но доста задушна носилка, наподобяваща палатка.

— Никой не бива да ме види — обясни тя. — Баща ми не знае, че съм тук. Аз бягам.

— Ах, колко вълнуващо! — възхити се Лазаралийн. — Умирам от нетърпение да чуя всичко. Скъпа, седнала си ми на роклята. Нали не възразяваш да се понадигнеш? Да, така е по-добре. Съвсем нова е. Харесва ли ти? Купих...

— О, момиче, стани сериозна най-после! — прекъсна я Аравис. — Къде е баща ми?

— Не знаеш ли? — изуми се Лазаралийн. — Тук е, разбира се. Пристигна в града вчера и навсякъде разпитва за теб. И като си представя, че сега с теб сме заедно, а той не подозира нищо! По-смешно нещо не ми се е случвало.

Тя избухна в кикот. Едва сега Аравис се сети, че приятелката ѝ се кикоти по всякакъв повод.

— Въобще не е смешно! — отсече тя. — Много е сериозно. Къде ще ме скриеш?

— Не се безпокой, мила! — увери я Лазаралийн. — Ще те отведе вкъщи. Съпругът ми замина и никой няма да те види. Пфу! Далеч не е толкова интересно, когато са спуснати завесите. Искам да гледам хората. Каква полза от новата ми рокля, щом съм затворена?

— Моля се никой да не те е чул, когато ме извика — продължаваше Аравис.

— Не, не... Успокой се, скъпа! — отвърна Лазаралийн разсеяно и веднага добави: — Но ти още не си ми казала как намираш новата ми рокля.

— И още нещо — продължи Аравис, без да ѝ обърне внимание. — Разпореди на слугите да се отнасят много добре към двата коня. Това е част от тайната. Те всъщност са Говорещи коне от Нарния.

— Наистина ли? — удиви се Лазаралийн. — Колко вълнуващо! О, скъпа, а ти вече видя ли варварската кралица на Нарния? Тя е в Ташбаан в момента. Разправят, че принц Рабадаш е лудо влюбен в нея. От две седмици насам се организират чудни балове, излети с лов и какво ли още не. Лично аз не я намирам чак толкова хубава, но някои от мъжете от Нарния наистина са привлекателни. Ходих по реката онзи ден, имаше забава и бях облечена с...

— Как ще попречим на прислугата да разгласи, че имаш гостенка в дома си, и то облечена като просякиня? Приказките лесно може да стигнат до баща ми.

— Престани да се терзаеш, скъпа! — спокойно отвърна Лазаралийн. — След малко ще те облечем в хубави дрехи. А, ето че пристигнахме.

Носачите спряха и свалиха носилката от раменете си. Дръпнаха завесите и Аравис откри, че е във вътрешен двор-градина, като онзи, в който въведоха Шаста няколко минути по-рано, но в друга част на града. Лазаралийн се запъти направо към къщата, Аравис обаче ѝ напомни с тревожен шепот да нареди на слугите да не споменават пред никого за странната гостенка на господарката им.

— О, извинявай, скъпа! Съвсем ми изхвъркна от главата — призна Лазаралийн. — Ей, вие всички! И ти, вратарю! Никой няма да излиза от къщата днес! А ако заловя някой да приказва за тази млада дама тук, първо ще го пребия до смърт, а после ще е на хляб и вода цели шест седмици. Тъй да знаете!

Въпреки уверенията на Лазаралийн, че жадува да чуе историята на Аравис, тя всъщност с нищо не го показва. Предпочиташе повече да приказва, отколкото да слуша. Настоя Аравис да се наслади на дълга баня (баните на Калормен са прочути) и преди да ѝ разреши да обясни каквото и да било, я наконти с най-хубавите дрехи. Суетенето, придружаващо избора на облеклото, почти влуди Аравис. Сети се, че Лазаралийн винаги е била такава: занимаваха я единствено дрехи, балове и клюки. Самата Аравис се интересуваше повече от лъкове и стрели, както и от кучета, коне и плуване. Досещаш се, че всяка смяташе другата за глупачка. Но когато и двете се нахраниха (главно

със сметана, желета, плодове и сладоледи) и се настаниха в красива стая с колони, приятелката ѝ най-после я запита защо бяга от вкъщи.

Аравис приключи разказа си и Лазаралийн попита:

— Но, скъпа, защо не се омъжиш за Ахошта Таркаан? Всички са луди по него. Съпругът ми твърди, че е започнал да става един от най-влиятелните мъже в Калормен. Току-що го провъзгласиха за Велик везир, понеже Аксарта умря. Ти не знаеше ли?

— Не ме интересува. Не мога да го понасям! — разпалено възрази Аравис.

— Но, скъпа, помисли си само! Цели три палата — единият е онзи красивият край езерото Илкеен. Цели наниз перли, така съм чувала да говорят, и вани с магарешко мляко. А и така много по-често ще се виждаш с мен!

— Да си задържи и перлите, и палатите! — отсече Аравис.

— Винаги си била странно момиче, Аравис — отбеляза Лазаралийн. — Какво всъщност искаш?

Най-накрая Аравис успя да убеди приятелката си, че говори сериозно, и дори я склони заедно да обмислят план за действие. Сега вече нямаше да има никакви затруднения да изведат двата коня през северната порта и оттам — до Гробниците. Никой няма да спре и да разпитва прилично облечен коняр, повел боен кон и ездитна кобила към реката, а Лазаралийн разполагаше с много коняри, които да изпрати. Не беше така лесно обаче да решат какво да предприемат със самата Аравис. Тя предложи да напусне града на носилката със спуснати завеси, но Лазаралийн ѝ напомни, че носилките се използват само в рамките на градските стени и ако тръгне да излиза извън портите, неминуемо ще възникнат въпроси.

След като разговаряха дълго, а всъщност беше още по-дълго, защото Аравис през цялото време трябваше да напомня на приятелката си да не се отклонява от темата, най-после Лазаралийн плесна с ръце и възкликна:

— О, имам идея! Има един начин да се излезе от града, без да се минава през портите. Градините на Тисрок (жив и здрав да е вовеки!) се спускат направо към реката и там има малка врата. Само за приближени на двореца хора, разбира се, но нали се досещаш, скъпа (тук тя отново избухна в кикот), почти всички ние сме приближени на двора. Всъщност имаш късмет, че дойде точно при мен! Милият

Тисрок (жив и здрав да е вовеки!) е толкова добър. Кани ни в двореца почти всеки ден и там за нас е като втори дом. Обичам всички мили принцове и принцеси и направо обожавам принц Рабадаш. Имам разрешение да се отбивам на посещение при знатните дами по всяко време на деня или нощта. Като се стъмни, ще се промъкнеш с мен и аз ще ти отворя вратичката при реката. Отвън винаги има завързана по някоя лодка. Дори да ни заловят...

— ... тогава всичко пропада — простена Аравис.

— О, скъпа, не се вълнувай толкова! — опита се да я утеши Лазаралийн. — Исках да кажа, че дори да ни заловят, всички ще го вземат за поредната ми шега. Вече съм доста прочута със странните си хрумвания. Та онзи ден... О, чакай да ти разкажа, скъпа! Наистина е много смешно...

— Имах предвид, че за мен всичко пропада — прекъсна я Аравис припряно.

— А, да... Май си права, скъпа. Е, ще предложиш ли по-добър план?

Аравис нямаше план и затова отвърна:

— Не. Ще трябва да рискуваме. Кога ще тръгнем?

— О, тази вечер е невъзможно — определи Лазаралийн. — Напълно невъзможно, защото има голям бал, след няколко минути започват да ми правят прическата, и целият дворец ще е облян в светлини. А и колко хора ще присъстват! Ще отложим изпълнението на плана за утре вечер.

Новината никак не зарадва Аравис, но трябваше да се примири. Следобедът мина доста бавно и тя изпита истинско облекчение, когато Лазаралийн тръгна за празненството. Аравис се чувстваше изморена от постоянния кикот, приказки за дрехи, балове, сватби, годежи и скандали. Легна си рано и това вече ѝ достави удоволствие. Приятно ѝ беше отново да спи в легло с възглавници и чаршафи.

Но и следващият ден мина безкрайно бавно. Лазаралийн се готвеше да се откаже от предложението си и непрекъснато повтаряше на Аравис, че Нарния е страна, скована от вечни снегове и ледове, обитавана от демони и вещици, и трябва да е луда, щом настоява да отиде там.

— При това в компанията на някакво селянче! — възнегодува Лазаралийн. — Скъпа, помисли си! Не е редно.

Аравис бе мислила доста по въпроса, но изтощена от глупавите брътвежи на Лазаралийн, за пръв път си помисли, че пътуването с Шаста всъщност е несравнимо по-приятно от светския живот в Ташбаан. Ала на глас само отбеляза:

— Забравяш, че когато пристигнем в Нарния, аз ще съм също така никоя, както и той. А и съм обещала.

— И като си помисля само — почти проплака Лазаралийн, — че ако имаше поне капчица здрав разум, щеше да станеш съпруга на Великия везир!

Аравис отиде да си поговори насаме с конете:

— Налага се да отидете с един коняр малко преди залез слънце при Гробниците — обясни им тя. — Няма да мъкнете вече чували. Отново ще бъдете със седла и юзди. Но в дисагите на Хуин ще сложим храна, а ти ще носиш пълен мех с вода, Брий. На мъжа е наредено да ви позволи да пиете колкото искате вода на речния бряг от другата страна на моста.

— А после — към Нарния и севера! — прошепна Брий и добави: — Ами ако Шаста го няма при Гробниците?

— Ще го чакате, разбира се — отвърна Аравис. — Надявам се, че добре ще се отнасят с вас.

— Никога не съм се чувствал по-добре през живота си — увери я Брий. — Но ако съпругът на онази бърлива твоя благородничка-приятелка дава на главния си коняр пари за най-хубавия овес, то тогава слугата му го мами.

Аравис и Лазаралийн вечеряха в стаята с колоните.

Два часа по-късно се приготвиха да тръгват. Аравис, облечена като доверена робиня от господарски дом, имаше воал пред лицето. Договориха се, че ако им задават въпроси, Лазаралийн ще представи Аравис за робиня, която води като подарък на една от принцесите.

Двете приятелки излязоха пеша. След няколко минути се озоваха пред портите на двореца. Там, разбира се, стоеше стража, но началникът на стражата добре познаваше Лазаралийн, затова нареди на войниците да застанат мирно и да ѝ отдадат почит. Влязоха веднага в залата от черен мрамор. Прислугата и робите все още се навъртаха там, но така присъствието на двете изглеждаше само по-малко подозрително. Прекосиха залата с колоните, а оттам — залата със статуите и коридора с колоните, който минаваше пред огромните

медни врати на тронната зала. Всичко бе така възхитително, че трудно би могло да се опише. И да не забравяме, че те го виждаха само на оскъдната светлина на лампите.

Стигнаха до вътрешен двор-градина, разположен на няколко тераси. В далечния край се издигаше старият дворец. Отправиха се нататък. Вече беше паднал мрак и те вървяха през коридори и алеи, осветени от някоя и друга факла. Лазаралийн се спря на място, където трябваше да поемат или наляво, или надясно.

— Хайде, продължавай! — подканяше я шепнешком Аравис.

Сърцето ѝ биеше лудо от страх да не би баща ѝ да се появи иззад някой ъгъл.

— Чудя се... — мърмореше Лазаралийн. — Не съм абсолютно сигурна накъде да тръгнем. Май беше наляво. Да, да, сигурна съм. Олеле, колко е забавно!

Поеха наляво и попаднаха в почти неосветен пасаж, който съвсем скоро започна да се спуска надолу.

— Всичко е наред — обади се Лазаралийн. — Убедена съм, че сме на прав път. Помня тези стъпала.

Но в следващия миг пред тях се мярна движеща се светлина. След секунда зад далечен ъгъл се подадоха сенките на двама мъже с огромни свещи в ръце, които се движеха заднишком. Само пред кралски особи се вървеше заднишком. Аравис усети как Лазаралийн се вкопчи в ръката ѝ, сякаш я ощипа — сигурен знак колко е изплашена. На Аравис ѝ се стори странно защо Лазаралийн се плаши толкова от Тисрок, след като уж били добри приятели, но нямаше време да се замисля. Приятелката ѝ я тласкаше обратно нагоре по стълбите, двете вървяха на пръсти и трескаво опипваха стените.

— Тук има врата — прошепна тя. — Бързо!

Влязоха, тихо притвориха вратата зад себе си и се озоваха в пълна тъмнина. По дишането на Лазаралийн Аравис разбра, че приятелката ѝ е направо ужасена.

— Таш да ни пази! — промълви Лазаралийн. — Какво ще предприемем, ако влязат тук? Дали има къде да се скрием?

Под краката си усетиха мек килим. Тръгнаха слепешком из стаята и се блъснаха в някакъв диван.

— Да се мушнем зад него — проплака Лазаралийн. — Олеле, ще ми се изобщо да не бяхме идвали!

Между дивана и покритата със завеса стена имаше място точно колкото двете да се вмъкнат. Лазаралийн зае по-добрата позиция и се скри напълно. Част от лицето на Аравис се подаваше иззад дивана и ако някой влезеше в стаята със светлина, поглеждайки под определен ъгъл, щеше да я забележи. Поради воала ѝ обаче видяното нямаше да се възприеме веднага като „чело и очи“. Аравис се опита да избута Лазаралийн, за да си осигури повече място, ала страхът бе събудил егоизма на приятелката ѝ, която не позволи да я измести и дори леко я ощипа по крака. Отказаха се от боричкането и застанаха, леко задъхани. Струваше им се, че дишат ужасно шумно, но друго не се чуваше.

— Дали сме в безопасност? — попита Аравис след време с възможно най-тихия шепот.

— Май... май... да — подхвана Лазаралийн. — Но горките ми нерви...

В този момент се чу най-ужасният шум, който можеха да си представят — вратата се отвори и вътре проникна светлина. И понеже Аравис не можеше да си навре повече главата зад дивана, неволно видя всичко.

Първо се появиха двама роби (глухонеми, както правилно се досети Аравис — такива използваха при най-тайни съвещания), които вървяха заднишком със свещи в ръце. Застанаха от двете страни на дивана. Това беше добре за Аравис, защото когато робът застана пред нея и тя надничаше между петите му, трудно би я забелязал някой. След това се появи възрастен, много дебел мъж със странно заострена шапчица, по която тя веднага се досети, че това е самият Тисрок. Най-малкият скъпоценен камък, с който бе накичен, струваше повече от всички дрехи и оръжия, с които бяха пристигнали нарнийските благородници. Но затова пък беше толкова дебел и потънал в гънки, дипли, плисета, копчета, висулки и талисмани, че Аравис неволно си помисли колко по-привлекателна е модата на нарнийците (поне за мъжете). След него влезе висок млад мъж с тюрбан, украсен с пера и скъпоценни камъни. На кръста му висеше ятаган с дръжка от слонова кост. Изглеждаше доста възбуден, а очите и зъбите му проблясваха зловещо на светлината на свещите. Последен влезе съсухрен гърбав старец, в когото тя с потреперване разпозна новия Велик везир и свой бъдещ съпруг, самия Ахошта Таркаан.

Веднага след като тримата влязоха в стаята и вратата се затвори, Тисрок се настани на дивана с доволна въздишка. Младият мъж застана пред него, а Великият везир коленичи и прикова чело към пода.

ГЛАВА ОСМА

В ДВОРЕЦА НА ТИСРОК

— О, татко, о, радост за моите очи! — подхвана младият мъж, като изстрелваше думите доста припряно и навъсено, от което си личеше, че изобщо не смята Тисрок за радост на очите си. — Жив и здрав да си вовеки, но ме съсипа напълно! Ако ми бе дал най-бързата си галера на зазоряване, когато забелязах, че корабът на проклетите варвари не е на мястото си, положително щях да ги настигна. Но ти ме убеди първо да проверя дали просто не са се преместили зад носа, за да хвърлят котва там. Така целият ден бе пропилян. А те се измъкнаха... Измъкнаха се и аз не мога да ги настигна! Онази лицемерна измамница...

Тук той добави доста епитети по адрес на кралица Сюзан, които не е хубаво да се пишат. Това, разбира се, беше принц Рабадаш, а споменатата измамница — Сюзан от Нарния.

— Успокой се, о, сине мой! — обади се Тисрок. — Заминаването на гостите остави рана, която лесно ще заздравее в сърцето на здравомислещия домакин.

— Но аз я искам! — извика принцът. — Трябва да я имам! Ще умра, ако не я получа. Нищо, че е лицемерна, горда, зла и подла! Сън не ме хваща, храната не ми е вкусна. Заслепен съм от красотата ѝ. Варварската кралица трябва да е моя!

— Как добре го е описал поетът — отбеляза Везирът, вдигайки лице (малко изцапано) от килима: „Дълбоките потоци от кладенеца на мъдростта еднички са способни да потушат огъня любовен на младостта.“

Забележката очевидно ядоса принца, защото той гневно ритна няколко пъти Везира по задника и изкрещя:

— Куче! Да не си посмял да ми цитираш поетите! Цял ден ме заливат с умни мисли и строфи, до гуша ми дойде!

Тук е мястото да отбележа, че на Аравис въобще не ѝ беше жал за Везира.

Тисрок очевидно бе потънал в дълбок размисъл, но когато след дълга пауза забеляза какво става наоколо, спокойно се обади:

— Сине мой, постарай се да се въздържаш и да не риташ уважавания и образован Везир! Скъпоценният камък съхранява стойността си дори да е паднал на буницето. Възрастта следва да се почита. Не се гневи, а вместо това кажи какво желаш и какво предлагаш.

— Желая и предлагам, о, татко мой — отвърна Рабадаш, — веднага да свикаш твоите непобедими армии и да нападнеш проклетата Нарния. Да я унищожиш с огън и меч и да я прибавиш към необятната си империя, а Върховния им крал и всички от неговата кръв, с изключение на кралица Сюзан, да убиеш. Защото тя трябва да стане моя съпруга, макар че първо ще получи добър урок.

— Разбери ме, о, сине мой — отвърна Тисрок, — с думи няма да ме подтикнеш да обявя война на Нарния.

— Ако не беше мой баща, о, Тисрок, жив и здрав да си вовеки — процеди принцът през зъби, — бих оценил тези думи като думи на страхливец.

— А ако ти не беше мой син, о, бързо палец се Рабадаш — отвърна баща му, — заради твоите думи животът ти щеше да бъде кратък, а смъртта — бавна.

Кръвта на Аравис замръзна в жилите ѝ от спокойния, овладян тон на Тисрок.

— Но защо, о, татко — подхвана принцът, сега вече доста попочтително, — се колебаем да накажем Нарния? Не обесваме ли провинил се роб, не убиваме ли остарял кон за храна на кучетата? Нарния не е и една четвърт дори от най-малката ти провинция. Хиляда копия ще я съсипят за пет седмици. Тя е петно в покрайнините на империята ти.

— Несъмнено — съгласи се Тисрок. — Тези малки варварски страни, които се наричат свободни (което е все едно да се наричат безделни, неподредени и недоходоносни), са омразни за боговете и всички далновидни хора.

— Тогава защо толкова дълго търпим и не подчиним тази страна Нарния?

— Знай, о, просветени принце — обади се отново Великият везир, — че до момента, когато изтъкнатият ти баща започна своето

заслужаващо уважение и благословено управление, скованите от сняг и лед земи на Нарния се ръководеха от най-всесилната вълшебница.

— Добре ми е известно, о, словоохотлив Везире — отвърна принцът. — И ми е известно още, че вълшебницата е мъртва. А ледът и снегът са изчезнали и сега Нарния е плодородна и примамлива.

— И тези промени, о, най-учен сред учените принце, са настъпили благодарение могъщите заклинания на онези зли хора, които сега се наричат крале и кралици на Нарния.

— Според мен — обади се отново Рабадаш — промяната е резултат на размествания в разположението на звездите и други природни причини.

— Всичко това — заяви Тисрок — е въпрос за обсъждане от учените хора. Никога няма да повярвам, че такова невероятно разместване в разположението на звездите и смъртта на старата вълшебница са настъпили без помощта на силна магия. А такива неща могат да се очакват в тази страна, защото я обитават главно демони в образите на зверове, които говорят като хора и чудовища, които са наполовина човеци, наполовина животни. Често ми донасят, че някакъв ужасен демон — страхотно злорад, който се явявал в образа на Лъв, подкрепя Върховния крал на Нарния (дано боговете съвсем го забравят!). Затова нападението на Нарния е тъмно и съмнително дело и твърдо съм решен да не се забърквам там, откъдето не мога да се измъкна.

— Колко благословен е Калормен — обяви Везирът, като отново надигна лице към килима, — че боговете са го дарили с разсъдлив и благоразумен господар! Но, както посочи необоримият мъдър Тисрок, жалко е, но трябва да се въздържаме от толкова апетитен залък, какъвто е Нарния. Както талантливият поет е казал... — но в този момент Ахошта съзря как принцът направи нетърпеливо движение с крак и млъкна.

— Наистина е доста жалко — съгласи се Тисрок с плътен гърлен глас. — Сутрин очите ми не виждат цялата слънчева светлина, а нощем сънят ми е не толкова сладък, защото знам, че Нарния продължава да е свободна.

— О, татко мой — намеси се отново Рабадаш, — ще ми разрешиш ли да ти подкажа начин как да завладееш Нарния и въпреки това да се измъкнеш, ако опитът е несполучлив?

— Успееш ли да ми го посочиш, о, Рабадаш — увери го Тисрок, — ти ще бъдеш най-добрият син сред синовете.

— Чуй ме тогава, о, татко! Още тази нощ и в този час ще взема двеста конници и ще прекося пустинята. Ще изглежда сякаш ти нищо не знаеш за моето заминаване. На втората сутрин ще бъда в Арченланд пред дворецовите порти на крал Лун в Анвард. Те са в мир с нас и ще бъдат неподготвени. Ще завзема Анвард, преди да се усетят. Оттам ще мина през прохода над Анвард и ще се спусна към Каир Паравел в Нарния. Върховния крал няма да е там. Когато си тръгнах от гостуването, той се стягаше за война с великаните по северната граница. Най-вероятно е да заваря Каир Паравел с отворени порти и да вляза. Ще бъда предпазлив и внимателен и ще пролея колкото се може по-малко нарнийска кръв. А после не ми остава нищо, освен да дочакам пристигането на „Великолепната Хайлийн“ с кралица Сюзан на борда и да хвана избягалата птичка веднага щом стъпи на брега. И като я метна на седлото, ще препускам, ще препускам, ще препускам, докато стигна Анвард.

— А няма ли вероятност, о, сине мой — осведоми се Тисрок, — докато се опитваш да отвлечеш жената, ти или крал Едмънд да загинете?

— Те не са голяма свита — възрази Рабадаш. — Ще заповядам на десет от моите войници да ги разоръжат и вържат. Ще овладея силното си желание да пролея кръвта му, за да не дам повод за война между теб и Върховния крал.

— А какво ще стане, ако „Великолепната Хайлийн“ е в Каир Паравел преди теб?

— Не го допускам за възможно при сегашните ветрове, о, татко мой!

— И последно, о, изобретателен сине мой! — попита Тисрок. — Досега чух как ще плениш варварката, но не чух как ще завладея Нарния.

— О, татко мой, нима ти убягна, че макар аз и конниците ми да нахлуем и напуснем Нарния бързи като стрели, Анвард ще е наш завинаги? А да държиш Анвард означава, че си пред портите на Нарния. Ще увеличаваш постепенно гарнизона в Анвард, докато се събере голяма войска.

— В думите ти има разум и предвидливост. Но как ще се измъкна, ако нещо се обърка?

— Ще обявиш, че съм го сторил без твое знание и одобрение, без твоята благословия, заслепен от силата на любовта и порива на младостта.

— А ако Върховния крал пожелае да върнем варварката — неговата сестра?

— О, татко мой, няма да го стори, бъди сигурен. Тази жена отхвърли женитбата от каприз, ала Върховния крал е благоразумен и не би се решил да загуби високата чест и преимущество да бъде свързан с нашия двор и един ден да види племенника си на трона на Калормен.

— Няма да види подобно нещо, ако аз живея вовеки, което не се съмнявам, че е твоето желание! — обяви Тисрок доста по-строго от обикновено.

— А и също така, о, татко, о, радост за моите очи — продължи принцът след кратко тягостно мълчание, — ще му напишем писмо, все едно от името на кралицата, с уверението колко ме обича и няма никакво желание да се завръща в Нарния. Защото се знае, че жените са променливи като ветропоказателите. А дори да не повярват съвсем на писмото, не биха посмели да дойдат въоръжени в Ташбаан, за да си я приберат.

— О, просветени Везире — измърмори Тисрок, — дари ни с твоята мъдрост относно това необикновено предложение.

— О, вечен Тисрок — отвърна Ахошта, — силата на родителската обич не ми е непозната и често съм чувал, че синовете са най-скъпото за бащите си. Тогава как да споделя спокойно какво мисля по въпроса, който може да застраши живота на този въодушевен принц?

— Ще се престашиш, не се съмнявам — подхвърли Тисрок. — Иначе ще откриеш, че опасността, която те грози, ако не го сториш, е не по-малка.

— Заповедите са, за да се изпълняват — простена окаяният старец. — Тогава знайте, о, най-разумний Тисрок, че първо рискът за принца не е чак толкова голям, както изглежда. Защото боговете не са дарили варварите с предпазливост, така както поезията им не е — за разлика от нашата — извор на сентенции и полезни максими, а възпява

само любов и битки. Следователно нищо няма да им се стори по-благородно и възхитително от подобно налудничаво начинание... Ох!

При думата *налудничаво* принцът отново го ритна.

— Въздържай се, о, сине мой! — смъмри го Тисрок. — А ти, уважаемий Везире, независимо дали той се въздържа или не, в никакъв случай не допускай речта ти да бъде прекъсвана. Няма нищо по-подобаващо за сериозни и възпитани хора от това да понасят с твърдост леките неудобства.

— Заповедите са, за да се изпълняват — обяви Везирът, но все пак малко се помести, та задните му части да не са толкова близо до крака на Рабадаш. — Нищо, както отбелязах, няма да им се стори по-извинително, ако не и достойно, като този... опасен опит, предприет в името на любовта към жена. Затова, ако принцът, за зла участ, случайно попадне в ръцете им, те със сигурност няма да го убият. Не! Дори има вероятност да се стигне дотам, че при неуспех да отвлече кралицата, сърцето ѝ да се смекчи към него поради огромната му доблест и изключителната му страст.

— Тук май имаш право, стари дърдорко — обади се Рабадаш. — Много добре, че ти дойде наум.

— Живея заради похвалите на господарите си — увери го Ахошта. — И на второ място, Тисрок, чието господство ще бъде вовеки, струва ми се, с помощта на боговете Анвард най-вероятно ще падне в ръцете на принца. А стане ли това, все едно сме стиснали Нарния за гушата.

Последва дълга пауза и в стаята стана така тихо, че двете момичета не смееха да дишат. Най-сетне Тисрок проговори:

— Върви, сине мой, и постъпи, както каза, но не чакай помощ или подкрепа от мен. Загинеш ли, няма да отмъщавам за теб. Хвърлят ли те варварите в тъмница, няма да те освобождавам. А ако при успех или провал пророниш капчица нарнийска кръв в повече от необходимото и така ми навлечеш война, ще те лиша завинаги от благосклонността си, а мястото ти в Калормен ще заеме по-малкият ти брат. Сега върви! Бързай и бъди потаен! И — късмет! Нека силата на Таш, неустоимия, неповторимия, се влее в мечата и в копието ти!

— Заповедите са, за да се изпълняват! — извика възторжено Рабадаш, коленичи и целуна ръка на баща си. После бързо напусна

стоята. Тисрок и Везирът останаха, за огромно съжаление на Аравис, която чувстваше цялото си тяло вдървено.

— О, Везире — проговори Тисрок, — сигурно ли е, че никое живо същество не знае за нашето съвещание тази вечер?

— О, господарю мой — отвърна Ахошта, — не е възможно някой да знае. По тази причина предложих, а вие с вашата мъдрост приехте, да се срещнем в стария дворец, където почти никой не идва.

— Добре е така — кимна Тисрок, — защото, ако някой узнае, ще се погрижа до час да е мъртъв. А и ти, благоразумний Везире, е най-добре да забравиш за него. Изтривам и от моето, и от твоето сърце всичко, което ми е известно за намеренията на принца. Той е тръгнал без мое знание, без мое съгласие и не знам дори накъде. Ах, тази младежка прибързаност, това младежко неподчинение! Няма да има човек по-удивен от теб или мен, когато чуем за падането на Анвард в неговите ръце.

— Заповедите са, за да се изпълняват — увери го за пореден път Везирът.

— Никога не позволявай дори на най-тайните кътчета от твоето сърце да мислят, че съм коравосърдечен баща, изпратил първородния си син на риск, който вероятно ще го погуби, колкото и да е приятно това за теб, понеже не обичаш принца. Виждам го в дъното на душата ти.

— О, безпогрешний Тисрок! — промълви Везирът. — С изключение на вас аз не обичам нито принца, нито собствения си живот, нито хляба, нито водата, нито светлината на слънцето.

— Твоите чувства — одобри Тисрок — са възвишени и правилни. И аз не обичам никое от тези неща така, както славата и силата на моя трон. Ако принцът успее, ще получим Арченланд, а покъсно и Нарния. Ако се провали, разполагам с още осемнадесет сина освен Рабадаш, който, като всички първородни кралски синове е започнал да става опасен. Повече от петима ташбаански господари са умрели преждевременно, защото на първородните им синове, все просветени принцове, им дотегнало да чакат за престола. По-добре за него е да охлади кръвта си в чужбина, но не и да страда от бездействие тук. А сега, о, мой отлични Везире, упражняването на родителските ми задължения ме изтощи и ми се доспа. Нареди музикантите да дойдат в покоите ми! Но преди и ти да се оттеглиш, отмени помилването, което

написахме за третия готвач. Чувствам известно неразположение в стомаха от поднесеното ядене.

— Заповедите са, за да се изпълняват! — рече Великият везир и запълзя заднишком към вратата. Там се изправи, поклони се дълбоко и излезе.

Но дори и след това Тисрок остана смълчан на дивана и Аравис след време си помисли, че вероятно е заспал. Най-сетне се чу изскърцване, тежки въздишки и той надигна огромното си тяло, направи знак на робите с факлите да тръгнат и ги последва. Вратата зад него се затвори, отново настъпи тъмнина, а двете момичета най-после можеха отново да дишат свободно.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ПРЕЗ ПУСТИНЯТА

— Ужасно! Направо ужасно! — проплака Лазаралийн. — О, скъпа, толкова съм изплашена. Цялата треперя. Пипни ме.

— Хайде! — подкани я Аравис, също разтреперана. — Отидоха в новия дворец. Само да се измъкнем от тази стая, и ще бъдем в безопасност. Загубихме обаче доста време. Отведи ме до онази врата към реката колкото е възможно по-бързо.

— О, скъпа, как? — изпищя Лазаралийн. — В момента не съм в състояние да направя каквото и да било. Горките ми нерви! Не. Най-добре да постоим известно време тихичко, а после да се прибираме.

— Да се прибираме? — възмути се Аравис.

— О, не разбираш ли? Нямах ли капчица състрадание? — изхленчи Лазаралийн.

Аравис реши, че не разполага с време за каквото и да било състрадание.

— Слушай! — хвана тя Лазаралийн за раменете и здравата я разтърси. — Само да кажеш още една дума за прибиране, само да не тръгнеш с мен начаса към вратата... Знаеш ли какво ще направя? Ще изтичам в коридора, ще се разпищя и ще заловят и двете ни.

— Но тогава ще ни... у... убият! Не чу ли какво каза Тисрок (жив и здрав да е вовеки!)?

— Да! Предпочитам да умра, вместо да се омъжа за Ахошта. Затова тръгвай!

— О, колко си жестока! — проплака Лазаралийн. — Особено като се има предвид в какво състояние съм.

Накрая все пак се подчини на Аравис. Изкачиха се по същите стълби, по които преди време слязоха, шмугнаха се в коридора и излязоха навън. Намираха се в градината на двореца, която се състоеше от тераси, спускащи се към градската стена. Луната светеше ярко. Едно от неудобствата на приключенията е, че човек обикновено е толкова напрегнат и забързан, че не може да се наслади на най-

красивите места. Затова и Аравис (макар години наред да си ги спомняше) имаше само най-бегла представа от сивите морави, тихо ромолящите фонтани и дългите черни сенки на кипарисите.

В самия край на градината пред тях зловещо се изправи стената. Треперещата Лазаралийн не можеше да отмести резето на вратата. Аравис обаче се справи. И ето, блесна реката: отразяваше лунната светлина, а до малка площадка се поклащаха завързани няколко лодки за разходка.

— Довиждане — обади се Аравис — и благодаря! Съжалявам, ако съм се държала свински! Но не забравяй от какво бягам.

— О, Аравис, скъпа — не се предаваше Лазаралийн, — няма ли да промениш решението си? Особено сега, след като се убеди колко е велик Ахошта?

— Велик? — възкликна Аравис. — Гнусен пълзящ червей, който се оставя да го ритат и се надява да си отмъсти, като помага на отвратителния Тисрок да обмисли смъртта на сина си? Пфу! По-скоро ще се омъжа за кухненския слуга на баща ми, но не и за такъв мъж.

— О, Аравис, Аравис! Не вярвам на ушите си, че говориш такива отвратителни неща, включително за Тисрок (жив и здрав да е вовеки!). Сигурно така трябва да бъде, след като той се кани да го направи!

— Довиждане! — повтори Аравис. — И между другото, роклите ти са прелестни. Домът ти също. Не се съмнявам, че животът ти ще бъде прекрасен... макар за мен да не е подходящ! Затвори вратата тихо след мен!

Измъкна се от прегръдката на приятелката си, стъпи в една плоскодънна лодка, оттласна се и след миг се озова по средата на течението: голямата луна грееше над главата ѝ, а отражението ѝ плуваше във водите на дълбоката река. Въздухът трептеше свеж и прохладен. С приближаването към отвъдния бряг дочу вик на бухал. „О, сега вече се чувствам по-добре“ — помисли си Аравис. Винаги бе живяла в провинцията и всяка минута, прекарана в Ташбаан, ѝ се струваше отвратителна.

Стъпи на брега. Наоколо цареше тъмнина — земното възвишение и кичестите дървета закриваха лунната светлина. Все пак откри пътя, по който Шаста бе минал преди време, стигна до мястото, където свършваше тревата и започваше пясъкът, огледа се и видя огромните черни Гробници. Чак сега сърцето ѝ се сви, макар да беше

смело момиче. Ами ако другите не са там? Ала тя вирна брадичка и пое право към камъните.

Още преди да ги стигне, видя Брий, Хуин и коняра.

— Можеш да се връщаш при господарката си! — нареди Аравис (съвсем забравила, че му е невъзможно да го стори, преди да отворят градските порти на следващото утро). — Ето ти пари за свършената работа.

— Заповедите са, за да се изпълняват — отвърна конярят и без подкана забърза към града. Нямаше нужда да му напомня да бърза, защото и през неговата глава минаха доста мисли за духове и призраци.

Аравис се спусна да целува конете и да ги потупва по шиите, сякаш бяха най-обикновени коне.

— А, ето го и Шапта! Да сме благодарни на Лъва! — обади се Брий.

Аравис се огледа и наистина: Шапта пристъпяше към тях, излязъл от скривалището си веднага щом конярят се отдалечи.

— А сега — отсече Аравис — нямаме време за губене!

Съвсем набързо им разказа за похода на Рабадаш.

— Предателски кучета! — възнегодува Брий, тръсна грива и започна да удря земята с копито. — Нападение по време на мир, без дори да са предизвикани! Но ние ще го надхитрим. Ще бъдем там преди него.

— Ще успеем ли? — запита Аравис, мятайки се върху седлото на Хуин.

На Шапта му се искаше и той така сръчно да може да яхва кон.

— Б-р-р-р...! — изпръхтя Брий. — Хайде, Шапта, качвай се! Можем ли? Защо не? Разполагаме с добра преднина.

— Но той каза, че тръгва веднага — уточни Аравис.

— Хората винаги приказват така — подигравателно подхвърли Брий. — Как ще събереш двеста конници, ще напоиш конете, ще разпределиш провизиите, ще ги въоръжиш, ще оседлаеш конете и ще тръгнеш за една минута. Сега накъде е нашата посока? На север ли?

— Не — обади се Шапта. — Разбрах нещо по този въпрос. Оставих знак. По-късно ще ви обясня. Малко мръднете наляво, вие, двата коня! А... Ето го.

— Да се уточним — подхвана Брий. — Всички тези истории, дето се срещат по приказките, как галопирали цял ден и цяла нощ всъщност са измислици. Върви се ту бавно, ту се преминава в тръс. Ходенето ще е за кратко, а придвижването в тръс — по-дълго. И когато ние двамата вървим, вие, човеците, може да слизате и също да вървите. Ясно ли е? Готова ли си, Хуин? Тръгваме! Към Нарния и севера!

В началото беше невероятно приятно. От падането на нощта бяха изминали доста часове и пясъкът вече не излъчваше събраната през деня топлина. Подухваше прохладен и свеж ветреца. Накъдето и да се обърнеш, пясъкът блестеше на лунната светлина като гладка водна повърхност или огромен сребърен поднос. Чуваше се единствено шумът от копитата на Брий и Хуин. Шаста сигурно щеше да заспи, ако не се налагаше от време на време да слиза и да върви.

И така продължи цели часове. После луната залезе. Часове наред яздеха в пълна тъмнина. По едно време на Шаста му се стори, че различава по-ясно шията и главата на Брий. И бавно, много бавно, започна да се откроява огромна сива равнина, която се разстиляше наоколо. Изглеждаше съвсем безжизнена, сякаш се намираха в мъртъв свят. Шаста се почувства ужасно уморен, потрепери от студ, устните му бяха пресъхнали. И през цялото време дочуваше поскърцването на кожата на седлата, звъntenето на камбанките и шума от копитата — не чат-чат-чат-чат, както е по твърда настилка, а та-та-та-та, защото стъпваха по сух пясък.

Най-после далече вдясно, ниско над хоризонта се появи дълга по-светлосива ивица. Последва я червена. Утрото настъпваше, но наоколо не се чуваше чуруликането на нито една птичка. Беше благодарен, че от време на време вървят, защото му беше много студено.

Изведнъж слънцето изгря и всичко мигом се промени. Сивкавият пясък грейна в жълто и заблестя, сякаш осеян с диаманти. Отляво сенките на четиримата препускаха една до друга, силно издължени. Двойният връх на планината Пайър се очерта на светлината и Шаста констатира, че малко са се отклонили.

— Наляво, наляво! — насочи другарите си той.

А най-хубаво от всичко беше, че отзад Ташбаан изглеждаше далечен и малък. Гробниците се сливаха с хълма, където бе разположен градът на Тисрок. Все още бяха бодри.

Ала това не продължи дълго. На пръв поглед през рамо Ташбаан изглеждаше доста далече, но сякаш не помръдваше, независимо колко напредваха. Скоро Шаста престана да поглежда през рамо към града, защото му се струваше, че изобщо не се придвижват.

В един момент светлината се превърна в мъчение. Отразена в пясъка, тя направо бодеше очите, но пък не биваше да ги затваря, за да не обърка посоката към двойния връх на планината Пайър. Стана горещо. Почувства го, когато за пореден път слезе да повърви. Плъзгайки се да стъпи на пясъка, горещината го лъхна в лицето, сякаш надникна в разпалена фурна. Следващия път беше още по-лошо. Третия път босите му крака едва допряха пясъка и Шаста изпищя от болка, мушна крак в стремето и се настани върху гърба на Брий, преди той да успее да каже нещо.

— Извинявай, Брий — едва си поемаше дъх момчето, — но не мога да вървя! Пари ми на краката.

— Да, разбира се, трябваше да се досетя — задъхано отвърна Брий. — Стой горе! Няма как!

— За теб това е без значение — обърна се Шаста към Аравис, която вървеше редом до Хуин. — Ти си с обувки.

Аравис не отвърна нищо. Изглеждаше високомерна. Да се надяваме, че не го е направила нарочно, но остави такова впечатление.

И пак — бавен ход, в тръс, бавен ход, в тръс. Дзън-дзън-дзън от звънчетата, скръц-скръц-скръц от седлата, мирис на запотен кон, на човешка пот, ослепителна светлина, главоболие. И нищо не се променяше вече толкова километри. Ташбаан никога нямаше да се отдалечи, планините никога нямаше да се приближат. Остава ти само чувството, че вечно си се движил така: дзън-дзън-дзън от звънчетата, скръц-скръц-скръц от седлата, мирис на запотен кон, на човешка пот.

Какво ли не опитва човек, за да накара времето да тече по-бързо, но нищо не помага. Много старателно избягваш да мислиш за някаква напитка — леден шербет в ташбаански палат, клокочеща бистра изворна водица, мляко със или без каймак — и колкото повече се стараеш да не мислиш, толкова повече ти се върти в главата.

И така — панорамата се промени: появи се масив от камъни, дълъг не по-малко от четиридесет и пет крачки и висок почти десет стъпки. Сянката не се простираше кой знае колко нашироко (слънцето вече беше доста високо), но все пак всички се събраха накуп, хапнаха

и пийнаха по малко вода. Не е лесно да напоиш кон от мех, но Брий и Хуин се справиха. Изяденото и изпитото не стигна на никого, но всички мълчаха. Конете, плувнали в пот, дишаха шумно. Децата бяха пребледнели.

След кратка почивка продължиха. Същите шумове, същите миризми, същата ослепителна светлина, докато най-после сенките им се появиха отдясно и започнаха да се удължават, удължават и накрая се проточиха до източния край на света. Много бавно слънцето се спускаше към хоризонта на запад, докато най-накрая залезе и, слава богу, безмилостното заслепяване изчезна, макар че пясъкът все още продължаваше да излъчва непоносима горещина. Четири чифта очи се оглеждаха трескаво да зърнат долината, за която спомена гарванът Салоупад. Но километър след километър се стелеше само пясък. Денят определено свърши, повечето звезди се показаха, а конете продължаваха да напредват, докато децата — окаяни, жадни и изморени — ту се качваха, ту слизаха от седлата. Едва когато луната се показа, Шаства се обади с глас като на човек, чиято уста е свършено пресъхнала:

— Ето я!

Точно така. Напред, малко вдясно, видяха два скалисти склона да се спускат един към друг. Конете, прекалено уморени да говорят, се насочиха натам и скоро навлязоха в клисурата. Отначало се оказа дори по-лошо, отколкото в пустинята: въздухът между скалите беше спарен, не проникваше и достатъчно лунна светлина. Камъните от двете страни се издигнаха по-високо от човешки бой. Но постепенно се появи растителност — бодливи, подобни на кактуси растения и жилава трева от онази, дето реже ръцете. Копитата на конете започнаха да стъпват върху камъчета вместо върху пясък. Зад многобройните завои на долината дружината жадно се оглеждаше за вода. Конете вече бяха почти накрая на силите си. Препъвайки се, Хуин задъхана се влачеше след Брий. Бяха на ръба на отчаянието, когато стигнаха до някаква локва, а тънка струйка вода си прокарваше път през по-мека и свежа трева. Вадичката започна да прилича на поточе с храсти от двете страни, поточето се превърна в рекичка и накрая Шаства, почти изпаднал в транс, осъзна, че Брий е спрял и той се свлича от гърба му. Пред тях от малък водопад струите се изливаха в широко езеро. Двата коня вече стояха на брега с наведени глави и пиеха, пиеха, пиеха...

— О! — възкликна Шаста, преди да се гмурне (оказа се, че водата му стига до коленете) и подложи глава под малкия водопад. — Това вероятно е най-прекрасният миг в живота ми.

След около четвърт час четиримата излязоха и се огледаха, за да разберат къде се намират. Луната, вече достатъчно високо, огряваше долината. По речните брегове растеше мека трева, а храсти и дървета пълзяха към подножието на скалите. Вероятно някъде из сенките се криеха чудесни цветни храсти, защото наоколо ухаеше приятно. А от тъмнината сред дърветата долетя звук, непознат досега за Шаста — песента на славей.

Всички се чувстваха ужасно изморени — нямаха желание нито да говорят, нито да ядат. Конете легнаха неразседлани. Аравис и Шаста ги последваха.

След малко предпазливата Хуин се обади:

— Не бива да заспиваме! Трябва да изпреварим Рабадаш!

— Ъ-хъ... — съгласи се Брий доста бавно. — Не бива да заспиваме... Само малко отдох...

Шаста съобрази, че ако не стане и не предприеме нещо, всички ще заспят. Чувстваше, че трябва да го стори. Дори реши да стане и да ги убеди да тръгнат. Но ей-сега... След съвсем мъничко... Просто миг...

Много скоро луната вече грееше, песента на славея се лееше, а децата и конете бяха заспали дълбоко.

Аравис се събуди първа. Слънцето беше високо в небето, а от хладните сутрешни часове нямаше и помен. „Аз съм виновна — разгневи се тя на себе си и започна да буди останалите. — Как да очаквам конете, пък било то и Говорещи, да останат будни, след като вчера вървяха до последен дъх. На момчето, естествено, е безсмислено да се разчита — то е неподготвено. Но аз не биваше да постъпвам така.“

Другите бяха замаяни и малко не на себе си от дълбокия сън.

— Б-р-р-р... — изцвили Брий. — Заспал съм със седлото, така ли? Никога повече няма да се повтори. Страшно неудобно и...

— О, хайде, хайде! — подкани нетърпеливо Аравис. — И без това пропиляхме половината сутрин. Нямаме време за губене.

— Все пак е редно да сложа нещо в устата си — обади се отново Брий.

— Опасявам се, че не можем да те чакаме — възропта Аравис.

— За какво да бързаме толкова? — попита Брий. — Нали прекосихме пустинята?

— Но не сме стъпили в Арченланд! — напомни Аравис. — А трябва да стигнем там преди Рабадаш.

— О, вероятно сме на километри пред него — предположи Брий. — Не тръгнахме ли по по-кратък път? Онзи гарван, твоят приятел, Шаста, нали беше казал, че оттук е по-пряко?

— Не спомена нищо за по-пряко — уточни Шаста. — Само спомена, че оттук е по-добре, защото стигаш до река. Ако оазисът остава северно от Ташбаан, опасявам се, че този път дори е по-дълъг.

— Е, аз не мога да тръгна, без да хапна — отсече Брий. — Свали ми юздата, Шаста!

— Мо... моля ви! — обади се Хуин плахо. — И аз като Брий чувствам, че не съм в състояние да продължа, но нали когато на гърба на коня има човек (с шпори и какво ли не), той е принуден да върви, макар да се чувства капнал. И все пак продължава. Искам да кажа... Защо да не направим сега, когато сме свободни, дори по-голямо усилие? Нали всичко е в името на Нарния?

— Мисля, мадам — заяви Брий доста натъртено, — че съм по-наясно относно походи, принудителни преходи и какво един кон може да понесе повече от теб.

На това Хуин не отговори, защото като разумна кобила с добър нрав лесно понасяше да ѝ възразяват. А всъщност тя беше съвършено права. Ако в този момент върху гърба на Брий седеше таркаанец, който да го пришпори, той щеше да установи, че би препускал, и то здравата, поне няколко часа. Ала за един роб, вършил всичко по принуда, едно от най-лошите последствия, след като вече е свободен, е загубата на воля сам да си налага каквото и да било.

Затова изчакаха Брий да хапне и да се напие с вода. Хуин и децата, разбира се, също хапнаха. Поеха на път не по-рано от единадесет часа. Дори тогава Брий не взимаше нещата така насериозно, както предишния ден. В действителност Хуин, макар и по-крехка и по-изморена, наложи темпото. Самата долина (пресечена от кафеникавата хладна река, обрасла с трева, мъх, диви цветя и рододендрони) представляваше възхитително място, на което ти се искаше да останеш завинаги.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ОТШЕЛНИКЪТ ОТ ЮЖНАТА ГРАНИЦА

След неколкочасова езда долината отново се разшири. Малката река, чието течение следваха, се вливаше в по-широка и буйна река, устремена на изток. Отвъд нея леките възвишения преминаваха в хълмове и скатове по посока към Северните планини. Отдясно се извисяваха каменисти върхове, някои от които бяха покрити със сняг. Отляво, докдето поглед стига, се простираха обрасли с борове склонове, прорязани от навъсени чукари, тесни проходи и сини върхове. Оттук Шасти не виждаше планината Пайър. Право напред планинската местност потъваше в долина — навярно проходът между Арченланд и Нарния.

— Б-р-р-р... Северът! Зеленият север! — възторжено изцвили Брий. И наистина: по ниските хълмове растителността имаше наситенозелен и свеж цвят, странен за южняшките представи на Аравис и Шасти. С приповдигнато настроение тръгнаха надолу към мястото, където двете реки се сливаха.

Реката, течаща на изток, извираше от по-високите скатове в западната част на долината. Спускаше се бързо, насечена от прагове, които образуваха водопади. Дори не си помисляха да я пресекат, ала се поогледаха и откриха надолу по течението удобно за преплуване плитко място. Шумът от водата, разпенените бързеи около конете, хладният въздух, прелитащите водни кончета изпълниха Шасти с непознато вълнение.

— Приятели, вече сме в Арченланд — обяви Брий гордо, като се измъкваше на северния бряг. — Според мен току-що прекосихме реката Криволичещата стрела.

— Дано сме стигнали навреме — промърмори Хуин.

Започна изкачването — бавно и зигзагообразно, защото склоновете бяха стръмни. Прекосяваха места, които приличаха по-скоро на обезлюдени паркове (без пътища и къщи). Дърветата не растяха близо едно до друго, за да могат да ги нарекат гора. Шасти,

живял в равнинна местност, обрасла само с трева, се дивеше на многобройните и тъй различни по вид дървета. Ако ти беше там, вероятно щеше да се досетиш, че това са дъб, бук, бреза, калина, кестен. С приближаването им зайците хукваха във всички посоки, ала сред дърветата видяха и цяло стадо сърни, което не побягна.

— Възхитително е! — не преставаше да се радва Аравис.

На първия хребет Шаста се извърна и погледна назад. Ташбаан не се виждаше, а пустинята се простираше до хоризонта. Не успя да различи само прохода, през който минаха.

— Ей! — провикна се той. — Какво е това?

— Кое това? — попита Брий и извърна глава назад.

Хуин и Аравис също погледнаха натам.

— Онова — Шаста посочи с ръка. — Прилича на дим. Дали е огън?

— По-скоро пясъчна буря — предположи Брий.

— Няма толкова силен вятър — отбеляза Аравис.

— О! — възкликна Хуин. — Вижте! Нещо проблясва по средата. Вижте! Та това са шлемове и... оръжие. И се придвижва. Приближава се насам.

— В името на Таш! — извика Аравис. — Това е армия. Това е Рабадаш.

— Няма начин да е друг — отчая се Хуин. — Точно от това се страхувах. Бързо! Трябва да стигнем до Анвард преди тях.

Без повече думи тя се завъртя и препусна в галоп на север. Брий отметна глава и я последва.

— Давай, Брий, давай! — извика Аравис през рамо.

Препускането изтощи конете. При изкачването на всеки нов хребет пред погледа им се ширваше нова долина, а отвъд нея в далечината виждаха поредното възвишение. Мислеха си, че се движат в правилна посока, но нямаха представа колко далече е Анвард. На билото на втория хребет Шаста пак се обърна. Вместо облак прах сред пустинята сега видя черна маса — същински движещи се мравки. Бяха в другия край на реката Криволичещата стрела. Несъмнено търсеха брод.

— При реката са! — извика той.

— Бързо! Бързо! — обади се и Аравис. — Защо бързахме толкова, ако не успеем да стигнем до Анвард навреме? Премини в

галоп, Брий! В галоп! Припомни си, че си боен кон!

И Шаста едва се удържаше от подобни подкани, но все пак си помисли: „Бедното същество и без това прави всичко, което е по силите му.“ Затова си мълчеше. И действително двата коня даваха, ако не всичко от себе си, то поне толкова, колкото смятаха, че могат. А това са две различни неща. Брий догони Хуин и сега препускаха един до друг по торфа. Ясно беше, че Хуин няма да издържи още дълго на темпото.

В този миг всички чува шум отзад. Не шума, който очакваха да чуят — от копита, подрънкващи оръжия и бойни калорменски викове. Шаста мигом се досети какво е: същият смразяващ кръвта рев, който чу в лунната нощ, когато срещнаха Аравис и Хуин. И Брий го разпозна. Очите му се зачервиха, а ушите плътно се извиха назад. И Брий установи, че не беше тичал с всички сили. Шаста веднага долови разликата. Сега наистина препускаха колкото могат и много скоро се откъснаха далече пред Хуин.

„Не е честно — помисли си Шаста. — Надявах се, че тук не ни застрашават лъвовe.“

Погледна през рамо. Всичко се виждаше като на длан. Огромно светлокафяво същество, снишило се до земята, се промъкваше като котка по тревата зад тях. И се приближаваше неумолимо бързо.

Шаста пак погледна напред, но нито възприе това, което видя, нито се замисли какво ще стане: гладка зелена стена, висока най-малко три и половина метра препречваше пътя. В средата на стената имаше отворена порта. А на портата стоеше облегат на тояга висок мъж в роба до петите с цвят на есенни листа. Брадата му стигаше почти до коленете. Шаста зърна всичко това само за миг и отново извърна глава. Лъвът почти настигаше Хуин и понечваше да я ухапе. Обляната ѝ в пяна и пот муцуна не изразяваше никаква надежда.

— Спри! — извика Шаста в ухото на Брий. — Трябва да се върна! Трябва да помогна!

По-късно Брий твърдеше, че не е чул или не е разбрал командата. И понеже по принцип беше много честен кон, трябва да му повярваме.

Шаста измъкна крака от стремената, поколеба се за миг и скочи. Испита остра болка — тя почти го зашемети, но преди да се замисли колко го боли, вече тичаше назад, за да помогне на Аравис. Никога

през живота си не бе правил подобно нещо и нямаше представа защо го прави сега.

Един от най-ужасните звуци на този свят — болезнено изцвилване на кон — се изтръгна от гърлото на кобилата. Аравис, приведена ниско към гърба на Хуин, се опитваше да извади сабята си. И изведнъж тримата — Аравис, Хуин и лъвът — едва не връхлетяха върху Шаста. Преди да стигнат до него, лъвът се изправи на задните си крака (изглеждаше по-голям, отколкото можеш да си представиш) и замахна към Аравис с дясната си лапа. Шаста видя как стърчат всичките му ужасни нокти. Аравис изпищя и се наклони на седлото. Лъвът се насочи към раменете ѝ, а Шаста, полудял от ужас, гледаше към звяра. Нямаше никакво оръжие, нямаше дори пръчка или камък. Изкреця, както се вика по куче:

— Махай се! Махай се!

Изведнъж се оказа срещу широко отворената паст на звяра. След това — за пълно негово изумление — лъвът, все още на задните си крака, застана неподвижно, неочаквано се обърна и бързо се отдалечи.

Шаста ни най-малко не допусна, че нападателят им се е разкарал завинаги. Хукна към портата в зелената ограда — едва сега се сети, че я е видял. Хуин едва се държеше на краката си, но вече минаваше през портата, а на гърба ѝ Аравис стоеше с облени в кръв рамене.

— Хайде, дъще, влизай! — подкани я брадатият мъж. А видял запъхтияния Шаста, продължи: — Хайде, сине, влизай и ти!

Момчето чу как портата се затваря зад гърба му. Брадатият мъж вече помагаше на Аравис да слезе от коня.

Стояха в идеален кръг, ограден с висока стена от зелен торф. Пред него имаше езерце с неподвижно гладка повърхност. Едно от най-големите и красиви дървета, които Шаста бе виждал, растеше край водата и засенчваше с клоните си цялото езеро. Отвъд него се виждаше малка каменна къща със сламен покрив. Чуваше се блеенето на овце, а зад нисък стобор се мяркаха кози. Най-свежата и прекрасна трева покриваше равната земя.

— Вие ли сте... Вие ли сте... — задъхано подхвана Шаста — крал Лун на Арченланд?

Старецът поклати глава.

— Не — отвърна той тихо. — Аз съм Отшелника от южната граница. А сега, сине мой, не губи време с въпроси, а действай!

Момичето е ранено, конете са изтощени, в този момент Рабадаш открива брода през река Криволичещата стрела. Ако хукнеш веднага, без миг почивка, ще успееш да предупредиш крал Лун.

Сърцето на Шаста замря, защото чувстваше, че силите съвсем го напускат. Потрепери вътрешно — това предложение му се стори прекалено жестоко. Още не знаеше, че извършиш ли едно добро дело, често за награда се налага да извършиш и второ — обикновено по-тежко и по-трудно от първото. Но на глас само попита:

— Къде е кралят?

Отшелника посочи с тоягата.

— Виж, ей-там, точно срещу портата, през която влязохте, има друга. Отвори я и тръгни право напред. Винаги право напред, независимо дали земята е равна или наклонена, гладка или грапава, суха или мокра! Нещо ми подсказва, че ще намериш крал Лун, ако вървиш само напред. И тичай! Тичай, без да спиращ!

Шаста кимна, изтича към северната порта и изчезна. Тогава Отшелника помогна на Аравис (през цялото време той я подкрепяше с лявата си ръка) и я отведе, по-скоро отнесе, в колибата. Бави се дълго вътре. Когато излезе, каза:

— А сега, братовчеди, ваш ред е. — Говореше на конете.

Без да дочака отговор — а и те бяха прекалено изтощени, за да приказват — свали юздите и седлата им. После ги разчеса така добре, че надмина в майсторството си дори конярите от кралската конюшня.

— Хайде, братовчеди — подкани ги той, — забравете станалото и се успокойте! Ето ви вода и трева. Ще получите и топли трици, но трябва преди това да издоя другите си братовчеди — козите.

— Отшелнико — обади се Хуин, най-последна намерила сили да проговори, — благородничката таркаанка ще живее ли? Нали лъвът не я е убил?

— Благодарение на моя опит знам много неща, които се случват в момента — отвърна усмихнат Отшелника, — но засега не знам много за бъдещето. Затова не мога да кажа дали някой мъж, жена или животно в целия свят ще доживее до залез слънце. Но е хубаво да се надяваме. Момичето вероятно ще живее толкова дълго, колкото всеки на нейната възраст.

По едно време Аравис дойде на себе си. Видя, че лежи по очи на невероятно меко легло наред гола стая с каменни стени. Нямахше

представа защо е по очи, но щом направи опит да се обърне, усети остра пареща болка по целия гръб и си спомни всичко — разбра защо лежи така. Чудеше се от какво възхитително нещо е направено леглото (а то беше от пирен), защото, никога не бе виждала пирен.

Вратата се отвори и Отшелника внесе голяма дървена купа. Много внимателно я остави, приближи до леглото и попита:

— Как се чувстваш, дъще моя?

— Гърбът ме боли — отвърна Аравис, — но иначе нищо ми няма.

Той коленичи до нея, пипна челото ѝ и премери пулса.

— Нямаш треска. Ще се справиш. Не виждам причина да не станеш от постелята утре. А сега изпий това!

Приближи дървената купа към устните ѝ. Аравис не можа да се въздържи и се намръщи, когато близна течността, защото козето мляко има особен вкус, ако не си му свикнал. Но беше много жадна и го изпи всичкото. Почувства се по-добре.

— А сега, дъще, добре е да поспиш — посъветва я Отшелника. — Раните ти са промити и превързани. Макар и да те наболяват, не са по-дълбоки от удар с камшик. Този лъв очевидно е много странен — вместо да те смъкне от седлото и да впие зъби в теб, само ти е надрал гърба с нокти — десет драскотини, болезнени, но нито дълбоки, нито опасни.

— Да, наистина — съгласи се Аравис. — Извадих късмет.

— Дъще — обади се Отшелника, — живея вече сто и девета зима на този свят и досега не съм се сблъсквал с подобен късмет! Във всичко това има нещо, което не разбирам. Но ако трябва да го знаем, непременно ще го научим.

— Ами Рабадаш и неговите двеста войници? — попита Аравис.

— Според мен няма да минат оттук — успокои я Отшелника. — Вече трябва да са намерили брод далече на изток. Оттам ще поемат направо към Анвард.

— Клетият Шаста! — не се стърпя Аравис. — Много ли път трябва да измине? Пръв ли ще стигне?

— Има надежда — тихо рече старецът.

Аравис отново се отпусна върху леглото (на една страна) и попита:

— Дълго ли спах? Струва ми се, че навън се стъмва.

Отшелника гледаше през единствения прозорец, обърнат на север.

— Това не е тъмнината на нощта — обясни той след време. — Спускат се облаци от Стормнес Хед. Лошото време тук идва от онази посока. Довечера ще има гъста мъгла.

На следващия ден, като се изключи нараненият ѝ гръб, Аравис се чувстваше добре. След закуска (овесена каша и сметана) Отшелника прецени, че може да стане. И тя, разбира се, веднага се завтече да поговори с конете. Времето се бе променило. Слънчева светлина изпълваше цялото зелено, приличащо на огромна чаша, заграждение. Мястото изглеждаше спокойно и тихо.

Хуин веднага приближи Аравис и я удари с целувка.

— А къде е Брий? — любопитства Аравис, след като двете си побъбриха за това как се чувстват и как са прекарали нощта.

— Ей там — Хуин посочи с глава към далечния край на заграждението. — Добре ще е да поговориш с него. Нещо не е наред, но не успях да изкопча и думичка от него.

Отидоха при Брий, който лежеше с глава към стената и макар че сигурно ги чу, нито се обърна, нито каза нещо.

— Добро утро, Брий! — поздрави Аравис. — Как си днес?

И двете не разбраха какво промърмори.

— Отшелника казва, че Шаста вероятно е стигнал при крал Лун навреме — продължи Аравис, — така че, изглежда, се вижда краят на тегобите ни. Най-последно Нарния, Брий!

— Никога няма да зърна Нарния — обади се тихо Брий.

— Не си ли добре, Брий, скъпи? — разтревожи се Аравис.

Животното най-последно извърна глава. Изглеждаше тъжно така, както може да е тъжен само един кон.

— Ще се върна в Калормен — обяви той.

— Какво? — не повярва на ушите си Аравис. — Обратно към робството!

— Да — отвърна Брий. — Само робство заслужавам! Как да отида при свободните коне на Нарния? Аз, който оставих кобила, момиче и момче на лъвовете, за да спася окаяната си кожа!

— Всички тичахме, за да се спасим — припомни му Хуин.

— Не и Шаста! — възрази Брий. — Той тичаше, но в правилната посока: обратно. От това се срамувам най-много. Аз, който се наричам

боен кон и се хваля с участие в стотици битки, да ме надмине малко момче... Дете, самото то още жребче, което никога не е държало меч в ръка, не е получило подходящо възпитание, нито е имало достоен пример за подражание в живота!

— Знам какво ти е — сподели Аравис. — И аз изпитвам същото. Шаста се държа великолепно. И аз съм толкова лоша, колкото и ти, Брий. Откакто ни срещнахте, все му се подигравам и му се надсмивам, а излиза, че той е най-достойният сред нас. Но ако питаш мен, по-добре е да останем и при първия удобен случай да му кажем, че съжаляваме, а не да се върнем в Калормен.

— При теб всичко е наред — не се примиряваше Брий. — Не си се опозорила. А аз загубих всичко.

— Мой скъпи приятелю — обади се незабелязано приближилият се Отшелник (тъй тихо стъпваха босите му крака по сочната, росна трева), — не си загубил нищо освен голямото си самочувствие. Не, не, братовчеде! Не опъвай уши назад, не поклащай грива. Ако наистина си така смирен, както звучеше преди малко, време е да се научиш да слушаш разумните приказки на другите. Ти не си чак толкова велик, колкото смяташ, защото си живял сред нещастни глупави коне. Да, естествено, по-храбър и по-умен си от тях. И как иначе! Но това съвсем не означава, че в Нарния ще гледат на теб като на по-специално същество. Ала докато си наясно, че не си по-различен от другите, всъщност ще бъдеш много достоен кон. А сега, ако ти и твоята четиринога братовчедка ме последват до кухненската врата, ще видим какво става с топлите трици.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

НЕЖЕЛАН СПЪТНИК

Шаста излезе през портата. Пред очите му се откри обрасъл с храсти тревист склон, който се простираше напред до някакви дървета. Нямаше време нито да мисли, нито да крои планове. Трябваше да тича, единствено да тича и това беше най-важното. Крайниците му трепереха, единият му крак започна да изтръпва, потта се стичаше по лицето му, попадаше в очите и го дразнеше. А и не чувстваше, че стъпва стабилно. На няколко пъти за малко едва не си изкълчи глезена върху разни камъни.

Тук дърветата растяха по-нагъсто, а многобройните открити места бяха покрити с орлова папрат. Слънцето не се виждаше, но не ставаше по-хладно. Беше един от онези дни, когато мухите са сякаш два пъти повече от обикновено. Непрекъснато кацаха по лицето на Шаста, но той дори не правеше опит да ги прогони — прекалено много бяха останалите му грижи.

Внезапно чу изсвирване на рог — не така величествено, като роговете на Ташбаан, а едно весело и закачливо „Ту-ту-ту...“. В следващия момент се озова в широко сечище сред тълпа от хора.

Поне на него му се стори тълпа. В действителност това бяха петнадесет-двадесет благородници в зелени ловни костюми. Някои бяха възседнали конете си, а други стояха до тях. Един от тях държеше стремето, за да може друг да яхне коня си. А този, на когото помагаша да се покачи, беше най-жизнерадостният, дебел, червенобузест и с игриви очи крал, който си в състояние да си представиш.

С появата на Шаста кралят съвсем забрави за намерението си да възседне коня. Разпери ръце към Шаста, лицето му засия и той се провикна с плътен глас:

— Корин! Сине мой! Пеша и целият в дрипи? Какво...

— Не — задъхано го прекъсна Шаста, клатейки енергично глава.
— Не съм принц Корин. Аз... Просто приличам на него... Видяхме се с Негово величество в Ташбаан... Изпраца поздрави.

Кралят се взираше в Шаста със странно изражение.

— Вие ли сте крал Лун? — попита Шаста, едва поемайки си дъх и без да дочака отговор, продължи: — Ваше величество... Кралю... Бягайте... Анвард... Залостете портите... Идва враг... Рабадаш с двеста конници.

— Разполагаш ли с доказателства, момче? — попита един от благородниците.

— Собствените си очи — отвърна Шаста. — Видях ги. Изпреварихме ги от Ташбаан насам.

— Пеша? — озадачи се благородникът и леко повдигна вежди.

— С коне... При Отшелника... — продължаваше Шаста като все не му достигаше въздух.

— Не му задавай повече въпроси, Дарин! — обади се крал Лун. — По лицето му разбирам, че говори истината. Трябва да поемаме обратно, господа. Намерете кон за момчето! Можеш да яздиш бързо, нали, приятел?

Вместо отговор Шаста постави крак в стремето на коня, който му доведоха, и се метна върху седлото. През последните няколко седмици го бе правил стотици пъти с Брий и сега маниерът му беше доста различен, отколкото първата нощ, когато Брий го упрекна, че се катери върху него, сякаш е купа сено.

Стана му приятно, когато чу лорд Дарин да казва на краля:

— Това момче има истинска стойка на ездач, Ваше величество. В жилите му тече синя кръв, обзалагам се.

— Да, кръвта му... — промълви кралят замислено и отново впери сивите си очи в Шаста, без лицето му да променя странното си изражение.

Компанията тръгна в бърз ход. Шаста имаше отлична стойка, но нямаше представа какво да прави с юздите, защото никога не ги бе докосвал, докато яздеше Брий. Крайно предпазливо и много внимателно погледна с крайчето на окото си, за да разбере какво правят останалите (както когато някой е на гости, но не е съвсем сигурен кой нож или вилица точно трябва да използва) и се опита да намести пръстите си както видя, че са направили другите. Не посмя обаче истински да направлява коня. Надяваше се животното да следва останалите. Конят, разбира се, беше обикновен, а не Говорещ, но имаше достатъчно акъл, за да схване, че чудатото момче няма нито

камшик, нито шпори и всъщност не е господар на положението. Именно затова Шаста съвсем скоро се озова в края на шествието.

Но дори и така яздеше доста бързо. Вече нямаше мухи и въздухът му се струваше невероятно сладък. А и си беше възвърнал дъха. И най-важното — успя да стигне навреме. За пръв път след напускането на Ташбаан (колко отдавна му се струваше!) изпитваше наслада.

Погледна нагоре да види дали са се доближили до върховете на планината. За свое разочарование изобщо не ги видя — само някаква неясна сива маса се стелеше към тях. За пръв път попадеше в планина и доста се изненада. „Трябва да е облак — помисли си той. — Облак, който се спуска надолу. Сега разбирам. Тук, сред хълмовете, човек наистина е в небето. Ще видя как изглежда един облак от вътрешната страна. Колко е приятно! Винаги съм се чудил какво представлява.“ Далече вляво и малко зад него слънцето щеше да залезе всеки момент.

Стигнаха до някакъв твърде неравен път. Движеха се бързо. Конят на Шаста продължаваше да е на опашката. Един-два пъти, на завоите (сега и от двете страни се простираха гори), той дори за малко загуби от поглед останалите.

Потопиха се в мъглата или мъглата ги обгърна (както искаш). Всичко наоколо посивя. Шаста нямаше представа колко студен и мокър е един облак отвътре, нито колко е тъмен. Сивото се превръщаше в черно с изумителна скорост.

От време на време някой в началото на колоната надуваше рог, но всеки път звукът се чуваше все по-глухо и по-глухо. Вече не виждаше останалите, но разбира се, щеше да ги зърне, щом свиеше зад следващия завой. Отмина извивката, но пак не ги видя. Всъщност не виждаше нищо. Конят му едва-едва пристъпяше.

— Хайде, конче, върви! — подканяше го Шаста.

Пак чу звука от рога — този път съвсем тихо. Брий постоянно му повтаряше да държи петите си извити навън и Шаста остана с впечатлението, че ще се случи нещо ужасно, ако ги забие в корема на коня. Сега изглежда настъпи моментът да провери.

— Виж какво — предупреди той, — ако не побързаш, знаеш ли какво ще направя? Ще забия пети в теб. Наистина ще го направя.

Конят обаче не обърна никакво внимание на заплахата. Тогава Шаста се намести плътно върху седлото, стисна колене и зъби и сръга

коня с пети колкото сили имаше.

Единственият резултат беше, че за няколко стъпки конят даде вид, че преминава в тръс, но после пак продължи ходом. А стана съвсем тъмно и онези отпред като че ли се отказаха да надуват повече рога. Чуваше се само шумът от стичащите се по листата на дърветата капки.

„Е, дори да се движим бавно, сигурно някога ще пристигнем — реши Шаста. — Дано само не налетя на Рабадаш и хората му.“

Продължи така. Стори му се, че е изминало доста време. Започна дори да мрази този кон, а и да огладнява.

По едно време пътят пред него се раздели. Докато се чудеше кой от двата пътя води към Анвард, някакъв шум зад гърба му го стресна. Беше тропот на конски копита.

„Рабадаш! — изплаши се Шаста. Нямаше време да преценява по кой път ще поеме Рабадаш, а разсъждаваше. — Ако поема по единия, има вероятност той да поеме по другия. А ако стоя тук, със сигурност ще ме заловят.“ Слезе и поведе коня колкото може по-бързо по десния път.

Тропотът бързо се приближаваше и скоро Шаста разбра, че са стигнали разклона. Със затаен дъх изчака да види по кой път ще поемат.

Чу се команда: „Спри!“ и всякакви звуци: тежко дишане на коне, риене с копита, отронване на камъни, потупвания по шиите. Нечий глас заговори:

— Внимание, всички! Намираме се на един хвърлей от двореца. Помнете какви са заповедите ми. Щом стъпим в Нарния, което ще стане на зазоряване, ще убивате колкото е възможно по-малко. При това нашествие ще смятате всяка капка вражеска кръв за по-скъпа от литър ваша. При това нашествие, повтарям! Боговете ще ни изпратят по-щастливи часове и тогава няма да оставим живо същество между Каир Паравел и Западната Пустош. Но още не сме в Нарния. Тук, в Арченланд, нещата са по-различни. При превземането на двореца на крал Лун най-важна е бързината. Покажете на какво сте способни! Трябва да е в наши ръце до час. И ако това стане, давам ви го целия. За себе си няма да взема от плячката. Убивайте и за мен всички варвари зад стените, дори и да са деца, родени вчера, и всичко е ваше. Разпределете както искате жените, златото, скъпоценностите,

оръжията и виното! Видя ли, че някой се дърпа, когато стигнем портите, жив ще го опека! В името на Таш, неустоимия, неповторимия — напред!

С доста трополене конницата се раздвижи и Шаста едва сега си пое дъх. Бяха тръгнали по другия път.

На Шаста му се стори, че много дълго време преминават и макар цял ден да си беше мислил за „двеста конници“, всъщност не си представяше колко е това. Но най-после шумът заглъхна и той отново остана сам със звука от потропващите по листата на дърветата капки.

Сега вече знаеше пътя към Анвард, но естествено нямаше как да продължи по него. Това щеше да означава да попадне в ръцете на войниците на Рабадаш. „Какво да правя?“ — чудеше се Шаста. Яхна отново коня и продължи по пътя с плахата надежда да попадне на колиба, където да помоли за подслон и храна. По едно време дори си помисли да се върне при Аравис, Брий и Хуин, но как? Нямаше представа в каква посока да поеме.

„Е — утеши се Шаста, — този път все ще ме отведе някъде“.

Но зависи кой какво разбира под „някъде“. Пътят наистина водеше нанякъде, в смисъл, че се виеше между все повече и повече дървета — тъмни и мокри — и сред все по-хладен и по-хладен въздух. И странно, леденият вятър продължаваше да застила мъглата около него, а не я раздухваше. Ако имаше представа от планински местности, щеше да се досети, че се намира доста високо — може би дори на самия връх. Ала Шаста не знаеше нищо за планините.

„Изглежда — пророни Шаста, — съм най-нещастното момче, живяло някога на този свят. На другите нещата винаги се уреждат, а моите — никога. Онези благородници и благороднички от Нарния успяха да се измъкнат от Ташбаан, а аз останах. Аравис, Брий и Хуин са на закътано при стария Отшелник, а мен ме отпратиха. Крал Лун и неговите хора вероятно са стигнали двореца и са затворили портите, преди Рабадаш да пристигне, а аз съм в гората.“

Капнал от умора и с празен стомах, той изпита такава жал към себе си, че по бузите му закапаха сълзи.

Краят на тези терзания дойде неочаквано. Шаста се изплаши — някой или нещо вървеше редом с него. Нищо не се виждаше в гъстия мрак. Нещото (или човекът) вървеше съвсем тихо. Момчето почти не чуваше стъпките му, но чуваше дишането му. Невидимият спътник

като че ли поемаше огромно количество въздух и момчето остана с впечатлението за твърде голямо същество. Доловил дишането постепенно, той всъщност нямаше представа откога го съпровожда. Това му подейства като шок.

Припомни си отдавна чути истории за великани, населяващи северните страни, и прехапа от ужас устни. И сега, когато наистина имаше за какво да се разплаче, сълзите му секнаха.

Нещото (или човекът) вървеше съвсем тихо и Шаста реши, че само си въобразява. Но точно когато беше напълно сигурен в заблудата си, от тъмнината до него се чу дълбока въздишка. Това вече не беше плод на фантазията му! Та нали усети топлия дъх върху премръзналата си лява ръка?

Ако конят ставаше за нещо или ако знаеше как да го използва, щеше да рискува всичко и да се впусне в див галоп. Но Шаста беше наясно, че не може да накара този кон да препусне. Затова продължи бавно. Невидимият спътник се движеше със същата крачка и не преставаше да диша до него. Най-накрая Шаста не издържа и попита шепнешком:

— Кой си ти?

— Някой, който отдавна те чака да заговориш — отвърна нещото. Гласът не беше висок, но силен и плътен.

— Ти... великан ли си? — попита Шаста.

— Може и така да се каже — отвърна плътният глас. — Но не приличам на съществата, които наричате великани.

— Изобщо не те виждам — обади се Шаста след като дълго се визира. После (защото в главата му се мярна още по-ужасна мисъл) почти изпищя: — Не си... нещо мъртво, нали? О, моля те, моля те, иди си! Какво зло съм ти сторил? О, аз съм най-нещастният човек на света!

Отново усети топлия дъх на нещото върху ръката и лицето си.

— Нали виждаш — обади се то, — това не е дъх на призрак. Разкажи ми за нещастията си!

Шаста се покуражи малко от дъха. Затова сподели, че не знае нито кой е баща му, нито коя е майка му, а го е отгледал строгият рибар. Разказа как е избягал, как са ги преследвали лъвовете и е трябвало да плуват, за да се спасят. Изброи и всички опасности, на които попаднаха в Ташбаан, като не пропусна нощта, прекарана сред Гробниците и воя на зверовете в пустинята. Описа каква горещина и

жажда изтърпяха, докато прекосяваха пустинята, и как, почти стигнали целта си, друг лъв ги подгони и рани Аравис. И ето, от колко време вече не е слагал трошица в устата си.

— Според мен това не са нещастия — каза накрая силният глас.

— Не намираш ли, че е лош късмет да налетим на толкова много лъвовете? Та първия път бяха най-малкото два, както споменах, а...

— Беше само един, но много бърз.

— Откъде знаеш?

— Аз бях този лъв. — Шаста зяпна безмълвно, а гласът продължи: — Аз бях лъвът, който ви принуди да се присъедините към Аравис. Аз бях котката, която те утеши сред Гробниците на древните крале. Аз бях лъвът, който прогони чакалите, докато ти спеше. Аз бях лъвът, който вдъхна на конете нова сила за последните километри, за да стигнете до крал Лун навреме. И аз съм лъвът, когото не помниш, но който бутна лодката, в която лежеше ти — едно дете на път да умре, за да стигне до брега, където стоеше мъжът, готов да те приюти.

— Значи ти си наранил Аравис?

— Да.

— Но защо?

— Дете — каза гласът, — аз ти разказвам твоята история, не нейната. На никого не казвам друга освен неговата история.

— Кой си ти? — не се стърпя Шаста.

— Аз съм аз — отвърна гласът така гърлено и дълбоко, че земята се разтресе. И повтори: — Аз съм аз — този път ясно и весело. А после за трети път: — Аз съм аз — но го прошепна тихо, едва чуто, и въпреки това сякаш идваше от всички страни.

Шаста вече не се страхуваше, че гласът е на нещо, което ще го изяде, или е на призрак. Само усети как трепери по различен начин. И въпреки това му беше приятно.

Мъглата ставаше от черна — сива, от сива — бяла. Вероятно промените бяха започнали отдавна, но докато разговаряше с нещото, беше сляп за всичко друго. Сега матовата белота около него засия. Запримига неволно. Някъде напред чу да пеят птички. Разбра, че нощта най-после е свършила. Различаваше гривата, ушите и главата на коня съвсем ясно. Отгоре ги огря някаква златиста светлина. Помисли, че е слънцето.

Извърна се и видя до себе си да крачи по-висок от коня лъв. Конят или не се страхуваше от него, или не го виждаше. Светлината идваше от лъва. Никой никога не е виждал нещо по-страховито, но и по-красиво.

За щастие Шапта цял живот прекара далече на юг в Калормен и никога не беше слушал историите, предавани в Ташбаан от уста на уста, за ужасния демон от Нарния, който се появява в образа на лъв. И, естествено, не знаеше и никоя от истинските истории за Аслан, Великия лъв, сина на Императора отвъд морето, Краля на всички крале на Нарния. Но един бегъл поглед към лъва го накара да се свлече от седлото и да се просне в краката му. Нямаше сили да каже нищо, а и нищо не желаше да казва. Пък и знаеше, че никой не очаква от него да каже нещо.

Великия крал и Крал на всички крале се наведе към главата му. Гривата и някакъв непознат тежък аромат, който витаеше около нея, го обгърнаха. Лъвът близна челото му с език. Момчето се надигна и очите им се срещнаха. Бледата светлина на мъглата и огненият пламък в очите на лъва се примесиха начаса, завихриха се и като се издигнаха нагоре — изчезнаха. Беше сам с коня на обрасъл с трева хълм под ясното синьо небе. А наоколо пееха птички.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА ШАСТА В НАРНИЯ

„Дали всичко не беше сън“ — чудеше се Шаста.

Но нямаше как да е сън — пред себе си в тревата видя дълбокия отпечатък от голямата дясна предна лапа на Лъва. На човек му секва дъхът само като си представи каква тежест трябва за подобен отпечатък. Ала имаше нещо по-впечатляващо от размера. Вгледа се по-внимателно и забеляза събралата се на дъното вода, която стигна до ръба, преля и се устреми през тревата надолу като малък поток.

Шаста се наведе, пи на големи глътки, а после намокри лицето и главата си. Водата — невероятно студена и бистра като стъкло — го освежи. Той се надигна, изтръска водата от ушите си и отметна мокрите коси от челото. Едва тогава се огледа наоколо.

Очевидно беше ранна утрин. Слънцето току-що се бе показало иззад горите. Виждаше една съвършено нова природа — зелена долина, осеяна с дървета, през чиито клони забеляза проблясването на река — явно течеше на северозапад. В далечния край на долината се издигаха високи, каменисти хълмове, но по-ниски от планините, които видя вчера. Започна да се досеща къде се намира. Обърна се да погледне зад гърба си — склонът, на който стоеше, беше част от още по-високи планини.

„Ясно — помисли си Шаста, — това са големите планини между Арченланд и Нарния. Вчера бяха от другата им страна. Вероятно нощес съм минал през прохода. Какъв късмет, че го уцелих... Не, всъщност не аз имах късмет. Той ме доведе. И сега съм в Нарния.“

Обърна се, разседла коня и му свали юздите.

— Макар да си прекалено неуправляем кон — отбеляза момчето.

Конят изобщо не обърна внимание на забележката му, а веднага започна да пасе — нямаше особено добро мнение за Шаста.

„Де да можех и аз да ям трева — помисли си Шаста тъжно. — Няма смисъл да се връщам в Анвард. Най-вероятно е превзет. По-

добре да се спусна в долината и да се опитам да намеря нещо за хапване.“

И тръгна надолу (усещаше с босите си крака леденостудената роса). Стигна до някаква горичка и пое по единствената пътека. Повървя малко и чу гърлен, хриптящ глас да го поздравява:

— Добро утро, съседе!

Шаства се огледа нетърпеливо, за да разбере кой говори. Постепенно различи дребно, покрито с бодли същество, което сякаш бе изникнало измежду дърветата. Беше дребно на ръст за човек, но твърде едро за таралеж, какъвто всъщност беше.

— Добро утро! — отвърна на поздрава Шаства. — Но какъв съсед съм ти аз? Аз съм странник по тези места.

— Странник ли? — възкликна таралежът.

— Идвам отвъд планините, от Арченланд.

— А, да, Арченланд... — повтори таралежът. — Ужасно е далече. Аз самият не съм ходил там.

— И май трябва да съобщя на някого — не го свърташе Шаства, — че армия от освирепели калормени в момента нападат Анвард.

— Какви ги приказваш! — смая се таралежът. — А чувам, че Калормен е на много, много дни път оттук. Направо накрая на света, дори по-далече, зад огромното пясъчно море.

— Не е толкова далече, колкото си го представяш — усмихна се Шаства. — Но не трябва ли да се направи нещо за това нападение срещу Анвард? Не е ли редно да се съобщи на вашия Върховен крал?

— О, да, непременно трябва да се направи нещо — съгласи се таралежът. — Но, разбираш ли, точно отивам да се наспя едно хубаво през деня. Здравей, съседе!

Последните думи се отнасяха за голям жълтеникав заек, току-що подал глава отстрани на пътечката. Таралежът незабавно осведоми заека за чутото от Шаства. Заекът се съгласи, че новината е забележителна и е наложително да се съобщи където трябва, за да се предприеме каквото трябва.

И така продължи. Към тях непрекъснато прииждаха други същества — някои от клоните над главите им, други от подземни дупки, трети от хралупи. И накрая дружината се състоеше от пет заека, катеричка, две свраки, мишка и фавън с кози крака. Всички говореха едновременно и се съгласяваха с таралежа. Истината е, че през Златния

век, когато Вещицата и зимата бяха изчезнали, а Питър — Върховния крал, управляваше в Каир Паравел, по-дребните обитатели на Нарния се чувстваха толкова щастливи и в безопасност, че бяха започнали да стават малко небрежни.

По едно време в горичката обаче се появиха две практични същества: едното — червено джудже, чието име се оказа Дъфъл, а другото — великолепен елен с благородна осанка, големи очи и разклонени рога. Изящните му крака бяха тъй тънки, сякаш можеш да ги прекършиш с два пръста.

— В името на Лъва! — извика джуджето, щом чу какво се е случило. — Ако наистина е така, защо стоим и бързим? Врагове в Анвард? Новината трябва да стигне незабавно до Каир Паравел, да се свика армията. Нарния ще помогне на крал Лун.

— О — обади се таралешът, — но Върховния крал не е в Каир Паравел. Той е на север, за да накаже великаните. И като стана дума за великани, съседи, това ме подсеща...

— Кой ще занесе съобщението? — прекъсна го джуджето. — Има ли тук някой по-бърз от мен?

— Аз съм по-бърз — обади се еленът. — Какво е съобщението? Колко са калормените?

— Двеста. Води ги принц Рабадаш. И...

Но еленът препусна, сякаш и четирите му крака едновременно се откъснаха от земята и изчезна между дърветата сред облак прах.

— Накъде е тръгнал? — учуди се заекът. — Няма да завари Върховния крал в Каир Паравел...

— Там ще намери кралица Луси — поясни Дъфъл. — И тогава... Ей, какво му става на човека? Нещо позеленя. Ха, да не е от глад? Кога за последен път яде, момко?

— Вчера сутринта — немошно отвърна Шаста.

— Хайде тогава, ела с мен! — предложи джуджето и веднага обгърна Шаста през кръста с мускулестите си ръце, за да го подкрепи. — Съседи, всички трябва да се засраим! Хайде с мен, момко! Ще закусиш. Ще ти подейства много по-добре от празните приказки.

Къде с побутване, къде с подпиране, къде с дърпане за ръката, но без да престава да се упреква, джуджето помогна на Шаста да ускори малко крачката. Разходката се оказа по-дълга, отколкото Шаста си представяше — докато излязат от горичката и стигнат голия склон на

хълма, краката му направо се подкосяваха. Приблжиха отворената врата на къщурка, от чийто комин се виеше дим, и Дъфъл се провикна:
— Ей, братя! Водя гостенин за закуска.

И начаса, в съпровод от звук на цвъртене, до Шаста долетя прекрасен аромат. Никога не бе помирисвал подобно ястие, но се надявам, че ти си (в нагорещения тиган се пържеха бекон с яйца и гъби).

— Пази главата, момко! — предупреди Дъфъл с малко закъснение. Шаста вече си удари челото в ниската напречна греда над вратата. — Хайде, сядай! — продължи Дъфъл. — Масата е нисичка за теб, но и столчето не е високо. Добре ли си така? А, ето и кашата от овесени ядки... И купичката със сметана... Ето ти и лъжица.

Шаста изяде кашата, а двамата братя на джуджето — Рогин и Брикълтъм — сложиха на масата чинията с бекона, яйцата и гъбите, подредиха каничките с кафе и топло мляко и сервираха препечените филийки.

За Шаста всичко беше ново и изглеждаше чудесно. В Калормен се хранеха съвсем различно. Той дори не знаеше от какво са златистите резени, защото никога не беше ял препечени филийки. Не подозираше и какво представлява меката жълтеникава паста, с която мажеха филийките, защото в Калормен почти винаги използваша олио вместо масло. А и самата къща определено се различаваше както от тъмната, спарена, вмирисана на риба колиба на Аршийш, така и от опасаните с колони и пълни с килими зали в палатите на Ташбаан. Таванът се стори твърде нисък на Шаста. Всичко беше изработено от дърво. Върху постланата с покривка на червени и бели квадратчета маса стоеше часовник с кукувичка и малка ваза с диви цветя. На плътно остъклените прозорци имаше перденца. Чашките, чинийките, ножчетата и виличките на джуджетата го затрудниха. И порциите бяха мънички, но пък много на брой. Джуджетата непрекъснато допълваха чашката и чинийката на Шаста, но и себе си не забравяха. Постоянно се чуваше: „Подай ми маслото!“, „Искам още кафе“, „Дай ми малко гъби, ако обичаш!“, „Защо не опържиш още едно-две яйца?“

Закусиха — всеки изяде колкото можа. Тогава трите джуджета теглиха чоп кой да измие чиниите. Лошият жребий се падна на Рогин. Дъфъл и Брикълтъм предложиха на Шаста да поседят отвън на пейката до къщурката. Тримата изтегнаха краката си, въздъхнаха доволно, а

джуджетата запалиха по лула. Тревата вече не блестеше от роса, слънцето грееше приятно, дори може да се каже, че ако не подухваше лек бриз, щеше да е направо горещо.

— Е, страннико — подхвана Дъфъл, — ще ти покажа разположението на нашата страна. Оттук се вижда почти цялата южна част на Нарния. Ние се гордеем с гледката. Ето вляво, отвъд близките хълмове, се виждат Западните планини. Онзи заоблен хълм далече вдясно се нарича Хълма на Каменната маса. А отзад...

Ала в този момент се разнесе леко похъркване. Шаства, изтощен от нощното пътуване и закусил отлично, беше заспал. Любезните джуджета започнаха да си правят знаци, за да не го събудят, но всъщност толкова шепнеха, кимаха, ставаха и ходеха на пръсти, че той не ги чу само защото беше смъртно изморен.

Спа почти целия ден, но се събуди навреме за вечеря. Всичките легла в къщата се оказаха прекалено малки за него, но му стъкмиха чудесна постеля от пирен на пода и цяла нощ той нито помръдна, нито сънува. На следващата сутрин точно закусиха, и чуха пронизителен звук.

— Тръби! — възкликнаха трите джуджета в хор и заедно с Шаства се втурнаха навън.

Тръбенето прозвуча повторно: непознат за Шаства звук — нито силен и сериозен като роговете на Ташбаан, нито весел и закачлив като ловджийските рогове на крал Лун. Този отекваше ясно, остро и силно. Идваше от източните гори и скоро се смеси с трополенето на конски копита. И ето, показа се началото на колоната.

Най-отпред на дорест кон яздеше лорд Перидан със знамето на Нарния в ръка — червен лъв на зелен фон. Шаства веднага го позна. Следваха го трима ездачи — двама на коне, третият — на пони. Това бяха крал Едмънд и русокоса дама с весело лице, която носеше шлем и ризница, лък през рамо и колчан със стрели („Кралица Луси!“ — прошепна Дъфъл), а ездачът на понито беше принц Корин. Следваше ги основната част на армията: мъже на обикновени коне, мъже на Говорещи коне (те не възразяваха да ги яздят при необходимост, както например, ако Нарния е във война), кентаври, строги мечоци, огромни Говорещи кучета и най-накрая всичките шестима великани. Защото в Нарния има и добри великани. Но макар да знаеше, че са на тяхна

страна, първоначално Шаста се плашеше да ги погледне. За да свикнеш с някои неща, е нужно доста време.

Кралят и кралицата стигнаха до къщурката и джуджетата започнаха ниско да им се кланят, а крал Едмънд се провикна:

— Хайде, приятели! Време е да отдъхнем и да похапнем!

Настъпи суетня. Хората слизаха от конете, сваляха дисагите, приказваха помежду си. Корин се втурна към Шаста, хвана го за ръце и радостно възкликна:

— Какво! Ти тук?! Значи успя да се измъкнеш. Толкова се радвам. Славно ще се позабавляваме. Какъв късмет извадихме само. Вчера сутринта пристигнахме в пристанището на Каир Паравел и първото същество, което ни посрещна, беше еленът Шерви с новините за нападението срещу Анвард. Не мислиш ли...

— Кой е приятелят на Негова светлост? — обади се крал Едмънд, току-що слязъл от коня.

— Не виждаш ли, кралю? Това е моят двойник, онзи, с когото ме сбъркахте в Ташбаан.

— Наистина ти е двойник! — възкликна кралица Луси. — Двамата си приличате сякаш сте близнаци. Направо невероятно.

— Моля ви, Ваше величество — обърна се Шаста към крал Едмънд, — не смятайте, че съм ви предал! Аз не съм предател. Но нямаше как да не узная за плановете ви. През ум обаче не ми е минавало да ги съобщя на вашите врагове.

— Вече знам, че не си предател, момче — успокои го крал Едмънд и погали Шаста по главата. — Но за да не те смятат за такъв, друг път не слушай онова, което не е предназначено за твоите уши. Сега всичко е наред.

Всички приказваха, лутаха се насам-натам и за малко Шаста изгуби Корин, Едмънд и Луси от погледа си. Но Корин беше от момчетата, за които човек волю-неволю бързо разбира какви ги вършат, и скоро Шаста чу крал Едмънд да казва високо:

— В името на Лъвската грива, принце, прекаляваш! Ваша светлост никога ли няма да стане послушен? По-енергичен си от цялата ни армия, взета заедно. Предпочитам да командвам полк от стършели, но не и теб.

Шаста си проби път през множеството и видя Едмънд и Корин: единия разгневен, другия — засрамен. Встрани, на земята, седеше

непознато джудже и правеше физиономии. Два фавъна очевидно токущо му бяха помогнали да си свали доспехите.

— Ако носех вълшебната си течност — обади се кралица Луси, — положително щях да оправя това тук. Но Върховния крал специално разпореди да не я нося никъде, а да я пазя за изключителни случаи.

Ето какво се беше случило: докато говореше с Шаста, едно от джуджетата на име Торнбът дръпна лакътя на Корин.

— Какво има, Торнбът? — попита Корин.

— Ваша светлост — каза Торнбът и го дръпна настрана, — може да се случи така, че още днес да минем през прохода и да стигнем двореца на баща ви, където вероятно ще участваме в битка, преди да е паднала нощта.

— Знам — отвърна Корин. — Не е ли възхитително!

— Възхитително или не — охлади ентусиазма му Торнбът — имам изричното нареждане на крал Едмънд да не допусна участието на Ваша светлост в битката. Разрешават ви да я наблюдавате и това е достатъчно за малкото ви години.

— О, глупости! — възрази Корин разпалено. — Разбира се, че ще участвам. Та нали кралица Луси ще е заедно със стрелците?

— Кралицата има право да върши каквото си иска — напомни Торнбът, — но аз отговарям за вас. Или трябва да получа тържествената ви дума на принц, че ще седите на понито до мен (не цяла глава напред, разбира се), докато не разреши на Ваша светлост да мръдне, или, по думите на самия крал, ще се наложи да се движим вързани един за друг като затворници.

— Само се опитай да ме вържеш! Ще те съборя!

— Любопитно ми е да видя как Ваша светлост ще го направи — не се предаваше джуджето.

На Корин само това му трябваше. След миг той и джуджето се вкопчиха един в друг. Двубоят вероятно щеше да завърши наравно, защото въпреки по-дългите ръце на Корин и по-високия му ръст джуджето беше по-възрастно и по-жилаво. Но така и не стигнаха до финала (това е най-ужасното при сбивания в насечена хълмиста местност), защото за лош късмет Торнбът стъпи на хлъзгав камък и падна по нос. Опита да се надигне, но откри, че е изкълчил глезен: сериозна работа, защото щеше да му попречи да ходи и да язди поне две седмици.

— Видя ли Ваша светлост каква я свърши! — взмути се крал Едмънд. — Лиши ни от доказан боец в предстоящата битка.

— Аз ще заема неговото място, кралю — отвърна веднага Корин.

— Пфу! Никой не се съмнява в храбростта ти — изсумтя Едмънд. — Но едно момче в битка представлява по-голяма опасност за своите войници, отколкото за вражеските.

В този момент извикаха краля да разреши друг спор и Корин, след като се извини чинно на джуджето, се завтече към Шаста и прошепна:

— Бързо! Сега разполагаме с едно пони и доспехите на джуджето. Надявай ги, преди някой да ни забележи!

— Защо? — изуми се Шаста.

— Как защо? За да участваме в битката, разбира се. Да не би да не искаш?

— А... Да... — успя да промълви Шаста. В действителност изобщо не си го беше помислял и се почувства доста неловко, а по гърба го полазиха тръпки. — Точно така — насърчи го Корин. — Нахлузи ги през главата! А сега — колана! Трябва да яздим по-назад в колоната, и то тихо. Щом започне битката, всички ще са прекалено заети, за да ни забележат.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

БИТКАТА ПРИ АНВАРД

Към единадесет часа всички, яхнали конете, се насочиха на запад, към планините отляво. Корин и Шаста изостанаха зад великаните. Луси, Едмънд и Перидан, улисани да кроят планове за битката, почти ги забравиха, макар Луси веднъж да подметна:

— Къде е Негова вятърничава светлост?

Едмънд отвърна:

— Поне не е отпред, а това е достатъчно добра новина. Остави нещата сами да следват своя ход!

Шаста разказваше приключенията си на Корин и обясни, че на езда го е учил кон и всъщност не знае да борави с юздите. Корин му показва как да се справи и на свой ред разказа за тайното им отплаване от Ташбаан.

— А къде е кралица Сюзан?

— В Каир Паравел — отвърна Корин. — Не прилича много на Луси, да знаеш. Луси не отстъпва на мъжете или поне може да се каже, че е равностойна на момчетата. Кралица Сюзан е по-скоро обикновена пораснала дама. Не участва във войните, макар да е отличен стрелец.

Пътеката по хълма ставаше все по-тясна и по-тясна, а бездната отдясно — все по-дълбока. Преминаха в индийска нишка по самия край и Шаста потрепери при мисълта, че снощи е сторил същото, но без да подозира.

„Всъщност съм бил — рече си той — в пълна безопасност. Нали Льва вървеше отляво. През цялото време е бил между пропастта и мен!“

Пътеката изви наляво и на юг от скалата. От двете страни се появили гъсти гори. Изкачваха се все по-нагоре и по-нагоре към прохода. От върха би се разкрила великолепна гледка, но дървета пречеха. Само от време на време виждаха надвиснала над пътеката скала или някой орел, кръжащ високо в синьото небе.

— Надушват битка — кимна Корин към птиците. — Знаят, че ще има какво да ядат след нас.

На Шаста това съвсем не му хареса.

Прехвърлиха най-високата част на прохода и започнаха да се спускат по другия склон. От една открита местност се ширна цял Арченланд. Разстилаше се пред тях и дори, така се стори на Шаста, отвъд имаше нещо като пустиня. Но слънцето, което щеше да залезе най-малко след два часа, светеше в очите му и той не виждаше много ясно.

Армията спря, за да се разгърне в редица и да се прегрупира. Шаста не бе забелязал досега доста опасните на вид Говорещи зверове от семейство котки — леопарди, пантери и други подобни. Те съставляваха цяло отделение — пристъпяха и с ръмжене заемаха позиция отляво. Великаните получиха заповед да застанат отдясно. Преди това обаче те свалиха товара от гърбовете си. И Шаста видя какво са носили — тежки ботуши с шипове. Обуха ги — стигаха им до коленете, свалиха гигантските боздугани от раменете си и отидоха на определената им бойна позиция. Стрелците, между които беше и кралица Луси, останаха по-назад — първо пробваха еластичността на лъковете, а после — здравината на тетивите. Всички се стягаха за бой, нахлузваха шлемове, вадеха мечове, хвърляха пелерини на земята. Почти никой не говореше. Беше много сериозно и направо страшно.

„Сега вече я закъсах... Наистина я закъсах“ — мислеше си Шаста.

Дочу се силен шум и трясък. Викове на мъже и туп-туп-туп.

— Таран — прошепна Корин. — Опитват се да разбият вратата.

Дори Корин изглеждаше сериозен.

— Защо крал Едмънд не тръгва? — зачуди се принцът. — Не издържам на това чакане. А е и хладно.

Шаста кимна в знак на съгласие. Надяваше се да не изглежда толкова изплашен, колкото беше в действителност.

Най-после се чу изсвирване на тръба. Поеха — по-скоро препуснаха, а знамето се развяваше на вятъра. Прехвърлиха нисък хълм и пред тях се разкри цялата долина, а напред нея малък дворец с многобройни кули и насочени към тях порти. За жалост нямаше предпазен ров, но портите оставаха затворени. По стените се мяркаха безчет бели точки — лицата на защитниците. Долу петдесетина

калормени, слезли от конете, яростно нанасяха удари с огромен ствол върху портите. Гледката бързо-бързо се промени. По-голяма част от хората на Рабадаш бяха слезли от конете в очакване да нахлуят през портата. Сега той забеляза задаващите се нарнийци. Нямахше съмнение, че калормените са великолепно обучени. На Шаста му се стори, че в един миг повечето вражески войници се озоваха по конете и извърнати, изчакваха да ги пресрещнат.

Преминаха в галоп. Разстоянието между двете армии се скъсяваше с всяка изминала секунда. Все по-бързо и по-бързо. Мечовете бяха извадени, щитовете — вдигнати, молитвите — изречени. Всички стиснаха зъби. Шаста изпитваше ужасен страх. Ала изведнъж в главата му се мярна мисълта: „Паникьосаш ли се сега, ще се паникьосваш във всяка битка до края на живота си. Сега или никога!“

Едва при сблъсъка на двете враждуващи сили той доби макар и малка представа за това какво става. Имаше ужасни схватки и смразяващи кръвта звуци. Скоро избиха сабята от ръката му, юздите се оплетоха, усети как се изхлузва от коня, а право към него летеше копие. Отмести се, за да го избегне, падна от коня, охлузи си кокалчетата в нечий доспехи и точно тогава...

Няма смисъл да ти описвам битката така, както я видя Шаста. Той не разбираше почти нищо от сражения, дори не схващаше каква е неговата роля. Най-добре ще ти опиша какво се случи, като те отведа по-надалеч, при Отшелника на южната граница, който заедно с Брий, Хуин и Аравис седеше загледан в гладката повърхност на езерото под дървото.

Желаеше ли да узнае какво става по света отвъд зелените стени на заграждението му, Отшелника поглеждаше именно езерната повърхност. Там, в това огледало, той виждаше какво се случва по улиците на градове много по на юг от Ташбаан, на кораби из Уединените острови, какви разбойници или диви зверове бродят из обширните Западни гори между световите и Телмар. През целия ден не се отдалечи от малкото езеро нито да хапне, нито да пийне, защото знаеше, че велики събития се развиват в Арченланд. Аравис и конете също не откъсваха поглед. Бързо съобразиха, че това е вълшебно езеро: вместо да отразява дървото и небето, в дълбините му се виждаха някакви цветни, постоянно движещи се форми. Но, за разлика от

Отшелника, те не виждаха нещата ясно. Затова от време на време той им обясняваше какво става. Преди Шаста да се впусне в първата си битка, Отшелника каза:

— Виждам един... два... три орела да кръжат над Стормнес Хед. Единият е най-старият от всички орли. Не би се появил, ако не предстои битка. Виждам го как се рее, като наблюдава зорко ту Анвард, ту Стормнес. А, сега ми е ясно с какво са се занимавали Рабадаш и хората му цял ден. Повалили са голямо дърво и са окастрили клоните му. Сега излизат от гората и го носят като таран. Взел си е поука от снощното несполучливо нападение. Принцът щеше да постъпи по-умно, ако беше заповядал на хората си да сглобят стълби, но това отнема доста време, а той е нетърпелив. Какъв глупак е само! Трябваше да се върне в Ташбаан веднага след неуспеха на първото нападение, защото целият му план зависи единствено от бързината и изненадата. Сега нагласят тарана. Войниците на крал Лун непрекъснато ги обсипват със стрели от бойниците. Петима калормени падат, другарите им обаче вдигат щитове над главите си, за да се предпазят. Рабадаш крещи заповеди. Около него са най-приближените му благородници, свирепи таркаани от източните провинции. Виждам лицата им. Тук са Карадин от замъка Тормънт, Азрух и Чламаш, както и Илгамут с кривата уста и един висок таркаанец с червена брада...

— В името на Лъвската грива, това е старият ми господар Анрадин! — обади се Брий.

— Ш-ш-ш-т... — смъмри го Аравис.

— Ето, тръгват с тарана. Ако чувах така ясно, както и виждах, нямате представа какъв грохот щеше да долети! Удар след удар, а никоя порта не е вечна. Не, чакайте! Нещо гори на Стормнес. Подплаши птиците. Излитат на големи ята. Я пак почакайте... Не виждам още... А, сега виждам! Цялото било е потъмняло от конници. Ох, защо не се подредят в редица. Сега превалиха билото, които и да са. О, виждам вече знамето им. Нарния! Нарния! Това е червеният лъв. Сега препускат с всички сили надолу. Различавам крал Едмънд. Има една жена зад стрелците. О!...

— Какво става? — попита Хуин, останала без дъх.

— Всички котки се втурват от лявата страна на редицата.

— Котки? — изненада се Аравис.

— Големи котки... Леопарди и други такива — уточни Отшелника припряно. — А, сега разбирам... Котките затварят кръга и обкръжават конете без ездачи. Хубав удар. Конете на калормените вече са полудели от страх. Сега котките са сред тях. Но Рабадаш прегрупира редиците. Разполага със стотина конници. Готови са да посрещнат нарнийците. Между двете редици има само стотина стъпки. Петдесет... Различавам крал Едмънд, лорд Перидан. В редиците на нарнийците има и две деца. Защо ли кралят е допуснал да участват в атаката? Само десет стъпки... Ето, срещнаха се! Великаните отдясно вършат чудеса... А, един е повален... Прострелян в окото, предполагам. В центъра нищо не се вижда. По-ясна е картината вляво. Ето ги отново двете момчета. В името на Лъва! Едното е принц Корин, а другото прилича на него, сякаш са две капки вода. Това е вашият Шаста. Корин се сражава като мъж. Уби един калормен. Сега различавам малко по-ясно какво става в средата. Рабадаш и Едмънд за малко да се изправят един срещу друг, но войниците им попречиха.

— Ами Шаста? — попита Аравис.

— Олеле, какъв глупак! — простена Отшелника. — Клетото храбро глупаче! Нищо не разбира от такива неща. Въобще не използва щита си. Цялата му страна е оголена. Представа няма какво да прави със сабята. А, като че ли се сети. Размахва я диво... За малко да отреже главата на понито си, а не е сигурно дали тепърва няма да го направи, ако не внимава. Някой я изби от ръката му. Това си е истинско убийство да изпращаш дете в битка — няма да живее и пет минути. Наведи се, глупчо! О, повален е.

— Убит ли е? — обадиха се едновременно три гласа притеснено.

— Откъде да знам! — възкликна Отшелника. — Котките изпълниха задачата си. Всички коне без ездачи са или мъртви, или бягат. Калормените няма да се измъкнат без тях. Сега котките се насочват към сърцето на битката. Скачат върху мъжете с тарана. Таранът е хвърлен на земята. О, добре, добре... Портите се отварят отвътре. Защитниците ще излязат! Ето ги първите трима. В средата е крал Лун, а братята Дар и Дарин — от двете му страни. Следват ги Тран, Шар и Кол с брат си Колин. Те са десет... двадесет... вече са тридесет. Калормените се насочват срещу тях. Крал Едмънд раздава страхотни удари. Току-що отсече главата на Карадин. Много от калормените хвърлят оръжието си и хукват към гората. Останалите са

обградени отвсякъде. Великаните настъпват отдясно, котките — отляво, а крал Лун — отзад. Вече остана съвсем малка група от калормени, обкръжен от всички страни: сражават се, опрели гръб в гръб. Твоят таркаанец падна, Брий. Лун и Азрух са в двубой. Кралят като че ли печели... Кралят добре се справя... Кралят победи. Азрух е повален. И крал Едмънд е повален... Не, изправя се. В схватка е с Рабадаш. Бият се до самата порта на двореца. Няколко калормени се предават. Дарин уби Илгамут. Не виждам какво стана с Рабадаш. Облегнал се е върху стената на двореца, изглежда мъртъв, но не съм сигурен. Крал Едмънд се бие с Чламаш, но иначе битката е приключила. Чламаш се предава. Битката приключи. Калормените са напълно разбити.

Падайки от коня си, Шаста реши, че с него е свършено. Но конете, дори в битка, рядко тъпчат хора. След четвърт час, който му се стори цяла вечност, Шаста си даде сметка, че около него вече няма коне и шумът (понеже все още имаше доста шум) не е от битката. Седна и се огледа. Дори той, който не разбираше особено от сражения, вече беше наясно, че войниците на Арченланд и Нарния са победили. Единствените живи калормени, които виждаше, бяха пленници. Портите на двореца стояха широко отворени, крал Лун и крал Едмънд си стискаха ръцете над захвърления таран. От кръга на заобиколилите ги благородници и войници се чуваха задъхани и възбудени, но очевидно радостни разговори. И изведнъж всичко сякаш се сля и избухна в силен смях.

Шаста се надигна — чувстваше се скован, но намери сили и хукна да разбере кое е предизвикало веселието. Очите му попаднаха на доста любопитна гледка. Нещастният Рабадаш висеше върху стената на двореца. Краката му — на две стъпки от земята — диво риташа. Ризницата, вдигнала се нагоре, ужасно го стягаше под мишниците и покриваше лицето му наполовина. Приличаше на човек, заловен в момент, когато се мъчи да се навре в ризницата на малкия си брат. Доколкото се подразбра по-късно (бъди сигурен, че историята се разказваше дни наред), беше станало нещо такова: в началото на битката един великан посегнал да смаже Рабадаш с ботуш с шипове, но не си премерил добре крачката — не размазал Рабадаш, но шипът раздрал ризницата, както ти или аз бихме разкъсали платнена риза. Затова Рабадаш стигнал до портата с огромна дупка отзад на

ризницата и когато Едмънд го притиснал по-плътно към стената, скочил на издаден камък и отвисоко започнал да замахва към противника. Скоро обаче открил, че така щръкнал над главите на останалите се превръща в лесна мишена за всяка нарнийска стрела, и решил да скочи долу на земята. Рабадаш възнамерявал да всее ужас и да изглежда величествен — за момент дори го постигнал, затова скачайки, се провикнал: „Ударът на Таш ще ви посече отвисоко!“, ала се наложило да се отмести встрани, защото нямало къде да се приземи — отдолу се били скупчили войници. И точно в този момент разкъсаната му ризница се закачила на кука в стената. (Преди доста години на тази кука висяла халка за връзване на конете.) В следващия миг изглеждал като пране, увесено да съхне, което предизвиквало смеха на тълпата.

— Пусни ме да сляза, Едмънд! — крещеше неистово Рабадаш. — Пусни ме да сляза и се бий като мъж! А ако си прекалено страхлив да го сториш, убий ме веднага!

— Разбира се — съгласи се Едмънд, но крал Лун се намеси:

— С разрешението на Ваше величество — обърна се крал Лун към Едмънд, — не го прави. — После се обърна към Рабадаш: — Ваша светлост, ако бяхте отпразвили това предизвикателство преди седмица, щях да ви отговоря, че няма същество — от Върховния крал до най-дребната говореща мишка — което да не му отвърне. Но с нападението ви срещу двореца в Анвард в мирно време, и то без предизвикателство, доказахте, че не сте никакъв рицар, а предател и достоен да бъдете налаган с камшик, а не да кръстосвате меч с достоен човек. Свалете го, завържете го и го отведете, докато не решим какво ще правим с него!

Силни ръце измъкнаха меча на Рабадаш и понесоха пленника към двореца, без да обръщат внимание на виковете, заплахите, клетвите и дори на плача му. Защото макар да бе готов да изтърпи мъчения, не търпеше да му се подиграват. В Ташбаан всички се отнасяха почтително към него.

— А, ето те и теб най-последно! — продължи кралят строго, като вече се бе обърнал към Корин. — Участва в битката, престъпвайки моята заповед. Момче, готово да разбие сърцето на баща си. На твоята възраст е по-подходящо да си играеш още с дървени мечове, а не с истински!

Но всички, включително и Корин, знаеха, че кралят много се гордее с него.

— Не му се карайте повече, кралю! — обади се лорд Дарин. — Негова светлост не би бил ваш син, ако не е наследил темперамента ви. Ваше величество щеше да е тъжен, ако трябваше да го упреква в обратното.

— Добре, добре — мърмореше кралят. — Този път ще си затворя очите. А сега...

Последва нещо, което беше най-голямата изненада за Шаста, случвала се някога в живота му. Изведнъж се озова в мечешката прегръдка на крал Лун и получи целувки по двете бузи. После кралят го остави да стъпи на земята и обяви:

— Застанете едно до друго, момчета, и нека всички ви видят. Вдигнете глави! Господа, погледнете ги! Някой съмнява ли се все още?

Но Шаста все още не разбираше нито защо всички са вторачени в него и Корин, нито за какво е цялото това ликуване.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

КАК БРИЙ СТАНА ПО-УМЕН КОН

А сега да се върнем при Аравис и конете. Отшелника, взрян в езерната повърхност, потвърди със сигурност, че Шаста не е убит, дори не е сериозно ранен. Видя как се надига, а крал Лун го поздравява сърдечно. Но нямаше представа какво си говорят, понеже само виждаше, а не чуваше. След като битката приключи, не си струваше повече да се взира в езерото.

На следващото утро, преди Отшелника да излезе от каменната къщурка, тримата — Аравис и конете — обсъдиха какво им предстои.

— На мен ми омръзна вече — обади се Хуин. — Отшелника се отнася много добре към нас и съм му много задължена, но започвам да напълнявам, защото по цял ден ям, а не тичам достатъчно. Хайде да продължим към Нарния!

— О, нека не е днес, мадам! — възрази Брий. — Да не бързаме. Да поостанем още някой и друг ден.

— Трябва първо да видим Шаста, за да се сбогуваме и да се... извиним — напомни Аравис.

— Точно така! — подкрепи я Брий ентусиазирано. — Тъкмо щях да кажа същото.

— Да, разбира се — съгласи се и Хуин. — Той сигурно е в Анвард. Естествено, че ще го потърсим и ще се сбогуваме. Но Анвард ни е на път. И защо да не тръгнем веднага? Нали всички искаме да стигнем в Нарния?

— Предполагам — обади се Аравис несигурно. Тя вече започваше да се чуди какво точно ще прави там и изпитваше известна самота.

— Съгласен съм, съгласен съм — одобри Брий, — но искам да ви обърна внимание да не избързваме, ако ме разбирате.

— Не те разбирам — призна Хуин. — Защо възразяваш да тръгнем?

— Ами... Х-м-м-м... — мънкаше Брий. — Виждате ли, мадам, завръщането в родните земи... е голямо събитие... Ще попаднеш сред общество... най-отбраното общество, и е важно да направиш добро впечатление. А ние май още не сме в най-добрата си форма, а?

Хуин прихна.

— Притесняваш се заради опашката си, нали, Брий? Сега ми е ясно. Искаш да изчакаме, докато опашката ти порасне! А дори не знаеш дали в Нарния носят дълги или подрязани опашки! Брий, ти си по-суетен от онзи таркаанец в Ташбаан!

— Това наистина са глупости, Брий — добави и Аравис.

— В името на Лъвската грива, не е така, таркаанке! — възмути се Брий. — Просто уважавам себе си и себеподобните.

— Брий — прекъсна го Аравис, която ни най-малко не се интересуваше как изглежда опашката му, — отдавна се каня да те попитам нещо. Защо все повтаряш: „В името на Лъва“ и „В името на Лъвската грива“? Мислех, че ненавиждаш лъвовете.

— Така е — отвърна Брий. — Но когато говоря за Лъва, имам предвид, разбира се, Аслан, Великия избавител на Нарния, който прогони Вещицата и зимата. Всички нарнийци се кълнат в него.

— Той лъв ли е?

— Не, не. Разбира се, че не — отвърна й Брий притеснен.

— А всички истории, които се разправят за него в Ташбаан, го описват като лъв — заяви Аравис. — И ако не е лъв, защо го наричаш така?

— Ами едва ли ще разбереш на твоята възраст — измънка Брий. — Аз самият бях жребче, когато напуснах Нарния и не съм съвсем наясно.

Брий стоеше с гръб към зелената стена, а събеседниците му го гледаха в лицето. Той говореше доста високопарно, попритворил очи, затова не забеляза промяната в израженията на Хуин и Аравис. А те имаха основание да зяпнат и да се вторачат, защото, докато Брий приказваше, върху зелената ограда се появи огромен лъв — по-едър и по-красив, но и будеше повече тревога от който и да било лъв. Скочи в заграждението и тръгна към Брий изотзад. Не вдигаше никакъв шум. И Хуин, и Аравис не бяха в състояние да гъкнат, сякаш бяха замръзнали.

— Няма съмнение — продължаваше Брий, — че когато говорят за него като за лъв, имат предвид, че е силен и свиреп като лъв (когато

става дума за враговете ни, разбира се). Или нещо подобно. Дори момиче като теб, Аравис, трябва да е наясно — кошунство е да се вярва, че той е истински лъв. Би било направо неуважение. Ако е лъв, ще трябва да е звяр като всички нас. Ха (тук Брий се разсмя), та ако той е лъв, ще има четири лапи, опашка и мустаци! А-а-а-а... помощ!

Защото точно на думата „мустаци“ Аслан го погъделичка с мустаците си по ухото. Брий полетя като стрела към другия край на заграждението и едва там се извърна. Стената беше прекалено висока, за да я прескочи, а той нямаше повече накъде да бяга. Аравис и Хуин заотстъпваха. Последва миг на напрегнато мълчание.

Тогава Хуин, макар цялата да трепереше, изцвили някак неестествено и припна към лъва.

— Извинете! — привлече вниманието му тя. — Толкова сте красив. Ако желаете, изяжте ме. Предпочитам вие да ме изядете, вместо да нахраня някой друг.

— Скъпа дъще — обади се Аслан, като дари с лъвска целувка потреперващата ѝ кадифена муцуна, — знаех, че няма да се поколебаеш да дойдеш при мен. Щастие то ще те споходи.

Вдигна глава и каза по-високо:

— Брий, ти горд, но подплашен кон, ела насам! Още по-близо, сине мой! Не смей да се страхуваш! Докосни ме! Подуши ме! Ето лапите ми, опашката, мустаците. Аз съм истински звяр.

— Аслан — проговори Брий разстроен, — май съм голям глупак.

— Щастлив е онзи кон, който знае това на младини. А и човекът също. Приблужи се, дъще Аравис! Виж, лапите ми са като кадифе. Този път няма да те одраскат.

— Този път? — недоумяваше Аравис.

— Аз те нараних. По време на пътуването ти единствения лъв, когото срещна, бях аз. Знаеш ли защо те одрах?

— Не.

— Драскотините по гърба ти отговарят по брой на ударите с камшик, които получи робинята на мащехата ти, защото я упои. Знаеш какво е изпитала.

— Да. Нали...

— Питай, мила моя — насърчи я Аслан.

— Тя ще пострада ли още заради постъпката ми?

— Дете, аз ти разказвам твоята история, не нейната. Всеки чува само своята история и ничия друга.

Той поклати глава и вече по-ведро подкани:

— Развеселете се! Скоро отново ще се срещнем. Но преди това ще имате друг посетител.

С един скок се озова върху стената и изчезна от погледите им.

Странно, но след като си тръгна, не изпитваха желание да разговарят за него. Мълчаливо всеки пое в различна посока по свежата трева и докато се разхождаха, размишляваха.

След малко Отшелника извика двата коня при задната врата на къщурката и им поднесе нещо вкусно за ядене, а Аравис, която все още се разхождаше, се сепна от острия вой на тръба, долетял иззад портата.

— Кой е там? — попита Аравис.

— Негова светлост принц Кор от Арченланд — долетя глас отвън.

Аравис отключи, отвори портата и отстъпи малко, за да направи път на непознатите.

Първо влязоха двама войници с ризници и застанаха от двете страни на входа. Последваха ги вестносец и тръбач.

— Негова светлост принц Кор от Арченланд желае да бъде приет от лейди Аравис — обяви вестносецът. Направи крачка встрани, поклони се, войниците поздравиха и се появи самият принц. Всички се отдръпнаха и затвориха портите след себе си.

Принцът се поклони, макар и доста непохватно за принц. Аравис направи реверанс по калорменски (доста по-различен от нашия) и се справи доста добре, защото, разбира се, беше обучена как се изпълнява. След това вдигна очи да види какъв е този принц.

Пред нея стоеше момче без шапка, но с тънка златна корона на главата, която едва ли бе по-дебела от жица. Горната му туника от бяло платно бе тъй фина, че отдолу прозираше другата — яркочервена. Лявата му ръка, хванала дръжката на украсената сабя, беше превързана.

Аравис се вгледа внимателно и възкликна:

— Ха! Та това е. Шаста!

Шаста изведнъж поруменя и бързо започна:

— Виж, Аравис. Надявам се, не мислиш, че пристигам така (с тръбача и всички останали), за да те впечатля или защото съм се

променил, или някакви подобни глупости. Бих предпочел да пристигна със старите си дрехи, но ги изгориха и баща ми каза...

— Баща ти? — смая се Аравис.

— Крал Лун е мой баща — уточни Шаства. — Трябваше да се досетя. Корин толкова прилича на мен. Ние сме близнаци, разбираш ли? А и не се казвам Шаства. Името ми е Кор.

— Кор е много по-хубаво от Шаства — отбеляза Аравис.

— Обикновено така кръщават братята в Арченланд — обясни Шаства (или принц Кор, както вече е редно да го наричаме). — Като Дар и Дарин, Кол и Колин и така нататък.

— Шаства... Кор... — подхвана Аравис. — Не, не. Спри! Трябва да го кажа веднага. Съжалявам, че се държах като прасе. Но се промених, преди да разбере, че си принц. Наистина. Промених се още когато се върна и се изправи срещу Лъва.

— Лъва всъщност нямаше да те убие — каза Кор.

— Зная — кимна Аравис.

За момент останаха сериозни и смълчани, защото установиха, че и двамата знаят за Аслан.

Изведнъж Аравис се сега за бинтованата ръка на Кор.

— Ей! — възкликна тя. — Забравих. Ти участва в сражение. Ранен ли си?

— Обикновена драскотина — за пръв път в гласа на Кор прозвучаха небрежни господарски нотки. Но в следващия миг той прихна и добави: — Ако искаш да знаеш, дори не е истинска рана. Одрах си кокалчетата като нескопосан глупак, без дори да се бия истински в битката.

— Не, ти все пак участва в битката — настоя Аравис. — Вероятно е било неопикуемо изживяване.

— Не беше, както си го представях — призна Кор.

— Но Шас... Кор... Не си ми казал още нищо за крал Лун и как е разбрал кой си ти.

— Ами седни! — подкани Кор и започна разказа си. — Историята е доста дълга. А, между другото, татко е голям симпатяга. Щях да съм също толкова доволен (или почти толкова), ако бях открил, че ми е баща дори и да не беше крал. Нищо, че ме чака учение и какви ли не ужасни неща. Но ти искаш да чуеш историята. Корин и аз сме близнаци. Седмица след като сме се родили, ни отведо при мъдър стар

кентавър в Нарния да ни благослови или нещо подобно. Този кентавър, подобно на мнозина други, бил гадател. Ти може би още не си виждала кентавър, а? Вчера в битката участвах няколко. Наистина са забележителни, но не бих казал, че засега се чувствам много спокоен в тяхно присъствие. Аравис, само да знаеш към колко нови неща ще трябва да привиквам в тези северни страни!

— Сигурно — съгласи се Аравис, — но продължавай с историята!

— Веднага щом ни зърнал, кентавърът се загледал в мен и казал, че ще настъпи ден, когато това момче ще спаси Арченланд от най-голямата опасност, която някога ще заплашва страната. И, разбира се, родителите ми останали изключително доволни. Но там присъствал и един човек, който не се зарадвал — лорд Бар, съветник на баща ми. Той очевидно бил сторил нещо нередно — шпионство или нещо подобно (тази част от историята не я разбрах много добре). Както и да е, освободили го, без да го накажат, без да му сторят нищо. Дори му позволили да продължи да живее в Арченланд. Но сигурно наистина е бил лош, защото по-късно се оказало, че Тисрок му плащал, а в замяна Бар изпращал тайна информация в Ташбаан. Затова, щом узнал, че ще спася Арченланд от огромна опасност, решил да ме премахне. Е, успял някак си да ме отвлече (представа нямам как точно е станало) и препуснал по течението на Криволичещата стрела към морския бряг. Бил приготвил всичко предварително и там го чакал кораб с негови предани хора, готов да отплава с мен на борда. Но татко подразбрал какво крои лордът, макар и не съвсем навреме. Веднага го последвал. Лорд Бар бил вече отплавал, когато татко пристигнал на морския бряг. Корабът все още се виждал на хоризонта. След по-малко от половин час татко бил на един от бойните си кораби.

Преследването положително е било изключителна гледка. Шест дни гонили кораба на Бар, а на седмия започнала битка. Била славна морска битка (снощи надълго и нашироко ми разказаха за нея) — от десет сутринта до залез слънце. Нашите хора накрая завзели кораба, но не ме открили на борда. Самият лорд Бар загинал в сражението. Но още когато разбрал, че битката е неизбежна, той наредил на един от рицарите си да ме вземе и да ме отведе с лодка далече от кораба. Никой никога повече не видял тази лодка. А тя, разбира се, е същата, която Аслан (той изглежда е в основата на повечето истории) насочил

така, че да се появи в подходящ момент и на подходящо място, та Аршийш да ме прибере. Ще ми се да знаех името на този рицар, защото той очевидно е умрял от глад, за да ме запази жив.

— Предполагам, Аслан ще заяви, че това е нечия друга история — отбеляза Аравис.

— Забравих за това — призна Кор.

— И се чудя как ще се сбъдне предсказанието — продължи Аравис — и от каква огромна опасност ще избавиш Арченланд.

— Ами — подхвана Кор доста смутено, — те смятат, че вече съм го сторил.

Аравис плесна с ръце:

— Ами, да! Колко съм глупава. О, разбира се! Арченланд никога не е изпадал в по-голяма опасност от онази, когато Рабадаш прекоси Криволичещата стрела със своите двеста конници, преди да пристигнеш с новината си. Не си ли горд със себе си?

— По-скоро съм малко стреснат — сподели Кор.

— И оттук нататък ще живееш в Анвард — отбеляза Аравис видимо натъжена.

— О! — прекъсна я Кор. — Съвсем забравих защо дойдох. Татко те кани да живееш при нас. Твърди, че няма дама в свитата (не знам защо се нарича свита), откакто мама е починала. Нали ще дойдеш, Аравис? Татко ще ти хареса... А и Корин. Те не са като мен. Много са възпитани. Не се опасявай, че...

— Престани — прекъсна го Аравис — или наистина ще се скараме! Разбира се, че ще дойда.

— А сега да отидем да видим конете — предложи Кор.

Срещата между Брий и Кор беше шумна и радостна. Брий, все още доста унил, се съгласи да тръгнат към Анвард веднага. Той и Хуин щяха да продължат за Нарния на следващия ден. Четиримата се сбогуваха сърдечно с Отшелника и обещаха скоро пак да го навестят. Към средата на утрото вече пътуваха. Конете очакваха Аравис и Кор да ги яхнат, но Кор обясни, че освен по време на война, когато всеки трябва да прави онова, което умее най-добре, на никой в Нарния или Арченланд не му минава през ум да яхне Говорещ кон.

Това отново напомни на Брий колко малко всъщност знае за обичаите на Нарния и какви ужасни грешки би могъл да допусне. И

затова, докато Хуин напредваше с весела крачка, Брий ставаше все по-нервен и умърлушен.

— Стегни се, Брий! — окуражаваше го Кор. — За мен е много по-сложно, отколкото за теб. Теб няма да те образават. Аз ще трябва да уча четене, писане, хералдика, танци, история, музика, а ти ще препускаш и ще се овъргалваш по хълмовете на Нарния колкото ти душа иска.

— Точно в това е въпросът — недоволстваше Брий.

— Дали Говорещите коне се овъргалват? Ами ако не го правят? Дори не искам да си помисля, че ще трябва да се откажа. Ти как смяташ, Хуин?

— Аз възнамерявам да продължа да се овъргалвам — увери го кобилата. — Не мисля, че на някой ще му пука колкото две бучки захар дали го правим или не.

— Наближаваме ли двореца? — попита Брий.

— Зад следващия завой е — отвърна принцът.

— Е, тогава ей сега ще се овъргалвам едно хубаво. Нищо чудно да ми е за последен път. Почакайте минутка!

Минаха пет, преди да се надигне със сумтене, целият покрит с папрат.

— Сега вече съм готов — обяви той с изключително мрачен тон. — Води ме, принц Кор! Към Нарния и севера!

Но приличаше повече на кон, тръгнал на погребение, отколкото на беглец, завръщащ се у дома на свобода.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

РАБАДАШ ПОСМЕШИЩЕТО

При следващия завой на пътя излязоха от гората и там, на сред зелената морава видяха двореца на Анвард, защитен от северните ветрове от висок хълм. Беше стар, изграден от топли, червеникаво-кафяви камъни.

Преди да стигнат до портата, крал Лун излезе да ги посрещне. Според Аравис той съвсем не приличаше на крал — беше облечен в най-старите си дрехи, защото точно излизаше с ловците от кучкарниците и имаше време само колкото да си измие ръцете. Но поклонът, с който поздрави Аравис, когато пое ръката ѝ, беше достоен за император.

— Млада лейди — започна той, — най-сърдечно те посрещаме! Ако скъпата ми съпруга беше жива, щяхме да сме по-весели, но радостта ни е искрена. Съжалявам, че си имала премеждия и си напуснала дома на баща си, където сигурно скърбят за теб! Синът ми Кор разказа за всичките ти приключения и цялата ти храброст.

— Той извърши всичките подвизи, кралю — отвърна Аравис. — Дори се спусна към лъва, за да ме спаси.

— Какво? — смая се крал Лун, а лицето му грейна. — Не съм чул тази история.

Аравис я разказа. А Кор, на когото се искаше историята да се разчуе, макар да знаеше, че не бива да излиза от неговата уста, не изпита чак такава наслада, каквато очакваше. Дори напротив — почувства се неловко. Ала баща му остана във възторг и през следващите няколко седмици я повтори пред толкова много хора, че Кор съжали, дето изобщо се е случила.

После кралят се обърна към Хуин и Брий и все така изискано, както Аравис, ги отрупа с въпроси за семействата им и къде са живели в Нарния, преди да ги отвлекат. В началото конете едва приказваха, защото не бяха свикнали човеците — особено възрастни — да се

отнасят към тях като към равни. Не възразяваха обаче срещу подобно отношение от страна на Аравис или Кор.

От двореца се появи и кралица Луси и се присъедини към тях, а крал Лун каза на Аравис:

— Скъпа моя, една мила приятелка на нашия дом се погрижи за покоите ти и го стори доста по-добре, отколкото аз щях да се справя.

— Ще дойдеш да ги видиш, нали? — Луси покани Аравис, след като я целуна.

Двете се харесаха от пръв поглед и скоро се отдалечиха, като бърбеха за спалнята и будоара на Аравис, как ще ѝ набавят дрехи и за още куп неща, каквито си приказват момичетата в такива моменти.

Обядваха студено птиче месо и пай с дивеч, вино, хляб и сирене на терасата. Крал Лун свъси вежди, въздъхна и отбеляза:

— Пфу! Това жалко същество Рабадаш е все още в ръцете ни, приятели. Трябва да решим какво ще правим с него.

Луси седеше отдясно на краля, а Аравис — отляво, крал Едмънд в единия край на масата, лорд Дарин — в другия. Дар и Перидан, Кор и Корин седяха от страната на крал Лун.

— Ваше величество ще е напълно прав да му отсече главата — обади се Перидан. — Нападението не му прави никаква чест и го поставя наравно с убийците.

— Така е — съгласи се Едмънд, — но дори един предател може да се поправи. Знаем един, на когото това се случи — добави той замислено.

— Ако убием Рабадаш, все едно да влезем във война с Тисрок — напомни Дарин.

— Пет пари не давам за Тисрок — обади се крал Лун. — Неговата сила е в броя на войниците му, а те никога няма да успеят да прекосят пустинята. Лично аз не издържам да убивам хора хладнокръвно, пък било то и предатели. Ако му бях прерязал гърлото в битка, щеше да е къде-къде по-лесно. Но сега е по-различно.

— Съветвам ви — обади се Луси — Ваше величество да му даде още една възможност. Да го пуснем на свобода, след като обещае да постъпва справедливо в бъдеще. Може и да спази дадената дума.

— В името на Лъва, сестро — обади се Едмънд, — ако я наруши, дано е на такова място и в такъв момент, че някой от нас да му отреже главата.

— Ще опитаме — реши кралят. Обърна се към един от стражите и нареди: — Доведи пленника, приятел!

Рабадаш се изправи пред тях, окован във вериги. По вида му човек би заключил, че е прекарал нощта в смрадлив зандан без храна и вода. А всъщност го държаха в доста прилична стая и му предложиха великолепна вечеря. Но той, необуздано разярен, не я докосна, прекара нощта в нервно сноване напред-назад, викаше и проклинаше. Е, как да изглежда добре?

— Не е нужно да известяваме Ваша светлост — подхвана крал Лун, — че според законите на страните и от гледна точка на политическата предвидливост имаме право да ви убием. Независимо от това, като се имат предвид младостта ви и лошото ви възпитание, лишено от всякаква деликатност и вежливост, което без съмнение сте придобили в страна, обитавана от роби и тирани, решихме да ви освободим при следните условия: първо...

— Проклето да си, варварско куче! — изкрещя Рабадаш. — Нима си въобразяваш, че ще слушам условията ти? Пфу! Приказваш за възпитание! Лесно е, когато човекът пред теб е във вериги! Свалете ги, дайте ми меч и тогава да видим кой ще дръзне да говори с мен!

Всички благородници скочиха на крака, а Корин се обади:

— Татко, разрешаваш ли да го халосам?

— Тихо! Ваши светлости! Лордове! — призова крал Лун. — Нима обръщате внимание на паун и ще се раздразните от неговия присмех? Седни, Корин, или напусни масата! Отново се обръщам към вас, Ваша светлост, да чуете нашите условия.

— Не приемам условия от варвари или магьосници — грубо възрази Рабадаш. — Никой от вас да не е посмял и косъм да падне от главата ми! За всяка обида ще ми заплатите с океани нарнийска и арченландска кръв. Ужасно ще е отмъщението на Тисрок! Убийте ме! Тогава пожарите и мъченията, които ще сполетят северните земи, ще бъдат история, която хиляда години ще всява страх. Внимавайте! Внимавайте! Гневът на Таш ще се изсипе върху вас!

— Той някога увисвал ли е на кука на стената? — осведоми се Корин.

— Срамота, Корин! — смъмри го кралят. — Не се подигравай на човека!

— О, неразумний Рабадаш! — възкликна Луси.

В следващия миг Кор се зачуди защо всички на масата са станали на крака и стоят неподвижно. Той, разбира се, стори същото. И тогава разбра причината. Сред тях беше Аслан, макар никой да не видя как се появи. Рабадаш гледаше огромното туловище на Лъва, което се движеше между него и обвинителите му.

— Рабадаш — започна Аслан, — чуй ме внимателно! Съдбата виси над главата ти, но още има възможност да ти се размине. Забрави гордостта си, ако това твоето може да се нарече гордост, и гнева си, който и без това те подведе, и приеми милостта на тези добри крале!

Рабадаш само завъртя очи и изкриви уста в грозна, зловеща като на акула усмивка и раздвижи напред-назад уши (всеки може да се научи да го прави, ако опита). Подобна постъпка винаги даваше резултат в Калормен. И най-смелите потреперваха, когато той правеше тези физиономии — обикновените хора се захлупваха по очи на пода, а по-чувствителните направо припадаха. Ала Рабадаш не си даваше сметка колко е лесно да изплашиш хора, които знаят, че ако решиш, можеш живи да ги опечеш. В Арченланд подобни гримаси изобщо не изглеждаха заплашителни. Луси дори се зачуди дали на Рабадаш не му е лошо.

— Демон! Демон! Демон! — крещеше принцът. — Знаем кой си! Ти си злият дух на Нарния. Ти си враг на боговете. Виж колко съм страшен аз, въображаем образ! Аз съм потомък на Таш, неустоимия, неповторимия. Проклетието на Таш ще се стовари върху главата ти! Светкавици като скорпиони ще се посипят върху теб. Планините на Нарния ще се изравнят със земята...

— Внимавай, Рабадаш! — тихо се обади Аслан. — Съдбата е още по-близо сега. Тя е на вратата, вдига резето...

— Небесата да се срутят! — крещеше Рабадаш. — Земните недра да се разтворят! Кръв и огън да опустошат земята! И бъдете сигурни, че няма да се откажа, докато не завлека за косите до моя дворец кралицата варварка, дъщеря на кучета!

— Часът настъпи! — обяви Аслан и Рабадаш видя за свой ужас как всички се превиват от смях.

Нямаха сили да се въздържат. През цялото време Рабадаш не спираше да мърда уши и когато Аслан каза: „Часът настъпи“, ушите му започнаха да се променят. Ставаха все по-дълги и по-дълги и по-заострени. Скоро се покриха със сивкав мъх. И докато всички се

чудеха къде са виждали подобни уши, лицето на Рабадаш започна да се променя: издължи се, очите станаха по-големи, носът се прибра навътре (или лицето изпъкна и цялото се превърна в нос) и се покри с козина. Ръцете му някак се удължиха и докоснаха земята. Само че това вече не бяха ръце, а копита. Стоеше на четири крака, дрехите му бяха изчезнали, а всички се заливаха от смях (не можеха да се въздържат), защото онова, което доскоро беше Рабадаш, сега без съмнение беше магаре. Продължи да говори само миг след като загуби човешкия си облик. Разбрал за сполетялата го промяна, той изкрещя:

— О, не! Не в магаре! Милост! Ако беше кон... й-е-й-е-й-е... — преминаха думите му в магарешки рев.

— Сега ме чуй, Рабадаш! — отново подхвана Аслан. — Справедливостта ще се съчетае с милост. Няма вечно да си магаре.

При последните думи ушите на магарето се стрелнаха напред. Това също се оказа толкова смешно, че всички отново прихнаха. Постараха се да останат сериозни, но не успяха да се въздържат.

— Ти призова Таш — припомни Аслан. — И именно в храма на Таш ще бъдеш изцерен. По време на големите есенни тържества ще стоиш пред олгара на Таш в Ташбаан и там, пред очите на всички магарешката форма ще се свлече от теб и хората ще разпознаят в теб принц Рабадаш. Но докато си жив, отдалечиш ли се на повече от хиляда разкрача от големия храм в Ташбаан, веднага ще се превърнеш в това, което си сега. А втори път вече няма да се отървеш.

Последва кратка тишина — всички се спогледаха и размърдаха, сякаш се будеха от сън. Аслан го нямаше. Но във въздуха и по тревата витаеше някаква светлина, а сърцата им бяха изпълнени с радост, което им придаваше сигурност, че не са сънували. А и магарето стоеше пред тях.

Крал Лун имаше златно сърце. Щом видя врага си в това окаяно състояние, забрави целия си гняв.

— Ваша светлост — каза той, — искрено съжалявам, че нещата стигнаха до подобна крайност! Ваша светлост е свидетел, че делото не е наше. И, естествено, с радост ще осигурим завръщането ви обратно в Ташбаан, за... да изпълните предписаното от Аслан. Ще разполагате с всички удобства, които положението ви позволява: най-хубавия кораб за добитък, най-пресните моркови и тръни...

Пронизителен магарешки рев и добре премерен ритник към един от стражата дадоха да се разбере, че любезните предложения не се посрещат с благодарност.

И тук, за да приключи с него, е най-добре, да доразкаже историята на Рабадаш. Изпратиха го обратно в Ташбаан, за големите есенни тържества го докараха в храма на Таш и там отново той се превърна в човек. Но четири-пет хиляди души станаха свидетели на превъплъщението и случилото се не можа да остане скрито. След смъртта на стария Тисрок Рабадаш зае мястото му в двореца и се прочу като най-миролюбивия управител, господствал някога в Калормен. А причината се коренеше в страха му да се отдалечи на повече от хиляда разкрача от Ташбаан. Не желаше войниците му да печелят слава в битки, в които не участва, защото това е начин да се вземе властта от управниците. Независимо от егоистичните му мотиви нещата потръгнаха добре за малките държави около Калормен. Неговите поданици никога не забравиха, че е бил магаре. По време на управлението му го наричаха Рабадаш Миротвореца, но след смъртта му и зад гърба му подвикваха: Рабадаш Посмешището. Ако прегледаш Великата история на Калормен (провери дали я няма в кварталната библиотека), ще го намериш именно под това име. И до ден днешен в училищата на Калормен, направиш ли нещо глупаво, най-вероятно е да те нарекат „втори Рабадаш“.

Междувременно в Анвард всички останаха доволни, защото се отърваха от него, преди да започне истинската веселба. Същата вечер на моравата пред двореца се състоя голям празник, осветен от десетки запалени фенери, които допълваха лунната светлина. Лееше се вино, разказваха се истории, разменяха се шеги. Но по едно време всички утихнаха, защото кралският поет с двама цигулари застанаха в средата. Аравис и Кор очакваха да се отегчат, понеже познаваха единствено калорменската поезия, а ти вече знаеш каква е тях. Но още с първите звуци на цигулките сякаш фойерверки избухнаха в главите им — поетът пееше за великия стар Олвин, за битките му с великана Пайър и как го превърнал в канара (оттук идва името на планината Пайър, защото великанът бил двуглав), и как после спечелил лейди Лилн за своя жена. Историята свърши, но на всички им се искаше тя да няма край. И Брий, макар че не умееше да пее, разказа за битката при Залиндрех. А Луси за пореден път (всички освен Аравис и Кор знаеха

историята, но искаха отново да я чуят) разказа за дрешника и как тя, крал Едмънд, кралица Сюзан и Върховния крал Питър за пръв път стъпили в Нарния.

И скоро, както неминуемо рано или късно щеше да стане, крал Лун обяви, че е крайно време децата да си лягат.

— А утре, Кор — добави той, — ще обходим с теб целия дворец, защото ти ще го браниш, когато мен ме няма.

— Корин ще бъде крал, татко! — каза Кор.

— Не, момко — възрази крал Лун, — ти си моят наследник. Короната е за теб.

— Не я искам — възпротиви се Кор. — Предпочитам...

— Не става въпрос дали искаш, Кор, или не. Такъв е законът.

— Но след като сме близнаци, сме на една и съща възраст.

— Не — кралят се усмихна. — Единият се ражда пръв. Ти си по-голям от Корин с цели двадесет минути. И, да се надявам, по-послушен от него, макар това да не е трудно — отбеляза той и погледна Корин с весели пламъчета в очите.

— Но, татко, защо ти не посочиш кой да е крал след теб?

— Не. Кралят се подчинява на законите, защото те са го направили крал. Нямах право да бягаш от короната, точно както стражата няма право да напуска поста си.

— Ами сега! — разтревожи се Кор. — Изобщо не искам да е така. И Корин... Ужасно съжалявам! Никога не съм си представял, че с появата си ще ти взема кралството.

— Ура! Ура! — викаше Корин. — Няма да бъде крал! Няма да бъде крал! За цял живот ще си остана принц. Принцовете винаги си живеят славно!

— Брат ти не подозира колко е прав, Кор — продължи крал Лун. — Защото да си крал означава да си начело на всяка атака и последен при всяко отстъпление. Когато в страната има глад (случва се при лоши години) — да се обличаш още по-добре, да се смееш високо и да се наслаждаваш на оскъдната храна повече от всеки друг в страната.

Двете момчета се качваха към спалните и Кор отново попита Корин дали все пак не може да се направи нещо, та да се промени положението. Корин отвърна:

— Ако още веднъж заговориш за това... ще те набия!

Хубаво би било да завърши историята, като ви уверя, че след този случай между двамата братя никога не възникнаха противоречия, но се опасявам, че това няма да отговаря на истината. В действителност те спореха и се биеха не по-малко от всички други момчета, а схватките обикновено завършваха (понякога и започваха) с повалянето на Кор. Той беше по-опасен в битките, но никой от северните страни не можеше да се мери с Корин при ръкопашен бой. Това бе и причината да си спечели прозвището Корин Светкавичния юмрук. Той се разправи и с мечката стръвница на Стормнес, която всъщност бе Говореща, но си бе припомнила навиците на дивите зверове. През един зимен ден, когато дърво и камък се пукаше от студ, Корин се качи в леговището ѝ на Стормнес от страната на Нарния и я би цели тридесет и три рунда без рефер. Накрая мечката едва гледаше и след тази случка поправи нрава си.

Аравис също участваше в споровете (а и в сбиванията) с Кор, но после винаги се сдобряваха. Години по-късно, когато пораснаха, така бяха свикнали да се карат и сдобряват, че се ожениха, за да продължат да го правят безпрепятствено. А след като крал Лун почина, станаха добрите крал и кралица на Арченланд, а Рам Велики, най-известният от всички крале на Арченланд, беше техен син.

Брий и Хуин живяха щастливо до дълбока старост в Нарния. И двамата се ожениха, но не един за друг. На всеки няколко месеца единият или другият препускаше през прохода, за да посети приятелите си в Анвард.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.